

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Megjelenik naponként reggel, kivéve hétfőn.

Előfizetési árak:

Helyben: Egész évre 16 kor., fél évre

8 kor., negyed évre 4 kor.:

Vidékre: Egész évre 20 kor., fél évre

10 kor., negyedévre 5 kor.

Egyes szám ára 6 fillér.

POLITIKAI NAPILAP.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. CSILLAG KÁROLY.

LAPTULAJDONOSOK:

Dr. JANIGA JÁNOS és Dr. VOJNICH GYULA.

Szerkesztőség:

Dr. Csillag Károly ügyvédi irodája.

Szerkesztőségi telefon: 119.

Kiadóhivatal:

KLADÉK és HAMBURGER könyvnyomdája

Batthyány-utca 5. sz.

A kiadóhivatali telefon száma: 62.

HUSVÉTI DIADAL.

IRTA: LUKÁCSY ISTVÁN.

Miután az igazságot megostorozták, felfeszítették, megölték, a holttestet lezárják egy szikla üregbe, köveket gördítenek föléje, hogy az embereknek többé ne alkalmatlankodják. Pusztán marad ott fenn a kereszt a kálvária ormán, melynek oldalát gyászba vonja a megperzselt avar és kőtörmelék. Az eszme követői, a hívők és tanítványok kicsiny csapata elcsüggedve nézték az isteni tragoediának szomorú helyét, a sirt, mely jövőjüket és reményüket zárta magába.

Hát ez lenne a sorsa minden igazságnak és eszménynek a földön, hogy szenvedjen és meghaljon?! S akik hozzákötik a szívüket, lelkük reménységét, azoknak csak csalódás legyen a jutalmuk?!

Oh nem! Harmadnap földindulás lőn, mely a sirt felszakította, az igazság pedig, a mi Urunk Jézus égi dicsőségének fényébe öltözve élni kezdett újra és élni fog mindig, hogy soha meg ne haljon.

A hívők és az eszményiség meg az igazság barátainak diadalkiáltása tölti be az egész világot, amely innen a földről fölhat az égre s ott spherák hazájában megerősödve hangzik vissza a földre; ebbe a fönséges zezébe belecsendül a harangok zúgása, mely a tavaszi szél szárnyain kihat a mezőkre, a tájakra, hogy hirdesse égnek földnek: Resurrexit! Feltámadott!

A természet végtelenségében a diadalmas erővel feltámadó élet fönséges akkordokban zengi ehhez a feltámadás igazságát. Ime a tavasz virulása! Röviddel ezelőtt még a zordon télnek némasága borult a tájra, minden a halál árnyékában nyugovék. Most pedig millionyi rügy fakad az ágakon, melyekben benne van az ékes virágzás és az édes gyümölcs, a tavasz ragyogó szinpompája és a nyár gazdag aratása.

Ez a hit, az el nem enyészés és a feltámadás hite, mely ott bontakozott ki legragyogóbb szinpompájában a jeruzsálemi sír mellett és századról századra szállva, végig haladt két ezredévek mesgyéjén, emberöltőket látván maga előtt elvonulni, most is ott dobog az emberiség szive közepén s dacára a materialista iskolák meg nem szűnő heves ostromának, ajkaira csalja azt a vallomást, ami a classikus költő szívét is megrezegtette: Non omnis mariar! Nem halok meg egészen!

De állítsuk szemünk elé ama feltevést, ha a feltámadás hite kipusztulna a közfelfogásból s helyébe a megsemmisülés tana lépne. Végigtekintve a világon, élénk tárul a modern élet igéző szinpompája, látjuk kavarni a tendenciák harcát s a tömegek hullámozását, az eszmék küzdelmét s ebből a chaotikus világból kiemelkednek emberek, kik mint a korszellem prófétái lépnek föl, lelkesülés és ihlet szárnyai emelik őket, ajkaikról ideák hangzanak el, melyek boldogságot és nyugalmat ígérnek az emberiségnek. Egy pernyi pihenő nincs a mi világunkban. Osztályharcok tépik a társadalom kebelét, milliók nyakában a kényszermunkák járma. A rigó füttye helyett a gőzgép éles sivitása hasítja keresztül a levegőt; nem a harkály kalapál, hanem a gépek zakatolnak. A kulturmunka elfogta a napot, a levegőt, az erdőt s a gyárak olajos, kócos, poros füstfelhőiben millió kar izzad a szörnyűséges munka mellett.

Amilyen a munka világa, olyan egyáltalán a szellem világa: vergődő, vajudó, elégedetlen. Mint a zápor után burján. oly sűrű csoportban serkennek fel a különböző elméletek, melyek vizsgálódás alá veszik a világ eredetét s az ember származását. A lelki valóságot lerántják az anyag functioni közé, amely lassankint az idő múlásával szintén elenyészik; a szellem elbutul, nem farag, nem vés, nem ír, nem fest többet. A tudomány, művészet, szabadság, haladás mind lefokozódik abba a bamba, buta, örömtelen tengődésbe, honnan a kulturmunka által kiemeltetett.

Borzasztó kilátás, elszomorító jövő! Ki esodálná, hogy ily körülmények között a kor beteg lesz és szenved?! A hitetlenség romlott levegőjét szívjuk magunkba, amelynek láthatatlan csirái ott szállingoznak a szellemi légkörben, hogy észrevétlenül terjesszék az erkölcsi ragályt. A beszívott mérég ott kering azután a társadalom vérhálózatában és fogékonyra tesz bennünket minden erkölcsi kórságra, mint a mocsárlázás vidék a járványos betegségekre. Így tűnik el a közszellemből az idealizmus és altruizmus, mely pedig minden emelkedésnek, még a nemzeti fejlődésnek és boldogságnak is alapföltétele. Mikor ez a két erény kipusztul a közfelfogásból, utánna bomlanak azok az alapok, melyeken az emberi társadalomnak üdve nyugszik. A hazaszeretet, az önzetlenség, az áldozatkészség és a lelkitisztaság. A társadalom felett az önzés terjeszti ki sötét fátyolát, hogy elfojtson minden léleknevelő erényt és hasznos hazafias munkát. Az emberek szive megtelik unalommal, amelynek mocsarába fullad azután minden nemesebb, az emberiség üdvére váló hazafias

törekvés. Az emberek lelkéből kipusztul az indító erő, mely a nagy elhatározásokat és hősiesség önfeláldozásokat szokta sugalni.

Lassankint visszafejlődik minden, míg végre elpusztul. Ahol előbb pálmák viragoztak, ott tövisek tengenek majd s ahol Michel Angelok és Raffaelok dolgoztak, ott majd egy életunt eskimo fogja bamba szemekkel nézni a San Pietro mohával fődött romjait.

Ime a kultura halála, ha nincs hit a jövőben, ha kiálszik a szivekből ama hit, hogy minden emberi nagyság csak a fájdalom öléből sarjadzik ki és aki az eszméért véreit hullatja, az nem hal meg egészen, mert eszméje szétszóródik az agyakba, lelkekbe és szivekbe, hogy dúratásra nőjön ki azokból.

Nem jutott még soha eszetekbe, hogy ha e hitet kitépíték szivekből, olyanok vagytok, mint a vihar által felkorbácsolt tengeren uszó wrakk, egy hajóroncs, melynek nincs árbova, nincs kormányrudja?

Lehetséges-e, hogy lelketekben ne élne az örök élet reménysége s ne éreznétek, hogy a lélek onnét származott a végtelenség csillagos honából s ösztönszerűleg visszaborzad a vég megsemmisítő gondolatától?

A feltámadásra szóló harangok bűgéséből egy nagy igazság kél szárnyra, hogy bejárja az egész földtekét: Az Üdvözítőt nem ölte meg a halál, feltámadt halottaiból. Mi sem pusztulunk el végleg; mert végezni, oh mi buta szó, mondja Goethe. Minden eszmé nyiség és erkölcsileg jó, minő a haza szeretet és az önfeláldozás, végig járja a kálvária véres utját; keresztre is feszítik és eltemetik:

HUSVÉT.

(Szonett.)

Föltámadásra zúgnak a harangok.
A sír kinyílt. Lakója visszatért.
A jöttöd élő hirnöki e hangok,
Ki meghalál az üdvösségemért.

Te vagy a Hit, Te a Remény, az Élet.
Az Út, amely az igazságra visz.
Nem üdvözülhetek, csakis Teveled,
Akit szívem minden verése hisz.

Oh, Üdvözítőm, térj megint felém,
Ki ott valál az élet tulfelén;
Előtted nem lehet titok szivemben,
Hisz olvasod, tudod, hogy Érted ég.
Mutass utat, hogy földi életemben
Elérhető legyen nekem az ég.

Pataj Sándor.

de a halál ágyából diadallal kel ki az Igazság, hogy győzelmével boldogítsa és a haladás útján előre ragadja az emberiséget.

Nemzeti öntudatunk.

Azon nehéz, sőt válságos viszonyok, melyek között állami életünk hajója az utolsó év leforgása alatt majdnem zátonyra jutott, nyilvánvalóvá tették, hogy bár száz esztendő óta nemzeti érzésünkben folyton előre haladtunk, nemzeti öntudatunk még most sem oly erős, hogy minden vészszel s minden viharral szemben egységesen, szilárdan és hatalmasan meg tudna állani. Nagy megrendüléseken mentünk át, melyek bennünket pártokra szakítottak nemzeti érzésünk dolgában, s remegő lélekkel, szívszorongva lestük a bekövetkezendő változásokat: mit fog tenni a kormány? Mit fog tenni a nemzet? S mily elhatározásokra jutnak a pártok, melyeknek élete ziláltabb talán sohasem volt, mint a lefolyt küzdelmes napokban? S kitűnt, hogy népünk nemzeti öntudata, habár maga is gyenge, mégis erősebb mint a pártok, szilárdabb mint a kormányok s céltudatosabban halad a maga útján, mint intézői, kiknek bukniok kellett mindaddig, míg a nemzeti öntudat követelményeit magukévá nem tették. De azért még is gyengéknek bizonyultunk, mert csak fél győzelmet arattunk ott, hol győzelmünknek kétségesnek sem szabad volna lenni; ott, ahol természeti jogunk elvitázhatatlan; ott, ahol saját véreink magyarságáról, nemzeti érzéséről, állami öntudatáról volt szó, a magyar nyelv jogának a terén. Sajnosan tapasztaltuk, hogy állami intézményeink erőtleneek, mert azokat a százados ellenfél, Ausztria, nemcsak kijátszotta, hanem ugyszólván semmiknek nyilvánította; magyar hadseregünk, ami erőnk érzetét növelhetné, nincs; közoktatásunkat nemzetiségi fol-

tok tartják; nyelvünk az egész lakosságnak még mindig nem nyelve; társadalmunk egy része a haza határain kívül keresi politikai célját és boldogulását; s ami a legfőbb baj, mi magunk is viszálykodunk s még akkor sem tudunk egységesen cselekedni, vállalva tömörülni, mikor egész állami életünket, önállóságunkat érintő támadásokat kell visszaverni.

Mindennek az oka pedig az, hogy nincs egységes, szilárd, tartalmas nemzeti öntudatunk, mely éltető erőt nyújtana minden törekvésünknek; mely kitűzné a követendő nagy nemzeti célokat; mely erős erkölcsi alapon állva vissza tudna utasítani minden benső törekvést; mely megacélozná akaratunkat; amely — egy szóval — betöltené és hatalmassá tenné egész nemzeti és állami életünket.

Mert miből is áll a nemzeti öntudat? Millió és millió értelem egybeolvadása ebben az egy gondolatban: én a magyar állam, a magyar nemzet vagyok! Millió és millió egyén érzelmevilágának egybeolvadása egy égő tűzszlopban: a magyar nemzeti érzésben, a kiol hatatlan hazaszeretetben; millió és millió egyéni akaratnak tömörülése egyetlen célban: nemzetünket önállóvá, függetlenné, erőssé, hatalmassá tenni, hogy annak minden tagja, a hon minden polgára büszkén, önérzettel mondhasa: én magyar polgár vagyok! amint mondotta régen a római, még a befogadott barbár is: én római polgár vagyok! és amint mondja a mai kor legnagyobb népének, az angolnak minden fia: én angol polgár vagyok! E büszke nyilatkozatokban a római meg az angol nép polgári és nemzeti öntudata nyilatkozik meg egész hatalmával, mindent elborító önérzetével. Tudom, hogy mi sem rómaiak, sem angolok nem vagyunk; hogy a mi államunk nem az óriási és nagyszerűen szervezett római állam,

Egy husvéti locsolás története.

Irta: Körmőczy Ernő.

— A „Bácsmegyei Napló“ eredeti tárczája. —

Elnézem most az én vén fejemmel az apró kis gyermekeket az utcán. Majd mindegyik szorongat a markában vagy a hóna alatt valami kis üveget.

Husvét van.

Itt az öntözködés napja. Van keletje most a rózsaviznek meg az Eau de colognenak. Emlékszem rá, mikor még én is olyan apró emberke voltam, hát már ugy husvét táján előkerítettem a „spajz“ból valami nagyobb kaliberű üveget oszt megspórolt pénzemen a Gyénó patikusnál csordultig töltettem valami szörnyű illatos pacsulival. A „Czura“ szakácsné jó ritka tüllel lekötötte a nyakát, úgy hogy bőven adta az üveg, hanem hálából aztán őt csordítottam először is nyakon, hogy csak ugy hápogott belé.

A jeunesse doreé fiakkerbe vágja magát az öntöző körutra, ámbátor már itt nálunk Szabadkán nagyon megesappant a locsolási kedv, mert hát a mi fiaink öntözni már csak leginkább szeretik a — torkukat.

Ez még semmi! A polgárok közt van ilyenkor finom multság. Ott a parasztleányok előfogják a fehérnépet a gémes kut mellett, aztán ficánkolhat, visíthat a lelkem, de míg a torturán — akarom mondani — a megtiszteltetésen át nem esett, nem menekül biz az el. Áll pedig e tortura abban, hogy két legény jó erősen lefogja a karját, a másik kettő meg szaporán huzogatja a vizet, akárcsak a vizipuskát huznák, mikor tűz van a faluban. Talán megárt neki a jég-hideg tus? Dehogy! Kutwabaja tőle!

Hát szokásnak, igen szép szokás s azt hiszem nem egy leányszívet épen az a pár

Dr. Heiszler J.

ORVOSTUDOR VIZGYÓGYINTÉZETE

~ SZABADKÁN, Mária-Terézia-park ut. ~

Telefon szám 211 ————— Telefon szám 211

Gyógymódok: vizcúra, massage, szénsavas fürdők
(nauheimi orvosi-torna és villanyozás.)

Javalva: Álmatlanság-, főfajás-, szédülésnél; idegesség- és idegfájdalmaknál. Emésztési zavaroknál, főképen székrekedésnél. Rheumánál. Szénsavas fürdők (nauheimi) kitűnő hatasu a sziv és vérérdény betegségeinél.

sem nem az angol birodalom, az öreg Britannia, annyi száraz földnek és se-regnek ura. Mi csak a szerény magyar glóbus lakosai, polgárai és fiai vagyunk, kiknek nemzeti öntudatát számos tényező kisebbiti, halaványítja, köztük nem kisebbek mint a velünk ellenséges nemzetiségek, Ausztriával való polgári házasságunk, és külső ellenségeink meglehetősen nagy száma. Ellenben erősíti öntudatunkat ezeréves multunk, melyre minden viszontagságaink között is büszkék lehetünk; politikai képességeink, melyek bennünket annyi időn át szerencsésen, számtalan vész és vihar közt, fentartottak; műveltségünk, mely a velünk szemben álló nemzetiségekét számtalanszor fölülmulja; gazdagságunk, melynek kimerithetetlen alapja az alföld aranykalászos, áldott rónája; hivatásunk az európai államok életében: a civilizációt nyugatról terjesztteni keletre; irodalmunk, mely az utolsó században sok tekintetben európai szivonalra emelkedett; és talán nem utolsó tényező az a rokonszenv sem, melylyel irántunk, mint lovagias, szabadságszerető, alkotmányos és művelődni törekvő nép iránt Európa legnagyobb és legműveltebb népei viselkednek. A nemzeti öntudat olyan a nemzet életében, mint az egyéni öntudat az egyén életében. A világító és melegítő nap, mely életet, erőt, egészséget, jólétet jelent; mely besugározza a távoli vidékeket, kijelöli utunkat, ő a kalauzunk, vezetőnk, egy szóval mindenünk, mely nélkül állami és nemzeti életet folytatni — lehetetlenség.

Hogy a magyar nemzeti öntudat nem oly egységes, szilárd és tartalmas, mint lennie kellene: annak — fájdalom — százados okai vannak. Ha történetünk ezeréves utját ebből a szempontból tekintjük, azt fogjuk találni, hogy a gyászos 1526. előtt, egészen I. Mátyás haláláig erős nemzeti öntudattal rendelkezünk, mely nagy királyaink állam-

kereső munkájában, nemzetünk hódító politikájában, s az egységes magyar államszervezetbeu nyilatkozik meg. Mátyás halála után hirtelen hanyatlak és bukáshoz vezet, de bár a politikai megoszlás egyhamar jóvá nem tehető is, a nemzeti öntudat a török elleni harcokban fellendül és sajtáságos kifejezésre talál abban, hogy a szétszakadt részek egymáshoz való tartozóságuk gondolatát és érzetét állandóan megőrzik. Teljességre azonban nem tudott jutni még a nagy erdélyi fejlődelmek s II. Rákóczi Ferenc fölkelésében sem, mert a kuruc függetlenségi érzéssel szemben mindig ott állott a labanc világ. Nemzeti öntudatunk pusztulásának igazi kora azonban a 18-ik század első fele volt, amikor kevés a magyar, sok, szédítően sok a nemzetiség, nincs alkotmányos élet, de van *pragmatica sanctio*, s van ötvenkét nemesi vármegye, ahol úgy ahogy még él a magyar szellem és öntudat vilá-gosságára.

De micsoda kicsiny, pislogó méces vilá-gossága volt ez! A restaurálás kor-szakában majdnem elveszett a magyar, s majdnem teljesen megsemmisült a magyar nemzeti öntudat. Az édesen elaltató politika, a varázsszerű bécsi élet, a kényelem, a gazdagság, a nemzeti célok teljes hiánya: ime a pusztulás főbb okai. El is pusztultunk volna, ha a gyöngéd női kezek cirógatása után egy erőszakos kéz durva ütései föl nem ébresztettek volna bennünket. Ujabb állami s nemzeti öntuda'unk egyik főforrása II. József, a kalapos király uralkodása, illetve erőszakos centralizálása és germanizálása volt. Ezeknek csapásai alatt ébredtünk öntudatra és sáncoltuk körül alkotmány-jogi erősségekkel állami önállóságunkat, bár a föléledt nemzeti öntudatunk kora alig pár évre terjedt, s majdnem három évtizedre terjedő elszunyadás után ismét csak az abszolútizmus csapásai

alatt tér magához. De ekkor aztán igazán magához tér. Nem kisebb emberek, mint Széchenyi, Kossuth és Deák ébresztgetik, s tartják ébren. Több százados hanyatlás után most hatalmasan erősödik s nemzeti öntudatunk a Kossuth vezérlete alatt folyt dicsőséges harcokban mereven szembe szegződik az osztrák állami és az összbirodalmi öntudattal, mely ugyan győzedelmeskedett, de a mienket agyon nem nyomhatta. A mi nemzeti öntudatunk 1867. ragyogott fel, nem oly fényesen, nem oly erővel mint 1848-ban, de elég erővel arra, hogy a tovább haladásnak alapot szolgáltatasson. Azóta némi stagnálás után ismét erősödött. Erősítette az irodalom, az iskolák, a magyar parlament, a társadalom anyagi és szellemi föllendülése, s ellenhatásában mint nem utolsó tényező, Ausztriának összbirodalmas törekvése. A lefolyt obstrukció ideje alatt pedig végtelenül erősödött, sokszor szinte forradalmi lázban égett. A küzdelmekből ellenállhatatlanul, erővel emelkedett ki a gondolat, hogy Magyarország nem gyarmat az összbirodalomnak nem része, hanem önálló nemzeti állam, melynek nemzeti hadsereghez s abban a magyar nyelv használatához természetes joga van; azt tőle senki el nem veheti, arról senkinek a javára le nem mondott, s nem fog lemondani. S ma, amikor nemzeti öntudatunk követelése csak részben mentek teljesedésbe, még mindig az a gondolat uralkodik az elméken és a sziveken.

A nemzeti öntudat kifejlődésének fontossága, azt hiszem, a föntebbiekből elég világos. Nekünk magyaroknak van nemzeti öntudatunk; s ez a nemzeti öntudatunk elég erős, de nem elég tartalmas; heves, de nem eléggé kiltartó. Ereje abban áll, hogy sem Ausztria s az összbirodalom gondolata, sem a nemzetiségek föltötte urak nem lehetnek; nem elég tartalmas pedig

csöpp parfume meg rózsavíz hozott össze élete párjával.

Pedig tudok rá esetet, amikor éppen ez a sablonos locsolkodás vert szét egy készülőben lévő igen szép partiet. Már bocássanak meg, de mindnyájunk tanulságára elmondom az ügyet, mert az a husvéti öntözés kellő vigyázat nélkül csoda sok bajnak lehet az okozója.

* * * :

Volt nekem egy igen jó barátom egy előkelő nagy városban. A kereszteléskor a Mátyás nevet kapta, de ő csak per „Matyi“ szólította magát még deresedő korában is. Pedig fura egy dolog az ilyen. Ha Jancsiból lesz János, Paliból meg Pál, hát úgy dukált volna a dolog rendje szerint, hogy ő kelme is előbb csak azt az első nevet hurcolja. De ez az elkeresztelés úgy se igen tartozik a dolgomra. Tehát ez a Matyi barátom az ég

segítségével elvergődött — mint mondám — csöndes aglegénységben a harmincas évekig. Ugy gondolta, hogy már csak kibírja azt a rövid restlit, amit a sors részére kiszabott. Mert fura egy portéka az asszony a háznál

Folyton zsörtölődik, folyton magyaráz, aztán csap egy olyan kukli prédikációt, ha véletlenül kimarad az ember, hogy tisztára beleszédül. Volt nekik egy asztaltársaságuk a „Bohém tanya“, hová csak a legcsökönyösebb aglegényeket szedték be, akik a legteljesebb rezignációval határozták el magukat arra, hogy már inkább ölik magukat a Spitzer-féle gyilkos vicekkel a délelőtti sörözésnél, de legalább senki sem kérdi otthon:

— Hol mászkálsz te lump, te részeges? Mindig az »Otthon« kávéházba?

Csak hogy az a csintalan tavaszi szellő egyszerre valami különös változást lehel a „Bohém tanya“ megszokott nyugalma közé.

Ugy történt a dolog, hogy egy kisebb társaság ibolyaszüretre indult ki a szabadkai szőlők felé. Matyit annyira kapacitálták hogy utoljára ráadta a fejét s velük tartott. No, a virágszedés magában véve is elég poetikus dolog, hát még ha valami kékszemu partnerre akad az ember. Éppen olyan, mint egy jóízű duett, vagy valami négykezes románc — mert az a huncut Amor mindig megpróbálja ilyenkor mézbe mártott ujját. Egy eltalált mosoly, egy sikerült élce, vagy jól irányzott tekintet leüti a lábáról az embert. Kérem! itt is csoda történt. Nem tudom, a kis Blanka éjsötét szemé, vagy a kis gödröske az arcán babonázta-e meg, de a Matyival azóta nem igen lehetett beszélni . . .

* * *

Akárhányszor megleptem, mikor az anizskártyákat rakosgatta sorba. Láttam nála azonfelül egy szál préselt négylevelű lóherét,

THE MUTUAL

ELSŐ HELYET foglalja el úgy a kötvénytulajdonosoknak teljesített fizetéseket illetőleg, melyeknek összege 0 0 0 0 0 0 0 0
3.268.000.000. — frankot, valamint biztosítéki alap- **2.081.977.521.55**
frankot tesz ki. Az érvényben levő élet- és járadék- **7.500.923.900.57** frank.
biztosítások összege 1903. december 31-én 0 0 0 0

new-yorki életbiztosító társaság
A VILÁG ÖSSZES ÉLETBIZTOSÍTÓ TÁRSASÁGAI KÖZÖTT AZ

Szabadkai főügynökség **LÖWY TESTVÉREK-nél.** Magyarországi vezérig.: Budapest, VI., Andrássy-ut 20.

azért, mert a nagy magyar nemzeti állam szervezése és politikai céljai önálló gondolatokban még nem jegecedtek ki. Hogyan alkossuk meg nemzeti államunkat a *pragmatica sanctio* alapján és a nemzetiségekkel békében? A folyamatot még nem látjuk, a célok és eszközök gondolata még nem elég tiszta. S mily feladataink lesznek történelmi hivatásunkból kifolyólag keleten? Mindezek a kérdések azonban előbb-utóbb tisztázódnak fognak, s ha az eszmék tisztaságához mérten erősödik nemzeti érzésünk és akaratumk: bizonyára létesülni fog az álmainkban létező új Magyarország a valóságban, s olthatatlan fényben fog égni a mi nemzeti öntudatumk, melyet ezer éves multnak dicső törekvései táplálni fognak.

Toncs Gnsztáv.

Pályaválasztás előtt.

Ma, midőn a megélhetési viszonyok oly rendkívül nehezek, midőn minden pályára fölös számmal lépnek az emberek, midőn egy-egy csak türhetően dotált állásra is sokszor százan pályáznak, szóval midőn mindenfelé: „Sok az eszkimó, kevés a főka,” nem kis gondot okoz a szülőknek az életpályának megválasztása gyermekeik részére. Hogyne okozna gondot, midőn a szülőknek gyermekeik a legdrágább kincsük; érettük küzdenek ezer, meg ezer veszély közepette, fáradságot nem ismerve, sokszor nagy nélkülözések árán szerzik meg a mindennapi kenyeret, mivel gyermekeiket táplálják, a vékonyka gunyát, mivel az időjárás szeszélyei ellen remegve védik; midőn mindegyik szülő a legboldogabbnak szeretné látni gyermekét, szeretné, hogy a leggazdagabban lássa el uti tarisznyáját, melyből az életben, ebben a nagy forgatagban, táplálkozhassek.

Bár minden szülő gazdagon ugyan, de jól megvalogatott, gyermeke szerve-

zetének, tehetségének, hajlamának megfelelően tudná megválasztani az élet útjára valókat és okosan, célra vezetően tudná kijelölni az utat, melyen haladva, gyermeke nem veszne bele az élet örvényébe, mely uton részére nem csak tövisek, de itt-ott rózsák is teremnek! Akkor nem lenne oly nagy azoknak száma, kik nincsenek megelégedve életpályájukkal, kik kelletlenül és így sokszor hanyagul végzik kötelességeiket, s csak épen azért dolgoznak, hogy kenyerüket el ne veszítsék. Szóval nem lenne oly sok elégedetlen ember. Mert el nem lehet képzelni, hogy az, ki tehetségének, hajlamának meg nem felelő pályára lépett, kedvvel, ambícióval végezze dolgait, hogy az megelégedett legyen.

Hányszor halljuk az életben: „Ha még egyszer születnék, nem erre a pályára lépnék”; vagy: „Világért sem engedem, hogy bármelyik gyermekem is azt a pályát válassza, melyet én választottam.” Így csak a pályával és így önmagával is elégedetlen ember beszélhet, az ilyentől üdvös munkát nem várhatunk.

Ezért a szülőknek, kik gyermekeik javát, boldogságát akarják, igen óvatosoknak, körültekintőknek kell lenniök a pályaválasztás alkalmával. Lássuk tehát, melyek azok a szempontok, melyek a pályaválasztás alkalmával figyelembe veendőek? Ezen szempontok két-félék, t. i. szellemiek és anyagiak. Az előbbit illetőleg tekintetbe kell venni a gyermekek szellemi tehetségét, képességét, hajlamát, egy szóval rátermettséget, mely körülményeket — bár sokan azt tartják, hogy ezt megítélni a gyermekeknél nem lehet — abban a korban, midőn a gyermek elemi iskoláztatása véget ért, bizonyossággal megállapítani nem is lehet, de az a rátermetség már elég korán nyilvánul, ugyannyira, hogy sejteni lehet, hogy mely pályára volna legalkalmasabb őt

nevelni és így iskoláztatását a közép foku iskolák azon fajtájában folytatni, mely a cél elérésére legalkalmasabb.

Mindezek megítélésére legilletékesebb lenne a gyermek tanítója; tehát, mielőtt a szülők határoznának afelől, hogy gyermekeiket továbbra mely iskolában tanitassák, mindig ki kellene kérni a tanító véleményét. Sajnos, a szülők gyermekeik iránt táplált rajongó szeretetüktől áthatva, azok tehetségének, képességének megítélésénél gyakran elfogultak és azon balhiedelemtől vezéreltetve, miszerint mai napság csak azon pályák biztosítják a megélhetést, mely pályák fix fizetéssel és nyugdíjjogosultsággal járnak, irtóznak még csak gondolni is arra, hogy gyermekeiket ipari vagy kereskedői pályára adják. Tehát nem kérik ki szakértők, tanítók tanácsát, mert sok esetben félnek az őszinte véleménytől. Pedig tévednek akik azt hiszik, hogy gyermekeik megélhetése csak úgy lesz biztosítva, ha valami, bár csekély, de biztos fizetéssel járó pályára adják. Akik így gondolkodnak, szem elől tévesztik azt, hogy ehhez nem elég csak a kvalifikációt megszerezni, hanem, ami sokszor ennél is nehezebb, be is kell jutni abba a hivatalba, vagy állásba; nem jut minden eszkimónak egy főka.

Nálunk ipari, vagy kereskedői pályára csak azon gyermekeket adják, kik vagy az akarat teljes hiánya, vagy igen csekély észbeli tehetségnek lévén birtokában, a legszükségesebb ismereteket sem képesek elsajátítani. Milyen iparos és milyen kereskedő válik az ilyenből, ki még az egyszerűet sem tudja? Iparunk és kereskedelmünk pangásának egyik fő oka épen abban rejlik, hogy nincs elég művelt, tanult iparosunk és kereskedőnk.

Ne csak akkor adjuk tehát gyermekeinket ezen pályára, ha épen nem képesek tanulni, de értesük meg velük, hogy az iparos és kereskedőnek is —

egy herceg kis penecilust, pezsgőskupakot, meg más olyan kedves apró emléket, amiket úgy őrzött, úgy elbeszélgetett velök, akár csak egy szerelmes gymnazista gyerek.

— Te pajtás! — szólt rám sokszor örömteli arccal — én vagyok a világ legboldogabb embere.

— Ugyan! Csak meg ne bándd!

— Azt már nem teszem. Meguntam én már minden bohém tempót. Végre is nem tarthat ez örökké így.

— Hát csak csináld, ahogy jónak látod.

Az igazat megvallva, nem igen biztam az ipse állhatatosságában. Az olyan másodvirágzás nem nyit annyi rózsát, hogy sokáig lehetne élvezni. De azért csak rá hagytam egészen.

Ő meg kitartott szépen.

Az öregeket azonban nem tudta lekenyerezni.

Azoknak volt tartalékban valami fiskális alakjuk, annak szánták a leányt. A mi Matyink mintha észre se vette volna, csak ott volt naponkint a háznál. Béla, a fiatal jogász, Blankának a bátyja, meg épen az ő pártjukon volt. Elmókáztak, elcsevegték, közbe-közbe meg szövögették a jövődő biztató, ragyogó szép álmképeit, melyen csak boldogság és gyönyör volt lefestve.

Közbe eljött a feltámadás ünnepe, a magasztos husvét nap.

Künn az utcán a gyermekek csak úgy hordozták a rózsavizes üveget, mint valamikor régen.

Igaz! hisz ma van a husvétü öntözés napja!

Matyi sietve gálába csapta magát, zsebre rakta a Kertész Tódor-féle jux locsolót, aztán elindult Blankák lakása felé . . .

A szigorú mama valahol kint motoszkált a konyhán, így a fiatal hölgy egyedül fogadta.

Nem győzött eleget kacagni az ötletes számon, mely onnan a nyakkendő mögül szórta a jószagu corilopsis illatot.

— Jaj, de kedves dolog! Biz ez kellemesebb, mintha valami nagy edényből öntik nyakon az embert!

— Már magam se szeretném megélvezni! mondta rá nevetve a Matyi.

— De várjon csak! A Bélával jó volna megpróbálni. Fogja csak a mosdó service kancsóját. Azonnal jön. Képzem, mennyire meg fog rémülni.

Matyinak megtetszett a tréfa.

— Helyes! Ez sikerült huncutság lesz!

Mikor aztán kinyilt az ajtó, nekilődította a kancsót oszt zsuppsz! . . . zsuppsz! . . . hanem mikorra már harmadszor akarta próbálni, hát akkorára már ki is esett a kezéből, mert a tusra olyan jajgatás következett, amiből tisztán hallatszott, hogy ilyesmire

 JOÓ-FÉLE
VIZGYÓGYINTÉZET
A GŐZFÜRDŐ TELEPÉN.

Gyógymódok: vizeura: ülő-félfürdők, ledörzsölések, massage, szénsavas fürdők (nauheimi cura).

Javalva: ideggyengeség, = álmatlanság, ideges főfájás, szédülésnél, idegfájdalmaknál, emésztési zavaroknál, a szív és véredények megbetegedéseivel (nauheimi cura).

Részleges és teljes villanyos fényfürdők specificus és biztos gyógymód rheumatismus ellen. Nagyon mérsékelt árak!

bizonyos mértékig — tanultnak, műveltnék kell lennie. Tanítsassuk, neveljük gyermekeinket ezen pályákra, szeretessük meg velük az ipart, kereskedelmet.

Ezen pályák azoknak, kik a szükséges ismeretek birtokában vannak, iskolázottak, kellő műveltséggel bírnak, sokkal biztosabb és jobb megélhetést biztosítanak, mint azok a pályák, melyekre aspiránsok fölös számmal vannak.

A másik szempont, a mi a pályaválasztásnál figyelmen kívül nem hagyható: a szülők anyagi helyzete. Előrelátóknak kell lenniök a szülőknek, számot kell vetniök azzal, hogy ha kedvező helyi körülményeik folytán abban a helyzetben vannak is, hogy gyermekeiket 8 éven át a középiskolák valamelyikében taníttathatják, engedni fogja-e anyagi körülményük azt, hogy azután, mikor hazulról távol és nagy költséggel lehet csak taníttatni gyakran nem is egy, de több gyermeküket, az ezzel járó nagyobb kiadást megbirják-e? Mert sokszor hosszú 8 év után jönnek a szülők azon szomorú tapasztalatra, miszerint reményeiket, melyeket öök maguk légvárként szöttek, fel kell adniök, vagy azoktól engedniök. Ily eshetőségeknek sem lennének kitéve nagyon sokan, ha nem restelnék gyermekeiket az ipari és kereskedői pályára adni.

Neveljünk tehát fiainkból derék, művelt iparosokat és kereskedőket, mert — Didon apátnak és híres nevelőnek Franciaországhoz intézett, de általunk, magyarok által is, vagy általunk még inkább meghallgatásra méltó szavait idézve: „Az irodalom, a görög és a latin, a matematika, a jogtudomány és a hadművészet nem fogják utját állni annak, hogy bennünket az ipar és a kereskedelem terén meg ne verjenek!”

Kálmán Károly.

A Délmagyarországi Közművelődési Egyesület.

Uj örökös tagok. Felhívás a közönséghez.

Magyarságunknak, nemzeti kulturánknak új társadalmi erőssége, vára épült. Erősebb vár a kőből épült kolosszusoknál, mivel magyar lelkünk ereje van benne.

A magyar föld szive dobbant meg és ennek a dobbanásnak, magyar kezek adtak kifejezést amikor megépítették a Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyesületet, hogy a magyar kultúra vonzó fegyverével meghódítsa a magyarságnak a legszebb, legnépesebb és leggazdagabb területet; a déli Magyarországot. Betöltse azt magyar lélekkel, magyar érzéssel, magyar szeretettel és az egységes magyar nemzet mindenekelőtt átható gondolatával. Egy hatalmas centrumból irányítsa Délmagyarország apróbb magyarosító tendenciájú egyesületeit és a béke minden eszközével, de a nagy eszméhez méltó minden erővel ápolja, fejlessze, erősítse a hazafias magyar nemzetet és terjessze a magyar nyelv ismeretét.

A hazaszeretet avatta fel az új egyesület zászlaját, melyet kell, hogy a honszerelem lengessen magasan

A kultur egyesület amelynek alapszabályait a belügyi kormány már megerősítette, most teljes erővel folytatja a szervezési munkálatokat és ecélből a következő lelkes hangú felhívást intézi most a magyar közönséghez:

Felhívás

Délmagyarországon, hazánk e leggazdagabb és legnépesebb területén, az idegen törekvések évről-évre tért hódítanak. A külföldről szított izgatás mindinkább előre tör és a magyar befolyás a magyarság nemtörődömsége folytán hátra szorúl.

Az idegen áramlatot segíti minden: a templomuk, a felekezeti iskolájuk, a pénzügyintézetek és a rokonyelvű külföld. Ellenben a magyarságnak Délmagyarországon eddig semmiféle segítsége nem volt.

Most magyarságunknak, nemzeti kulturánknak új társadalmi erőssége, vára épült Délmagyarországon is, hogy e gazdag buzatermő földet, e kalászos rónaságot, az ország e legdúsabb területét megmentse a magyarságnak. Apponyi Albert gróf, Desseffy Sándor csanádegyházmegyei püspök, Császka György dr. kalocsai érsek, Fehér Ipoly dr. pannonhalmi főpát, Németh József felszentelt püspök, Várady Árpád dr. cz. püspök, Rákosi Jenő, Falk Miksa dr. főrendiházi tagok, Urbán Iván, Latinovics Pál, Lukács György dr., Meskó

jogász torok nem képes, mert hogy nem is a Béla volt, hanem — a szigorú mama.

Bizony az volt. Báresak ne lett volna! Hát előbb csak rémséges mód kapkodott a levegő után, meg rázogatta a fejét, mert biz a haja olyan csapzott lett, akár a macska szőre a zivatarban, de alighogy lélekzethez kapott, előrukkolt a legmagasabb regiszterből:

... És az én lányomat akarja maga? Hallja az ur! inkább kikaparom a lányom szemét, mintsem ...

Matyi mentegetőzni próbált.

— De nagys ...

— Csak távozzék! mert különben pórul jár...

Ezt a fenyegetést olyan gesztus követte, a Matyi orra előtt, hogy zikker plezuros képpel megy haza, ha még valami ellenvetést reszkíroz meg. Jobbnak látta tehát vissza-

vonulót fuvatni. Fájó sóhajjal s még fájdalommasabb tekintettel szóltanul hagyta ottan őket.

* * *

Másnap még nyujtogattam paplanom alól lábamat a fütetlen szobában, mikor beállit hozzám a Matyi.

— Pajtás! Nem házasodunk.

— Ugyan? Csak nem ettél kefért, hogy mindennap mást gondolsz!

— Hallgasd csak!

Erre siralomházba illő ábrázattal elmesélte a dolgot.

Mit volt mit tenni, annyira-amennyire megvigasztaltam szegényt.

Egészen neki vidámult, de aztán csöndes rezignációval bökte ki a végszót:

— Többet vízzel nem locsolunk!

Sándor dr., Csathó Zsigmond dr., Pogány Károly, Molnár Viktor dr., Dellimánics Lajos dr., Kállay Albert, Schmausz Endre, Zákó Milán és Péter Pál főispánok, a magyar kultúra, a nemzeti művelődés e jeleseinek tisztebeli elnöksége mellett megalakult a Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyesület és céljául tűzte ki, hogy kitartással előre haladjon a magyar kultúra terjesztésének útján, mert a nemzeti gondolat és a nemzeti aspiráció immár nem állhat meg annál a pontnál, a mely a magyarság öntudatát folyton-folyvást ébren tartja, hanem kell, hogy hathatósan és eredményesen működjék abban az irányban is, hogy a barátságos és a magyarság iránt szimpatikus idegen nyelvű népek a magyarosodás gondolatát megszeressék.

A ki a magyar nemzet jövője iránt érdeklődik, a magyar nemzeti állam ideálját szívében hordja, annak kötelessége fölemelni a zászlót a Délmagyarország nemzeti kulturájáért teljesítendő feladatra, be kell lépnie a *Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyesület* örökös, alapító, rendes vagy pártoló tagjai sorába.

Az egyesületnek működése kiterjed Arad, Bács-Bodrog, Békés, Csanád, Krassó-Szörény, Temes és Torontal vármegyék területére; célja pedig az lesz, hogy a béke minden eszközével, de a nagy eszméhez méltó minden erővel ápolja, fejlessze és erősítse a Délmagyarországon a hazafias magyar szellemet, terjessze a magyar nyelv ismeretét.

Az egyesület tagja lehet minden feddhetlen jellemű férfi és nő, továbbá az erkölcsi és jogi személy.

Az egyesület tagjai: örökös, alapító, rendes és pártoló tagok. Örökös tagok mindazok, kik az egyesület alaptörvényének gyarapításához egyszer s mindenkorra legalább ezer koronával járulnak. Ezen összeg tíz éven át évi 100 koronás részletekben is fizethető.

Az egyesület alapító tagjai azok, akik az egyesület alaptörvényének gyarapítására legalább kétszáz koronával járulnak. Ezen összeg öt éven át évi 40 koronás részletekben is fizethető. Az örökös és alapító tagsági díj, mint a kulturegyesület részére tett érintetlen alapítvány, az adományozó neve alatt öríztetik és csak is a kamata fordítható az egyesület céljaira.

Az egyesület rendes tagjai azok, kik évenként 2 korona tagsági díjat fizetnek az egyesület pénztárába.

A rendes tagok kötelezettsége aláírásuktól számított 5 évig áll fenn az egyesülettel szemben, beszámításával azon egész évről, melyben a belépés történt. A rendes tagok jogosítva vannak ötven korona tőkének az egyesület pénztárába való befizetésével tagsági díjfizetési kötelezettségüket megváltani, mely esetben életük fogytáig a kulturegyesület rendes tagjai maradnak.

Pártoló tagok azok, kik bármely adománnyal segítik elő az egyesület célját.

Az egyesület a legkisebb adományt is köszönettel fogadja és azt hírlapokban és évkönyveiben nyilvánosan nyugtázza.

Szegeden, 1904. évi január hó 1-én.

zombori Rónay Jenő,
elnök.

Kern Lajos dr.,
alelnök.

Herczegh Ferencz,
alelnök.

László Gyula, kir. tan.,
alelnök.

Gallowich Jenő,
főtájtár.

A kulturegyesület örökös tagjai sorába újabban 1000—1000 koronával beléptek Torontal, Hajdú, Bihar, Csanád vármegyék: Szabadka, Pancsova, Hódmezővásárhely, Kalocsa, Baja, Pécs városok.

Legfinomabb

Valódi egyiptomi gliczerin mentes

zigaretta hüvelyek

1000 DARAB

Cleopatra frt 1.10

Diva legfin. egyiptomi parafás 1.60

Kapható

Vig Zsigm. Sándor

könyv és papír

kereskedésében.

Orosz-japán háboru.

Elfogott japán hajók.

Az orosz távirati ügynökség jelenti Port Arturból tegnappról: Az egyesült orosz hajóhad március 26-án hagyta el a kikötőt a Miaotao-szigetek irányában. A Novikról gőzöst láttak, melyet kínai hajó vontatott. Az Uninatelli torpedónaszád két lövést tett, mire a gőzös megállott. A japáni Hanienmari gőzös volt, mely tiz japán, 11 kínai különböző papirokat, táviratokat, térképeket, valamint két Whitehead aknát vitt magával. A gőzös legénységét a Novikra vitték át, míg magát a gőzöst elsüllyesztették. Miután a Novik és a torpedónaszádok a hajóhaddal egyesültek, az visszatért Port Arturba.

Szárazföldi csatározások.

Japán magántudósítás szerint a japán csapatok, miután a múlt hónap 28-án Csöndsunál az oroszokat visszaszorították, egy napi pihenőt tartottak és a következő napon előrenyomultak Jöncsöngig, ahonnan rövid ütközet után az oroszokat észak felé szorították. Az oroszok visszavonultak Unszanba.

Ostromállapot Niuesvangban.

Az Egyesült Államok konzulja az ittlakó amerikaiak tudtára adta, hogy az Egyesült Államok elfogadják az ostromállapotot tudtul adó orosz hirdetményt. A Hellena nevű amerikai ágyunaszád holnap indul el. Az Espiegle nevű angol ágyunaszád új utasításokat vár. Az oroszok minden akadály nélkül átvették a igazgatást. A lakosok nyugodtak, bár némelyek vagyonukat biztonságba hozzák. Hir szerint, mihelyt az itt lévő gőzösök felveszik rakományukat és a vámfizetési alakosságokat elintézik, elzárják a kikötőtől és abban aknákat raknak le. Erősen készülnek a város védelmére.

Reggeli levél.

— Husvét. —

Mert bizony mondom nektek, nincsen Máté evangyéliománál épségesebb olvasmány. Megolvastam a husevés vétkének ünnepe előtt a Krisztus szenvedésének, halálának és eltemetetésének történetét. És megolvastam a 28. részben feltámadását és menybemenetelét. —

Minekutánna pedig a papifejedelmek felvevék azokat az ezüstpénzeket, mondá nekik Pilátus: Mit miveljek tehát Jézussal, ki mondatik Krisztusnak? Mondának neki mindnyájan: Feszíttessék meg!

Ugy lön.

És az ő feje felibe feltevék írva az ő halálának okát: EZ A JÉZUS A ZSIDOKNAK KIRÁLYOK.

És előbb tövisből csinált koronát tőnek az ő fejébe és megpökdösték ötét.

És imé a templomnak kárpitja ketté hasadó és a föld megindula és a kősziklák megrepedezének.

A szombatnak pedig végén, mikor virradna a hétnek első napjára, elméne Mária Magdaléna és a másik Mária, hogy meglátnák a koporsót. És ő nem voltott, mert föltámadott! —

Nyájaslelkületű olvasóim, a Krisztus életéről szóló egész történetben nem találhatok magasztosabb fejezet emennél. Mindonnan, hogy imádtatik a Bölcsék-től, Egyiptomba vitetik, Heródestől ke-restetik — mindodáig, hogy az embernek Fija Kajafás házában elárultatott és megfeszítettett, épen ezek az utolsók a legszebb csodatételek.

És megtanultuk, hogy Krisztus jól jövendőli vala meg szenvedését és feltámadását; hogy a farizensok kovászától csakugyan őrizkedni kell.

És megtanultuk (ez az emlékezetes), hogy mi leszen mindenkoron a világ-megváltás sora és megváltók jutalma. Giordano Brunók teremtek vala Krisztusnak előtte valamint utána. Lett az ő részök is halál, de a legeslegnagyobb megváltó szenvedése a legeslegnagyobb. Ő nemcsak halálok halálával hal meg, de tövisből csinált koronát tűznek a fejére, és nádszálat az ő jobb kezébe és csufolják vala: „Egészséggel Zsidóknak Királyok.”

A mi természeti csodatét pedig kíséri a szenvedés történetét, az a naiv époszok ismerős hangja. Nem épen ezen mindéig fejcsóváló utódok részére lön elbeszélve. Minékünk a történet gabonamagva volna való.

Imé, példának okáért, hogy még Ő is kilenc órakor felkiálta nagy szóval: Eli, eli, lama sabitanik, azaz én Istenem! én Istenem miért hagyál el engemet. Még Ő is, ki pedig megjövendölé feltámadását és ki pedig vigasztalásokat adott, csodákat tett és Istennek hozzá való igen nagy kegyelmes-ségét láthatta. És utóbb ő is látá, hogy Isten még a halálból is kimenthet, még ha koporsónkra követ is tesznek, mint az övére tevének.

Imé, példának okáért, benne vagyon az embereknek azon kapzsisága, melytől még azon kiválasztottak sem mentek, akik Lukács evangyél-ja szerint oly kevesen vannak és akik főpapoknak nevezettek és Kajafás főpap házában gyülekeztek.

És megtanultuk, hogy ez Igét, az Eszmét nem lehet eltemetni, mert az feltámad és a jó emberekkel lesz minden napon e világ végezetéig.

Azonban új megváltóra, új feltámadásra van szükség, minekutánna a világot tartó fakesztek igen megkorrhadtak. És minekutánna azon kereszttek, a melyeket emberek viselnek, vasból valók. Mikor jön a március, mikor a husvét, amely a világ alá vaskeresztek rak, hogy tartanak; az embereknek vállára pedig, ha keresztet hordani emberi sors, fakesztet tesz! Mikor!?

De békesség velünk!

HIREK.

Husvét.

Kora tavasznak szép ünnepe, Husvét, miért is vagy oly kedves a mi szívünknek? Miért vár az agg meg a gyermek-sereg oly epedve? Mivel dobogtatod meg a sziveket, mivel csalsz öröm-pirt az arcra s harsány diadalhangokat az ajkakra? Miért?! Mert a Husvét a feltámadás ünnepe.

Ügyes-bajos életünk minden változásainak, s tépelődő fölménk, szívünk minden állapotának problémája, életünk egész bölcselése megvilágosodik a feltámadás gondolatában. A kereszténység magasztos miszteriumai közt a feltámadás a legközvetlenebb, legmélyebb és legemberibb hatása. Mert ilyenkor együtt ünnepel az élet, a természet és a gondolat és igazságát hirdeti mind a három. Nincs örökös halál, nem végtelen a bubánat s az igazságot nem lehet végkép elnyomni.

Lám a tavasz megjön évről-évre, jö diadallal, virág fakad utjában mindenütt, erdőn, mezőn, hegyen, völgyön. Kizöldül a bokor, meglombosodik a fa, illattal és pacsirtadallal telik meg a levegő: nyoma sincs a télnek, de új élet öröme mindenütt, a remény derüje mindenfelé, kéklő égen, zöldelő mezőkön és dobogó emberi szivekben.

Ahogy a természet felszabadul a tél rabbilincseiből, akként támad majdan új élet a halál öléből s akként törí szét a gondolat szabadság is az igazságot békókba verő bilincseket. Ahogy a tavaszi szellő átlengi a tájat s csókjára kinyilik a rügy burokja, úgy járják át e gondolatok is a sziveket e napon s terelik össze egy hatalmas óriás tömeggé, mely lassu méltósággal hömpölyög végig az utcákon. Igéző látvány, mely szivegyökerében hatja meg az embert, amint egykor Fausztot, ki a feltámadást ünneplő népek dalára kiejti kezéből a méreg-üveget s e nagy pillanat hangulatából a hit és remény vigaszát meríti. — A templomokban nincs nyoma többé a fájdalomnak, bánatnak és a halálnak. A sz. sir eltűnt, helyette a feltámadó Jézus szobra ékesíti az oltárt; a papok arannyal átszőtt ruhában végzik a misét, ajkaik áradozó hangon hirdetik a nagy örömet, a tavaszi szellő játszik a lobogókkal s a kis- és nagy harangok hangjának ékes harmoniája tölti be a tájat. Az emberek derült mosolylyal ajándékozzák meg egymást a piros tojással, mely már a régieknél is a feltámadás emblema volt.

Ünnep van, nagy ünnep, Husvét, a Feltámadás szent és nagy ünnepe.

— Gromon Dezső köszönete. A múlt havi közgyűlés határozatából kifolyólag

Van szerencsém a n. é. közönségnek tudtára adni, hogy a „Szentháromság”-hoz címzett ujonnan engedélyezett

a Csernovics és Bognár-utcák sarkán március hó 30-án megnyitottam. Kérem a n. é. közönség jóindulatu támogatását. Kiváló tisztelettel

IFJ. GÁLFY GYÖRGY,

a „Szent-Háromság”-hoz címzett gyógytár tulajdonosa.

városunk törvényhatósága üdvözölte *Gromon* Dezső honvédelmi államtitkár az őt ért magas kitüntetés alkalmából. Az államtitkár az üdvözlést a következő városunk polgármesteréhez intézett megleghangu levélben köszönte meg;

Igen tisztelt Polgármester ur!

Öszinte köszönettel vettem folyó évi március hó 23-án kelt nagybecsű sorait, melyekben legutóbb nyert legfelsőbb kitüntetésem alkalmából Szabadka sz. kir. város közönsége szives üdvözlétének kifejezést adni méltóztatott.

Régi és benső kötelékek azok, amelyek engem Szabadka sz. kir. városhoz fűznek. S midőn a mostani szives megemlékezésben is kedves tanujelét látom a személyem iránti vonzalomnak és ragaszkodásnak, kérem legyen meggyőződve, úgy Polgármester ur, mint a nemes város közönsége arról, hogy Szabadka sz. kir. város hazafias törvényhatóságának minden törekvését és munkás polgárainak jogos érdekeit mindenkor éber figyelemmel kísérem és ha a szükség mutatkozik tőlem telhetőleg legkészségesebben is támogatom.

Kérem igen tisztelt Polgármester urat, hogy ismételt legőszintébb köszönetemet Szabadka sz. kir. város közönségének tolmácsolni sziveskedjék.

Gromon Dezső,
m. kir. honv. államtitkár.

— **Személyi hír.** *Schmausz* Endre főispán a husvéti ünnepekre rokonaihoz Apatinba utazott.

— **Kölesönös áthelyezés.** A m. kir. igazságügyminiszter dr. *Somody* János zombori járásbírószgi aljegyzőt a zombori törvényszékhez és dr. ifj. *Karácson* Gyula zombori törvényszéki aljegyzőt a zombori járásbíróshoz helyezte át.

— **A szabadkai templom zenekara.** Alig van az országban székesegyház, melynek zene és énekara a mienken tultenne. És ez a város áldozatkészségének köszönhető. Másutt a város legfeljebb ha hozzájárul az egyházi zenekar fenntartásához, nálunk tisztára a város fizeti. Ugy az előadott zene- és énekszámok maguk mind előadásuk klasszikus színvonalon áll. Pergolése »Stabat Mater«-jét a szabadkain kívül csak még a budai Mátyás templomban adták elő. Annál csodálatosabb és helytelenebb, hogy egyre figyelmeztetik Gaál Ferenczet, az országos hírvézeneművészt, hogy az előadandó darabok megválogatásában kellő gonddal és körültekintéssel járjon el. A prépost ugyanis figyelmeztette a kapott körrendelet értelmében Gaált, nehogy világias jellegű zene- és énekművek kerüljenek előadásra. Gaál némiképp megbántva érzi magát e figyelmeztetés által, mert hisz ő eddig is eleget tett ennek a követelménynek. Pedig nem intrika következménye az a körrendelet, csak egyszerű óvatosság. Ha ellene való intrika volna az, nem kimélnők az intrikust.

— **Eljegyzés.** *Perl* Oszkár helybeli nagykereskedő ma tartotta eljegyzését *Krausz* Ilonka kisasszonnyal.

— **Kettős ujoncállítás.** A közigazgatási hatóságok szerint az idej kettős ujoncállítás, ugymint: a tavalyról elmaradt 1903. évi ujoncok állítása április, hóban és az 1904. évi ujoncok állítása május hóban minden akadály nélkül, előreláthatólag a legjobb eredménnyel jár. Az 1903. évről való ujoncok május első napjaiban tartoznak bevonulni, de abban az előnyben részesülnek, hogy összolgálati kötelezettségük, a 12 esztendő, 1903. december 31-től számított, valamint a tényleges három évi szolgálatba az 1903. évi október 1-től 1904. évi május 5-ig terjedő 7 hónap beszámított. Az egyéves önkéntesek szolgálati idejére nézve azonban semmi

változás nem történt. Az 1903. évi korosztályba tartozó egyéves önkéntesek nem május 5-én hanem október elsején tartoznak bevonulni, hacsak elhalasztani nem akarják a tényleges szolgálatot és a tényleges szolgálati év 1904. október 1-től 1905. október 1-ig tart.

— **A történelmi társulat közgyűlése.** A Bács-Bodrog vármegyei történelmi társulat XXI. évi rendes közgyűlését 1904. évi április hó 10-én délelőtt 9 órakor Zomborban a vármegyei ház kistermében tartja meg a következő tárgysorozattal: 1. Elnöki megnyitó. 2. A titkár évi jelentése. 3. A múzeumőr jelentése. 4. A számadások és a pénztár megvizsgálására kiküldött bizottság jelentése, s a fölmentvény iránt való határozat. 5. Az 1904. évi költségvetés tárgyalása és megállapítása. 6. A jövő évi számadások és a pénztár megvizsgálására három tagu bizottság kiküldése. 7. A tisztikar és válaszmány leküszönése s új tisztikar és válaszmány választása. 8. A bácskai ugynevezett római sáncok újabb megvilágításban. Felolvasás *Czirák* Gyula működő tagtól. 9. Esetleges indítványok. 10. A közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére bizottság kiküldése. 11. Elnöki záró szó. 12. A társulat muzeumának bemutatása.

— **A hírlapirodalom köréből.** *Szilágyi* Lajos zombori hírlapíró, lapunk munkatársa, a Zomborban megjelenő »Zombor és Vidéke« szerkesztőségébe lépett.

— **Új plébánia.** Obecsén úgy a belvárosban, mint az alsó városban új plébániát építenek. Az építéshez legközelebb hozzá kezdenek, mert a tervek jóváhagyást nyertek. Az építésre az árlejtés április 7-én lesz. A plébániák építési költségeit dr. Császka György kalocsai érsek adományozta a hitközségnek.

— **Szivar és az obstrukció.** A b.-almási szőlőkbe ritka nap jár ki a posta. Nem csoda hát, hogy egy ma onnan bevetődött atyafi utközben nagy megütközve hallotta, hogy az obstrukció leszerelt. Nem nagyon értette a kalauz meg az utitársak szavát, de bizakodva, reménnyel teljesen mondta:

— Van itt nekem Szabadkán egy jó emberem! A közigazdaságban! Majdnem képviselő lett! Én is rászavaztam!

Úgy is dolga volt a közigazdaságban, szóba is hozta nagy nehezen a kérdését...

— Mi vót odafönt az országban egy álló esztendeig? Mé' veszekedtek? Ha veszekedtek mé' hatták abba?

Mivel az első magyarázatot nem értette az atyafi, az ötletes bankdirektor a szemléltető módszerhez folyamodott. Kivett egy brittanicát meg egy rövid szivart.

— Lássá! A 48-asok eleinte mind ezt akarták. A király meg azt mondta, vagy a rövid szivart kapjátok vagy semmit. Erre az okosabbak, az öregebbek azt mondták: Hát jó lesz akkor a rövid is. De a fiatalabbak odafurakodtak, azt se engedték elvenni. Egy darabig csak nézték ezt a kormánypartiak, aztán félrelétek a hetvenkedőket, a fiatalokat, így jutottunk hozzá a rövid szivarhoz.

Most már rövidesen megértette az atyafi a katonai vívmányok mibenállását. Megkapta ő a bankdirektortól mindakét szivart de a világért se színta el. Azokon magyarázza majd otthon a szomszédoknak a politikát.

— **Letört bimbó.** Súlyos csapás érte városunk hivatalnoki karának egyik derék tagját *Kollár* Gézát. Kisleánykájja, *Gizella*, a roncsoló toroklob pusztító kórjának alig egy napi szenvedés után áldozatául esett. Tegnap temették.

— **Csantavéri hírek.** Az ujonnan alakult »Csantavéri Dalegyesület« ifj. *Bagi* Pál vendéglőjében folyó hó 4-én az egyesület fel-

lendülésére táncmulatságot rendez, melyre az ügyért lelkesülőket tisztelettel meghívja. — A képviselőválasztói jog kiterjesztése céljából tett összeírás Csantavéren be van fejezve. A 6700 lakossal bíró községben felvett 201 helybeli szavazójogos, 27 vidéki szavazójoggal bíró és 1344 szavazattal nem bíró egyén. Összesen 1652. — A csantavéri iparostanonciskolai tanítók fizetése is végre már rendeztetett. Az elüljáróság indítványára a közigazgatási bizottság a tanítók fizetését heti óránként 50 koronában állapította meg.

— **A csurogi kereskedők panasza.** Több csurogi kereskedő panaszt közölt a kamarával, hogy az alig 9000 lakost számláló községben az elmúlt év folyamán nem kevesebb, mint kilenc fogyasztási szövetkezet alakult és ezek, anélkül, hogy tagjainak valami különösebb előnyt hoznának, tönkreteszik az ottani kereskedőket. A kamara az ügyből kifolyólag elhatározta, hogy megsürgeti az ez ügyben 1902. folyamán tett fölterjesztése elintézését, melyben kéri a kamara, hogy a fogyasztási szövetkezetek tevékenységi körének az általános közérdek szempontjából való meghatározása mielőbb elfogulatlan és a magyarországi kereskedelmi és ipari viszonyok teljes ösmeretére alapított tanácskozási tárgyává tétessék.

— **Ellopot rendjel.** Hogy miképp csöppen az örömbé üröm, azt élénken illusztrálja az alábbi eset. Kedden este a Zomborban működő szerb szintársulat *Nusits* Braniszláv igazgatónak darabját adta először. A kiváló szerb író lelkesen ünnepelte a publikum s többször hívta a lámpák elé. Midőn az utolsó kihívás után a nyílt színről távozott és elhagyni készült a színpadot, magával akarta vinni azt az ékszerdobozt, mely kellékként szerepelt a darabban és amelynek belseje nem kisebb dolgott rejtett magában, mint a török *Medsidje*-rend nagy csillagját csillogó drágaköveivel. A színpadralépte előtt a kazetta az asztalon volt, utóbb azonban a legkínosabb meglepetéssel tapasztalta, hogy a kazetta nincsen a helyén. Rögtön keresni kezdte. Felkutatták az egész színpadot, de hiába a doboz nem került meg, értékes tartalmával együtt valaki ellopta. A nagy értéket képviselő rendjel még most sincs meg.

— **A kopár testületek beerdősítése.** Azokat a földbirtokosokat, akik kopár, futókomokon álló és vizmosásos területeket önként beerdősítenek, a földmívelésügyi miniszter jelentékeny pénzsegélyben szokta részesíteni. Tallián miniszter 1903. év folyamán 1114 birtokosnak 72.323 korona államsegélyt adott. Az ezek által befásított terület 3647 katasztrális heldat tesz ki. A pénzsegélyen kívül a miniszter köteletségévé tette az állami szakközegnek, hogy erdősíteni akaró birtokosokat kellő utbaigazításokkal lássák el.

— **A Dunagőzhajózási társaság** naponkénti személyszállító hajójáratát Budapest-ről-Bécsbe március 28-án, Bécsből-Budapestre márc. 30-án kezdődtek. A bécsi postahajónak minden kedden, csütörtökön és szombaton csatlakozása van a Budapest-Zimony-Belgrád-Orsova, illetve Galaz között közlekedő postahajókhoz. A postahajójáratok Budapest-Zimony-Belgrád-Orsova-Turn-Severin-Galaz között már megkezdődtek.

— **Névmagyarosítások.** *Kiskoru Fischer* Sarolta, *Judith*, *Arnold*, *Elek*, *Katalin* és *Károly*, *Sándor* bajai lakosok »Fenyvesi«-re, *Dolezsák* András bácskulai lakos, valamint kk. fia *Tivadar* »Dárdai«-ra, *Kmetovics* Iván bajai lakos, valamint kk. Rózsa leánya »Antalfi«-ra és kk. *Ipacs* Mátyás óbecsei lakos »László«-ra változtatták családi nevüket.

— **Eltűnt asszony.** Perjéssy Kálmáné sz. Papp Mária szabadkai illetőségű horgosi lakosnő mult hó 26-án bejött Szabadkára és azóta nyoma veszett.

— **Betörők vendégszereplése.** Mult hó 30-án Major Imre hajósi lakos házában betöréses lopást követtek el. A bűntény tetteseit rendőrségünk ma itt ifj. Gilice András, Rác Simon Ferenc és Óváry Mihály személyeiben letartóztatta. Az elfogott betörőket a császártöltési csendőrség már el is szállította innen.

— **Marharakodó állomások.** Az 1904. évre marharakodó állomásokot vármegyénkben a hivatalos kimutatás szerint a következő helyiségek nyertek: Baja, Szabadka, Ujvidék, Zombor, Apatin és Németpalánka, továbbá Ada, Bácsalmás, Bácsföldvár, Bácsmartonos, Bácspetrovaszelló, Bácsstopolya, Bajmok, Bikity, Borsód, Bresztovác, Csantavér, Csurog, Deszspotszentiván, Futtak, Gajdobra, Gákova, Gara, Gombos, Hegyesfektehegy, Hodság, Jankovác, Járek, Karjad, Káty, Katymár, Kiszács, Kisszállás, Kovilszentiván, Kula, Mélykut, Mohol, Nemesmilitics, Óbecse, Ókanizsa, Ókér, Ósztapár, Palánka, Parabuty, Petrovác, Glozsán, Rigyica, Sztanisics, Szónta, Temerin, Titel, Torzsa, Vaskut, Verbász, Zenta és Zsablya községek.

— **Variété színház.** Alig hogy eltávoztak a színészek, már ismét művész trupp ütötte fel tanyáját városunkban. A szénatéren tágas faépületben fogják a különféle cirkuszi mutatványokat produkálni a sokoldalú társulat tagjai. Még ballet is lesz. Az olcsó és kellemes szórakozás a változatosságot kedvelő publikumra bizonyára nagy vonzerőt fog gyakorolni. Holnap, husvét vasárnapján lesz az első előadás.

— **Uj iparengedélyek.** A rendőrkapitányság, mint elsőfoku iparhatóság Krausz Károly hentesnek IV. kör 47. sz., Nagy András hentesnek I. kör 327. sz., Malagurszky György vegyeskereskedőnek III. kör 154. sz., és Üрге Márk hordárnak III. kör 581. sz. új iparengedélyt adott. Evetovics András, szatócs Reinitzfalván pedig iparát beszüntette.

— **Fiatal bűnös.** Czernyákovits József 16 éves fiu ma délelőtt anyjára támadt vasvillával, hogy leszurja, de gonosz széndékában megakadályozták. Ugyanez a romlott lelkű legény az ünnepi szent mise alkalmával Jézus sirjáról 20 fillért tulajdonított el. Egyébként többrendbeli hasonló bűncselekmény miatt a bűnügyi eljárás folyamatban van ellene.

— **Lopások Ujvidéken.** Rendőrségünkhöz érkezett távirati jelentések szerint tegnap Ujvidéken Frankl Adolftól a szobának alkulcsesal való felnyitása után két darab brillians mellgombot 320 korona értékben, egy gyémántköves gyűrűt 120 korona és egyet 80 korona értékben ismeretlen tettes ellopott. Ugyanott Nagy József polg. iskolai tanártól egy Attila gyártmányu kerékpárt loptak el.

— **Első Leánykiházasítási Egylet m. sz.** Schwarz Ármin elnöklésével tartatott meg folyó évi március 25-én ezen intézet negyvennegyedik közgyűlése. Az 1903-iki kezelési évre vontkozó jelentés és zárszámadás a felmentvény megadása mellett egyhangulag tudomásul vétetnek. A jelentésben és mérlegben a következő figyelemre méltó adatok találhatók: Nászjutalék és visszafizetések címén 859.513 korona 29 fillér lett kifizetve, ezek között 95 árvajutalékrész 59.550 koronával, Az új beiratkozások 14.854 jutalékrészt, 2017 jutalékrésszel többet eredményeztek mint az előző évben. Díjakban 2,567,619

korona 49 fillér vételeztetett be, ami 221,754 kor. 56 fillérnyi emelkedést jelent. A kamat és bérjövödelem 413,120 kor. 52 fillér, tehát 40,727 korona 42 fillérrel több volt, mint az előző 1902. évben. A díjtartalék 1,202,482 korona 99 fillérrel növeltett és most már 9,334,1F4 kor. 85 fillérre emelkedett. A nászjutalék felemelési és a külön tartaléokra 116,206 korona 20 fillér esik melyek most már 708,774 korona 60 fillérrel rendelkeznek. A mult esztendőben létesített árfolyam különbözeti tartalékhoz 15,000 korona csataltatott, mely ezzel 65,000 koronára rug A hivatalnoki nyugdíjalap javára 5000 kor. megszavaztatik, mely nyugdíjalap immár 140,483 korona 02 fillérnyi összeget ért el. A mérleg végösszege gyanánt 10,520,392 korona 67 fillér mutatkozik, mely végösszeg takarékbetétekben, állampapirokban és egyéb elsőrendű értékpapirokban, valamint kiváló saját épületekben fedezetét leli. A jegyzőkönyv kitelesítésével Blazek I. Antal és Löbl Izidor urak bizattak meg. A felügyelő-bizottságba újra: Dr. Alexander Bernát, dr. Simonyi Zsigmond, Héger József, Wertheimer Albert és Seifensieder József urak választattak meg. Miután a közgyűlés dr. Murány Ernő tag indítványára Schwarz Ármin elnöknek, az összigazgatóságnak és Kohn Arnold vezérigazgatónak egyhangulag köszönetet és elismerést szavazott, a közgyűlés véget ért. A „D“ osztálynak folyó évi március 22-én megejtett VIII. kisorsolása alkalmából az alábbi alapkönyvszámok soroltattak ki, minek folytán a nevezett tagoknak egy-egy 1000 koronára szóló díjmentes nyereménykötvény kiszolgáltattott. 1839 alapkönyvszám Spitz Fülöpné Budapest, 69113 alapkönyvszám Herschkovics Gyula Budapest, 1020 alapkönyvszám Schweiger Lajos Kunfélegyháza, 4245 alapkönyvszám Tuna Adolf Zombor, 5279 alapkönyvszám Levy Raf. Ábrahám Zenica, 6709 alapkönyvszám Seres Imre Sarkad, 59790 alapkönyvszám dr. Spitzer Adolf Erdevik. 70243 alapkönyvszám Czégeni József Kolozsvár.

— **Házassági** célból ismerkedni legbiztosabban lehet »Házasulandók Lapja« útján, ma, mikor a társas érintkezés, ismerkedés annyira meg van nehezítve, legcélszerűbb egy ilyen lap útján ismeretséget szerezni, mely házasulandók között az egész országban és külföldön is elterjedt. Számos házassági ajánlatot férfiaktól, különböző hozományu nőktől tartalmaz. Száma 40 fillérért küldetik az »Országos Pályázati Hirlap«-pal együtt, mely utóbbi tartalmazza az országban megüresedett összes állásokat, pályázatokot. Kiadóhivatal: Budapest, Erzsébet-körút 12.

— **Állásokat** nyerni legbiztosabban csakis az »Országos Általános Pályázati Hirlap« útján lehet, mely az állastadókkal való közvetlen összeköttetése folytán leggyorsabban ad hirt, az összes betöltendő állásokról. Az állastadók is nagyobbbrészt e lap útján töltik be a megüresedett állásokat. Minden számban számos állami, közigazgatási, magántisztviselői, gazdasági, hivatalozolgai, pénzügyőri, kereskedelmi, könyvelői, üzletvezetői, orvosi stb. állás van a feltételek és teljes címei kiírásával. Ingyen melléklete a »Jegyesek és Házasulandók Lapja« melynek segítségével házassági célból könnyen, gyorsan ismerkedni lehet. Előfizetési ára 1/4 évre 4 kor., egyes szám 40 fillér, mely levélbélyegben küldhető. Kiadóhivatal: Budapest, Erzsébet körút 18. Képviselők fiókkiadóhivatalok ve-

zetésére, minden nagyobb vidéki városban kerestetnek.

— **Osztálysorsjáték.** Március 23-án kezdődik a 13-ik osztálysorsjáték nagy főhuzása. Az elsőnek huzott főnyeremény: 25.000 korona az ismert szerencsegyűjtőde Gaedicke A. Budapest Kossuth Lajos u. 11. által eladott 87851 számra esett cégnél rövid időn belül nyerték a 60200 kor. jutalmat 3-szor a 400.000 koronás nagy nyereményt 3-szor a 100.000 koronás és 70.000 koronát és 4-szer a 60.000 koronás főnyeremény.

— **Haladunk a korrall.** Alig néhány éve, hogy megindult az egész országban a mozgalom, minden ház végeihez, elejéhez és kertjébe lugas-szőlőket ültetni, már is oly óriási tért hódított magának ezen eszme, hogy nincs oly rész hazánkban. hol tömegesen fel nem karolnák. Hát ez nem is csuda, mert nézzük meg például Fehértemplom városát, a hol alig van ház, melyet óriási törzsű lugas-szőlő ne ékesítene, mely bőven ellátja az egész családot az érés kezdetétől egész tél folyamán finom csemege-szőlőkkel, minden évben terem a gondozás nélkül. Ezért igen melegen ajánljuk mai számunk hirdetési rovatában, ábrán is bemutatott „Szőlőlugast ültessünk“ című hirdetésünket olvasóink becses figyelmébe. — Színes fénynyomatu árjegyzékek mindenkinek, ki címét tudatja, ingyen és bérmentve küldetnek.

— **A verseny** sehol sem nagyobb napjainkban, mint a napi sajtó terén. Krajcáros, meg két krajcáros lapok teremnek gomba módra; mások függetlennek hirdetik magukat, holott vagy a kormány vagy egy nyereszkedő pénzcsoport diktálja elveiket. A valóban intelligens magyar olvasó-közönséget azonban már nem lehet félrevezetni, nem lehet eltántorítani régi, megszokott lapjától, mely érdekeit hiven szolgálja s melyet épen bátor szókimondásáért és függetlenségeért szeretett meg évek hosszú sora óta. Ilyen lap a Pesti Hirlap, mely napjainkban kétségtelenül a legkedveltebb, legelterjedtebb, napilap független a kormánytól, pártoktól, szabadelvű megalkuvás nélkül és demokrata minden ízében. A Pesti Hirlapot ma is, mint már negyedszázad óta mindenkor. a politikai és szépirodalmi írók legjelesebbjei támogatják. Legtartalm sabb, legváltozatosabb és legnagyobb terjedelmű napilapjaink között Speciális rovatokkal és speciális kedvezményekkel az olvasóközönség részére. Minden előfizető ajándéku kap évenként egy diszes nagy képes naptárt s kedvezményes áron járathatja a legjobb divatlapot. Müvelt ember ma már nem lehet el ujságolvasás nélkül, kivált mikor szenzációs események vannak készülöben, mint az idén. Azért magunk részéről is csak melegen ajánlhatjuk a Pesti Hirlap megrendelését, melynek előfizetési ára egy óra 2 kor. 40 fillér, negyedévre 7 korona s a Divat Szalonnal együtt 9 korona. Az előfizetést a kiadóhivatalba (Budapest V. Váci-körút 78.) legjobb postautalvánnyal küldeni. Onnét mutatványszámokat is lehet kérni,

— **Az osztálysorsjáték** mai huzásánál a következő nagyobb nyereményeket sorsolták ki:

5000 koronát nyertek: 2960 10655 31081 109700.

2000 koronát nyertek: 1758 5518 8366 13113 16142 20692 25996 31210 31535 42769 40048 44485 47470 47077 51579

Melléklet a „Bácsmegeyi Napló“ husvétii számához.

Temetik az öreg Mózeset...

*Ki több temetőt benépesültni látott,
Im az öreg Mózes temetőbe készül,
Atpihenni némán már az örök álmot,
Neki is jut hely ott nyugasztaló részül,
Temetik az öreg Mózeset.*

*Kis falum tornyának egyik óralapja
Az időt mutatni mikéntha megszűnnék,
Kinek élte mélyedt át három századba,
Tizennyolctól huszig, s járt-kelt velünk itt
Temetik az öreg Mózeset. [még:*

*Legmagasabb csucscsal, fehér jegenyéje
Dőlne ki erdőnek, mely az égbe mutat,
Rég kereste ő már, öltöztén fehérbe,
Nagy ünnepnapokon oda föl az utat.
Temetik az öreg Mózeset.*

*Bűnbánatnak böjtjén halotti ruhában
Meggörnyedt alakkal imádkozni látom,
Rásűrödő fényből homlokán sugár van,
Hunyó nap, hogy besüt templomablak
Temetik az öreg Mózeset. [szárnyon.*

*Fönn az égben végképp lezárták a könyvét,
Koporsóját zárják ideleln a földön,
A veremben omlik a hulló göröngy szét,
Hogy a halmon rajta fü és virág nőjön.
Temetik az öreg Mózeset.*

*Segygyel több a fejfa, melyre madár rászáll,
A zsinagógában egy imaszék árva,
Üres marad a pad ott a ház sarkánál,
S fölbontatlan marad estelenként ágya.
Temetik az öreg Mózeset.*

*A nemzetör-dobos, aki negyvennyolcban
A nagy ébredéskor a riadót verte,
Alvók táborába költözik ki mostan,
Egy más ébredésig az örökös csendbe...
Temetik az öreg Mózeset.*

Kisteleki Ede.

Pajkos diákok.

Irta: Baedeker..

Éppen az iskolaév közepén, ugy februáriusban betegedett meg a természetrajznak rokonszenves fiatal tanára, — elküldték a doktorok Meránba, hogy onnan a nyárra Gleichenbergbe menje, télre pedig Görbersdorfbba s hogy sose lássuk viszont... Egy pár napig nem kellett tanulnunk a botanikát, mert nem volt, aki előadást tartson belőle. Ezekben az órákban a gimnáziummal szemben lakó Ványay-lányoknak szerelmes leveleket írogattunk, a melyeknek hasonlatait a növénytanból vettük... Aztán megjött az új tanár s a legközelebbi hétfőre volt kitűzve az első —

Majdnem azt mondtam: első fellépése. S ha mondtam volna, az nem is lett volna olyan nagy számárság, mert a diákok olyanfajta feszültséggel szoktak az új professzor első órája elé nézni, a hogy a színházi közönség lesi a még nem ismert darabot s valamely ujonnan szerződött művészek első debutját.

Tele voltunk kíváncsisággal és izgalommal Beteg profeszorunk mindig igen szépen bánt velünk s mi már előre is bizonyos gonosz-kodó ellenszenvvel néztünk az új ember premierje elé. A nagy napot megelőző szombaton egy se tudta közülnk a leckéjét egy árgyból sem. Még Grosz Herman se, a ki

pedig rendes viszonyok közt szóról-szóra mondta el a tudományt elejétől végig s fordítva is: a végszótól az első betűig. Az egész klasszis szekundákat kapott.

Hétfőn aztán mindannyian a legszebb ruhánkat öltöttük föl, mintha csak az igazgató nevenapja lenne vagy az önképző kör matiné-ja. Otthon sehogyse tudták megérteni, hogy miért erőlködöm bele nagy fáradsággal a fenymázás czizinámba, meg a galambszürke szűk magyar inexpressible-be. (Akkoriban nemzeti divat járta. — Ellenben nemzeti párt, az nem volt.) Nagyon ünnepléses volt az ábrázatunk is, meg a toaletünk is, de csak az előbbinek vettük igazándi hasznát. A ruházatunk eleganciája jobbra a pad alá vezett, a honnan nem látszottak ki a kényes színű, finom vásárnap nadrágok s a magasszaru lakkos lábtyük.

Annál jobban festettek a fekete atilláink. Az első sorban (mondok: padban) megannyi »jó házból« való fiuk ültünk, a kik sejtettünk már valamicskét az öltözködés művészetéhez. A hátulsó padok közönsége is rajta volt, hogy mentül kevesebbet rontson a várva-várt jelenet ünnepiségén, az új professzor bemutatkozásának jelentőségén. Bende Gázsira, a kinek mindig kuszán állt a haja, ráparancsoltunk keményen, hogy fésülködjön meg erre a kivételes alkalomra s a jó fiu, eltérve eddigi hagyományaitól, széjjel választotta a fején levő erdőt a közepén. (Minek következtében ugy nézett ki, mintha két feje lett volna.) Gondoskodtunk az osztály tótjáról, a derék nyakkendőtlén Riklik Flórisról is: vetünk neki közkölségen egy nagy rózsaszínű máslit és egy vadonatu papirgallért. Büszkén jött az iskolába s azt kérdezte hetykén: — Ugye, most nem meglátszik rajtam hogy tót vagyok?

... Még most is előttem áll az új ember, a mint először lépte át a hatodik osztály küszöbét. Nem érkezett egyedül, — mint ha nem mert volna. Az igazgatónk kísérte be olyan arccal, mely azt látszott mondani: »Bocsánatot kérek, nem szolgálhatok külön legénynyel.«

Bizony furesa emberke volt, kisebb akár-melyikünkknél. Ám szakálunk, bajuszunk ma sincs huszonötünknek együttvéve annyi, mint a mennyi befeketítette az ábrázatát. Egész arca csupa szőr volt, mely csak a szemeknek engedett helyet, ezeknek a villogó szemeknek, a melyek szurók voltak, akár egy kötöttü. Az orrán himbálódzó csipetűnek a vastag zsinórja örökös háboruságban állott a szakállával, vagy talán a bajuszával, mert e kétféle szörme annyira összevegyült ezen az antropomorf arcon, hogy nem tudhattuk, hol végződik az egyiknek s hol kezdődik a másiknak sötét birodalma. A mikor tubákol — s ezt megeselekedte mindjárt a bemutatás legelső percében — a szakállát tele szórta az illatos dohányporral s valahányszor tüsszentett egyet, szemüvege mindannyiszor le, lotytyant az orráról, melylyel az állandó összeköttetést sehogy se tudta föntartani. Ilyenkor egy nagy vörös zsebkendő jelen meg kezében, mely szintén szőrös volt, akárt egy orángutángé, egy óriás kendő, a minőt sem azelőtt sem azóta nem láttunk soha. Még később egy fólíánssal ismerkedtünk meg jó egy láb hosszú és nem sokkal kevésbbé széles könyvvel. Ez volt a »jegyzőkönyvecskéje«, ahogy ő nevezte. A kabát, a melyben

hordta, bizonyosan el volt látva valami boszorkányzsebbel, máskülönbem nem fogadhatta volna be magába: most is előttem áll ez a tubákszinű hosszú kabát, mely jobban hasonlított valami kaftánhoz, semmint egy redingothoz, a sok könyvvel egyetemben, a melyeknek csücskéi kilátszottak a feslő zsebekből. S ezek nem voltak valami zsebbevaló könyvek, hanem jókora nagy lexikonoktávok, meg kvartok, melyek ugy lehuzták az idomtalan kabátot, hogy elől mindig jóval hosszabbat mutatott, mint a milyenre szabta az ügyetlen szabója.

Általán, nagy volt nála minden, csak ő maga volt kicsi. Sokkal kisebb, semhogy érdemes lett volna fölhuzni értte az ünneplő ruhánkat.

— Vornyak tanár ur önöket a természetrajz tanaival fogja megismertetni — így szólt igazgatónk a bemutatásnál. — Szerencséseknek érezhetik magukat, bogy e különben is vonzó tárgyat ily jeles tudóstól tanulhatják.

Mi diákok bizony nem láttunk benne semmi szerencsét. De tudóst se. Mi csak a gyámoltalan, ügyefogyott embert láttuk, a szakállas majmot, a hogy elneveztük. A tanulóknak szükségük van egy pajtásra, a kit minden istenadta nap jól elpáholhatnak, meg egy tanítóra, a kit kedvükre cáfolhatnak és boszanthatnak. »Prügel-knabe«nk már volt régen a Müller-gyerek személyében, aki csak vasárnap nem kapott verést, mert akkor »nem volt iskola« Most végre volt egy professzorunk is, a kivel megeselekedhettük azokat a diák csínyeket, a melyekből Faust tanár urnak oly bőven jut ki a tragédia harmadik részében, a melyet annyi finom iróniával irt meg Vischer ur, a nagy német esztetikus.

Nem volt neki, a szegénynek, egyetlen olyan vonása se, a mely respektust szerezhett volna neki. Ha kolosszális esernyője tünt föl előttünk, mely megvédte volna a zápor-tól az egész hatodik osztályt, — ha zsákmélységü zsebeiből ivrétü könyvekkel hozakodott elő, — ha régidivatu ezüstóráját nézte a melynek percmutatója akkora volt, mint másnak az órája, — ha kampósbotjával jött a melynek fogója almanagyságu volt, — bármit cselekedett, akármihez fogott: mindig kinevettük. Azzal az elfojtott, tiszteletlen nevetéssel, melyben olyan könyörtelenül nyilatkozik meg az éretlenek kritikája.

Előadása is rászolgált a gunyra. A tájszólása, az valami kacagtató volt, — egy sajátos vegyülete a svábos kiejtésnek a tótos hangsúlyozással, meg egy állandó nátha betü-tévesztéseivel. Csak abban magyarkodott erősen, hogy majdnem mindenik mondatában előfordult az az édes, zengzetes nemzeti szó »izé.« Felnőtt embereket ez az örökös izé-kedés idegessé hangolt volna, minket mulattatott.

Kondor Feri megis kérdezte egyszer:

— Ugyan, kérem, tanár ur, micsoda beszédész az »izé«?

A padokban elfojtott röhögés volt hallható, a Kondor Feri egészséges piros arcán pedig megjelent egy vonás, a melyet ma már nem átallok szemtelennek nevezni, s ő is mi is, mohón lestük, mi lesz az elmés kérdésre a válasz?

Azt felelte a szegény ördög:

— Kérdezzék ezt... izé... a nyelvtan tanártól, mert... izé... nem tartozik a természetrajzhoz.

Mennél nyugodtabban türte a szekaturát, annál inkább bántalmaztuk. Most is szégyellem még, — akkor virtusnak tartottuk. A mivel csak vásott fiuk boszanthatják a tanítójukat az ismert és kevésbé ismert diákcsinyeket mind megtettük vele, sőt nem átalottunk a maliciából leckéket venni két olyan nyolcadik osztályu heccmestertől, a kik az érettségítől szepegeve a saját tanáraiknak békét hagytak, de örültek, hogy az „eszméiket“ fölhasználtuk. Nem fogom mindezeket az izetlen vicceket most részletezni, — ismeri azokat egész Európa azokon a vidékeken, a hol középiskolák vannak.

Ő pedig némán türt minden komizságot s az, hogy boszankodik, vajmi ritkán látszott rajta. Azt hiszem, megszokta már régebbi években, más gimnáziumoknál azt, hogy szekirozzák s hogy ne legyen tekintélye. Eszomorú végzet ellen sose küzdött. Tudta, hogy nincsen ellene eléggé erős fegyver a kezében. Azt is csak egyszer-kétszer vettük rajta észre, hogy valamelyik nagyobb kaliberű impertenciára kedvetlenül csóválta bozontos üstökét, mintha mondotta volna: ez már mégis csak sok! De nem mondta egyszer se. Nem védekezett s mink háborítlanul keseríthettük az életét.

Megis tettük azt jó egy pár hónapig. Akkor aztán egyszer közbe jött valami.

Egy szép májusi napon Gosztonyi Bandi, a városi főorvos fia s a legnagyobb imposztorok egyike, azzal a hírrel jött az iskolába, hogy Vornyak-tanár urnak beteg a kis lánya.

— Későn este hívták az apámat, — beszélt Bandi s reszketett a hangja. — Ott is maradt egészen reggelig. Azt mondja nagyon kevés a reménység. Most pedig kilenc óraker konzilium lesz, összejön négy doktor.

— Mi a baja? — kérdeztük többen.

— Nem tudom . . . valami veszedelmes torokgyík. Az apám egy görög nevet mondott, — már elfelejtettem.

(Akkor még új szó volt a difteritisz.)

Bandi egészen sápadt volt, mikor ezt beszélt. Aztán így folytatta;

— Képzeljétek, egyetlen gyermek . . . Rózsikának hívják, öt esztendő. Papa azt állítja, hogy nem látott még világéletében ilyen szép leánykát, ily édes gyermeket. Egyetlen gyönyörűsége, mindene az apjának . . .

Aznap csend uralkodott az iskolában. Nem beszéltünk össze, magától jött minden. Pedig a Bende Gazsi skatyulyájában nyole dongólégy várta, hogy a természetrajz-óra alatt kibocsássák őket. Nem nyitottuk ki az iskátulát s olyan illedelmesen viselkedtünk, mintha maga a félelmetes igazgató ur ülne a katedrán.

Vornyak ur azonban észre se vette, hogy békességben voltunk. Otthon volt az esze a beteg Rózsikánál.

Magyarázat közben néha megcsuklott a hangja, elakadt a szava; ilyenkor kivonta a nagy vörös zsebkendő, a melyet most nem találtunk már annyira nevetségesnek, mint annakelőtte s megtörülte vele a szemeit.

— Hogy füstöl ez a kályha! — mondá.

Pedig nem is volt befűtve.

Előadás után, mikor Vornyak kicsoszogott a tanteremből, néhányan elmentünk a házhoz, hol a kis beteg halódott. Belopódtunk egészen az ebédlig, amelynek szomszédságában volt megvetve a gyermeknek beteg ágya. Innen bepillantottunk a sok fehér vászonra, amelybe Rózsikát fektették. Ott

nyult el szegényke, arcán a láznak égető vörös rózsáival, hörgő torokkal, tágra nyitott két szemmel, melyek mintegy segítyt keresve tekintettek a szobának orvosságillattal telt levegőjén keresztül át hozzánk. Még ma is, több mint egy negyedszázad után, nem tudok meghatottság nélkül gondolni arra a szenvedésre, mely e láztól zavart kék szemekből jajgatott felénk. Akkoriban megijedtünk e tekintettől, elfogott bennünket a sirás s kiszaladtunk.

Künt, a földött folyosón, kétségbeesetten járt föl és alá a boldogtalan apa. Nehéz léptei mint megannyi szemrehányás kopogtak végig a szőnyegtelen kövön. Mikor meglátott bennünket, megállott előttünk hátravetett kezekkel. Azt hittük, el fog bennünket kergetni. De ez esze ágában se volt. Egészen természetesnek és helyénvalónak találta, hogy mi is ott vagyunk, ahol ő van. Így szólalt meg szomoruan:

— Nagyon beteg a szegény Rózsika. Izé . . . mit gondolnak? Ugy-e, hogy meggyógyul?

És olyan különösen pillantott ránk, nem úgy, a hogy szokott, a tuskés szemével, hanem majdnem azzal a lágy, segítykérő tekintettel, mint az a beteg kékszemű angyal odabent.

Mi nem tudtunk szólani egy szót se, — gyermekmódra elszaladtunk és hazasiettünk.

Rózsika két napra rá meghalt. A hatodik osztály diszes koszorut tett a kis gyermekkoporsóra s a mikor temették, fölvevük megint a fekete atillánkat s kardosan, fehér fátyollal a válunkon lépdeltünk a halottas kocsii mellett . . .

Vornyakot nem bántottuk többé. Meghalt a kis lánya, a kinek árnyéka kiengesztelt minket a szegény embernek minden dőreségével, nevetséges alakjának minden kómi-kumával . . .

Ami görbe az görbe.

Irta: Csillag Károly.

Mimosa kisasszony nagy dologgal volt elfoglalva. Reggeltől estig az őseit porolta. Porolta őket jobbról meg balról, meg balról jobbra, előlről hátulról, szóval mindenfelé, amerre csak egy ős poros szokott lenni. Pedig elég porosak voltak. A legutóbbi szobalány nagyon elhanyagolta őket, úgy hogy a boldogult emlékezetű Dárius ősnek az orra tájékán több pókesalád ütött tanyát. Ami pedig még egy festett képnek se lehet kellemes. Lehet, hogy a Dárius ősnek az orra attól nőtt meg olyan nagyra, hogy az egész pókesalád rajta járta a kánkánt.

Csak hogy a többi orrok is mind olyan dagadtak voltak. Az ősök nézetei eltérőek lehettek egymástól, sőt politikai pártállásuk is különböző lehetett, abban az egyben azonban feltétlenül egyetértettek és megyegeztek, hogy az orruk görbe volt. Sőt nagyon is görbe. Annyira, hogy Mimosa kisasszony elhatározta, hogy akármibe is kerül, de ki egyenisíteti az ősök ormányát. Ez a gondolat már régen nyugtalanította, — különösen amióta az aristokrata világ feljárt a kastélyába és érdeklődött az ősök iránt. Csak nem mutat be olyan ősoket, akik egytől-egyig olyan hajlott orruak, hogy csufság is rájuk nézni. S ha e csufság csak abból állana, hogy a görbe orruk miatt kell reszkelkedni. De annak más volt a konkluziója.

Csak a vak nem látta, hogy az ősök egytől-egyik a rendezetlen viszonyok közé tartozó vallásfelekezetnek voltak bizonyára hitbuzgó tagjai.

Mimosa őnagysága tehát elhatározta, hogy az összes ősök orrait kiigazítja. Ehhez feltétlen joga van, ebbe senki neki bele nem szólhat.

Első dolga volt tehát, hogy közzétette a lapokban, hogy kerestetik egy festő, aki az orrok görbülékenységét ki tudja igazítani. A lapok kiadóhivatalai alig győzték Mimosa nagyságához küldeni az ajánlkozókat. Utóvégre is a sok közül választani kellett. Egy cseh festőre esett a választás, aki megígérte, hogy a piszeségig tünteti majd el a leggörbébb orrhajlást is.

Hát csakugyan csoda történt a Mimosa képtárában. A képtár csakugyan vallásfelekezetet változtatott rövid pár nap alatt. A cseh festő olyan pusztitást vitt végbe a görbe orrokon, hogy egyszerre csak a képtár mintha Szvatopluk utódainak a megörökítője lenne. Mimósának szinte dagadt a mája az örömtől. Most már bátran mutogathatja az őseit akárcsinek. Olyan régész a világon nincs, aki most már kisütni képes lenne azt, hogy az ősök valódi és hamisítatlan utódai voltak Izraelnek.

S ez időtől fogva csakugyan mintha megváltozott volna minden. Mi akadály se volt abban, hogy Mimosa meg ne nyissa az ő szalonját a keresztény előkelőségeknek, ahol tekintélye napról-napra nagyobbodott. Sőt már hősi legendákat tudott elmondani nemcsak ő, hanem a komornája is az ősök hőselkéről. Az egyik a törökök ellen harcolt és megsebesült, Bár az arckép a sebet eltakarja, de a műértő észreveheti, hogy a sötét lebernyeg alatt, amely véletlenül egy kaftánhoz hasonlított, mély szúrású seb lehet. A másik ős ugyancsak egy kereszties háboruban vett részt — valószínűleg abban, amelyben a hős a lúd után ment ki a szentföldre. A negyediknek a homlokán volt egy sebe, jobban mondva sebhelye, — úgy, hogy nem volt ott közöttük egy se, aki nagy szolgálatot nem tett volna a kereszténységnek.

Ezenközben azonban idők és emberek változának. Mimosa is haladt a korrallal és idősebb lón egy évtizeddel. S mégis nem akadt senki a nagy társaságból, amelybe ő már beleélte magát, aki kezéért esengett volna. Hiába faragtatta le az ősök orrát, nemesak hogy azok nem vitték előre a sorát, de az ősi vagyon is elfogyott. Az ősök orrával egyuttal eltűnt a jólét is és a jó szerencse, amely lassanként elhagyogatta.

Egyszer azonban valami különös dolog történt. Mimosa kisasszonynál egy látogató jelentkezett. Egy kaftános ur, aki nem is lehetett más, mint héber tudós, aki háztűznézni jött Mimosához.

Hosszu mesének is az a vége, hogy Mimosa nem kosarazta ki a kérőt, hanem megtartották az eljegyzést, amelyen kivilágították az egész kastélyt. Még az ősök nagyterme is pompában diszlett és ez majdnem végzetessé lett Mimosára. A vőlegény elrémült az ősök láttára, hiszen ő azt sohasem tudta, hogy Mimosának keresztény ősei voltak. Lehangoltan és kedvvesztetten távozott el Mimosától.

Mimosa pedig észrevette a nagy változást és most már első dolga volt, hogy közzé-

tette a lapokban, hogy kerestetik egy festő, aki nagy előszeretettel tud héber ősöknek orrokat festeni.

A kiadóhivatalok megint csak alig győzték küldeni Mimosához a festőket. Végre is egy Kohn nevű festővel alkudott meg, aki egy rövid nap alatt úgy visszafestette az ősök eredeti orrát, hogy most már nem akadhott olyan rabbinus, aki ezen megakadt volna.

Rövid pár nap múlva eljött a vőlegény, hogy közölje Mimosával, hogy ők egymáséi sohase lehetnek.

Mielőtt azonban ezt közölte volna, Mimosa bevitte őt az ősök termébe. A rabbinus szinte szédült a meglepetéstől. Nem tudta mi történt. Nem értette a dolgot, végre is elhitette magával, hogy ő benne volt a hiba, hogy ő tévedett. Utóvégre az mégis csak lehetetlen, hogy annyi pisze orr egy pár nap alatt így elgörbüljön.

Mimosa pedig még évek múltán is óvakodott, nehogy hozzáérjen ősei orrához és belátta az isteni bölcs rendelés helyességét, hogy amit az isten görbének teremtett, azt nem kell akarni kiegyenesíteni.

Bűn az? . . .

*Bűn az, hogyha hön szeretünk?
— Azt kérdeid te kicsi lányka —
S egy édes csók a mi keblünk
Legféltebb, rejtett álma?*

*Bűn az, ha a dolgos méhe
Virágot lel hímes rónán;
És a kehely édes méze
Ott marad rajt csókos ajkán?*

*Bűn az, ha a nap sugára,
Enyeleg a harmatcseppen
S fényes csókot hintve rája,
Játszadozva tovalebben?*

*Bűn az, ha a bűgő gerle
Párja édes, bus szavára:
Odaszáll a kis fészekre,
S piczi száját csókra tárja?*

*Bűn az, hogyha szeret hiven,
Szeret forrón a lány keble?
Oh dehogy! Hisz itt lenn minden
Szerelemre van teremtve!*

Ernöcy.

Mese.

Az égi lelkek törvényszéke előtt állott két szegény vádlott lélek.

Nagy szakállu vének, kikben kihalt már minden földi szenvedély emléke, voltak az ítélőbírák.

Előhozták a nagy mennyei jegyzőkönyvet, melyben megvagyon írva: a mit az élők életükben elkövettek. Valami korán elhalt poetikus ifjú lelke kezdte olvasni a jegyzőkönyvet.

Először jött a nő.

Komolyan hallgatták az ősz haju, nagy szakállu bírák.

„Árva volt . . . Idegen kéz nevelte. . . Nem tanították meg, hogy mi az élet. Ugy nőtt fel mint a mezők lilioma: magától. De olyan is lett, mint az: szép, szende, ragyogó. . . Messzi vidéken hódító . . . És jöttek messziről, sokan a szép virág látására . . . Egy a sok közül a magáévá tette. Nem épen az a kit ő szeretett volna, de válogatni nem nagyon lehetett, nem nagyon engedték az árvát.

A lilomból fésző rózsza lett. Még szebb, még bódítóbb, még körül rajongottabb . . .

Röpködtek körülte az aranyos pillangók. elbódultak, lehullottak, elsorvadtak . . . de egyse, egyetlen egyse mondhatta magáról:

«Az enyém volt.»

A jegyző megállott.

Valamelyik komoly bíró közbe szólott:

«Miért van hát itt a vádlottak között?»

«Várjátok be a végét.»

Komolyan bölintottak reá a nagyszakállu vének:

«Igaz, várjuk be, reá érünk! Egy ezer esztendő nekünk annyi mint egy perc.»

És olvasott a jegyző tovább.

A férfi lapjára fordított által.

„Élt, dolgozott. Olykor megelégedettnek is érezte magát. De olyan üres volt azért valami a szívében. Nem pótolta családi otthon, nem az emberek tisztelete, becsülése, nem a munka, nem a körülte rajzó, zsibongó epedő tekintetek, csábos mosolyok, kacér pillantások. Hideg volt, üres volt körülte minden . . .

De egyszer még is mintha megváltozott volna.

Mintha melegebb érzés lett volna ott a szív körül, mintha a nagy ürt betöltötte volna valami . . . Valami úgy unszolta huzta . . . És ő követte . . . Csak ment, ment amerre az az érzés hívta, unszolta . . . Leborult előtte, esdekelve kérte . . . könyörgő szóval, epedő ajakkal . . .

És a nő megszánta . . .»

A nagyszakállu, őszhaju bírák között mintha mozgás támadt volna . . . mintha némelyik kebelből egy elnyomott sóhaj tört volna fel, mintha némelyiknek úgy rémlett volna, hogy emlékezik ilyesvalamire, nagyon régi, nagyon messze időből, mikor még a földön járt, mikor még ő is ifju volt, mikor az ő szíve is megdobbant, a vére forrott . . .

Csak egy percig tartott, nyugodt lett ismét minden, s tompán hangzott a legvénebb, legnagyobb szakállu hangja:

«És mi a vád?»

A jegyző olvasta tovább:

«Szigoru! Ez a nő volt az a nyíló virág, ez a férfi az epedő . . . Ennek könyörgött, ez hallgatta meg . . . pedig nem volna szabad se ennek, se annak, földi törvénnyel másnak voltak ők lekötve.»

Elhallgatott a vád, hallgattak a vének s a két bűnös lélek ott állott előttük.

Hosszu idő telt el míg megszólalt a legöregebb, legnagyobb szakállu:

«Te nő, a legnagyobb irgalmat gyakoroltad, mit földi halandó megtehet, megkönyörrültél a kétségbeesetten, megédesítettél egy földi kárhozatot . . . Nincs vétkeid!

Te férfi, te vétkeztél, te szenvedni fogsz. . .»

Megnyiták a menyország kapui az egyiknek, a pokolé a másiknak. Mikor a nő lelke egy bucsu pillantást vetett az örök kárhozatba menőre, annak a szeme ragyogott, ajka mosolygott s mondani látszott:

«Az az egy földi pillanat megérte nékem az örök kárhozatot.»

Eltűntek . . . de a rózsaszínű felhőkön röpködő apró angyalkáknak, úgy tetszett, mintha az öreg, nagyszakállu vének bölintgatnának a fejeikkel a férfi felé:

«Bizony igazad lehet néked.»

Ráday előtt.

Irta: Herczeg János.

A hatvanas években, a Ráday korszakban, nem a legkellemesebb napokat élték a szegedi polgárok. Magának a kormánybiztos nevének kiejtésére is úgy reszketett a legártatlanabb polgár, mint a nyárfalevél. Hátha egy idézést kapott Laucsik Máté vizsgáló bíróhoz vagy magához Rádayhoz?

Rádaynak nemcsak nagy hatalma, de óriási tekintélye is volt. Kellett is. Mert hisz abban az időben Rózsa Sándor és hű cimborái a szemtelenségig vakmerők voltak. Fényes nappal mulatoztak falvakban és raboltak ott, ahol akartak. Sőt Pusztá-Péterinél a vonatot is megállították. A nagy hatalom mellett is sok időbe került Rádaynak, amíg ezeket a minden emberi formából kivetkőzött fenevadakat kipusztította a társadalomból.

Ebben az időtájban élt Szegeden Deutsch Pinkász uram, aki mindenhez értett, mindent tudott és ábrázata folyton derűs volt. Élő ember sohasem látta Pinkász urat szomorúnak. Csak egyszer. De akkor aztán igazán szomorú volt. Hát úgy volt a dolog, hogy »Passah«-nak első napján, mikor délben az asztalnál a kovásztalan kenyeret ropogtatta, hirtelen egy pandur állított be hozzá:

— Deutsch Pinkászt keresöm!

— Én vagyok! — szolt Pinkász ur.

— Hát — szolt tovább a pandur — tizenötödikén röggel nyolcra lögyön bent a méltóságos Ráday urnál. Itt az idézés.

Több se kellett Pinkász uramnak. Még a fehér falnál is fehérebb lett. Hideg borzongás futotta végig. Jó ideig nem jött szó a szájára. Feleségének nemkülönben. Az a jó, kívánatos husvétii eledel pedig úgy maradt az asztalon, ahogy behozták.

A nagy, szomorú csendet Róza asszony szakította meg:

— Te Pinkász? Nem csináltál valami sus-kust?

— Hol csináltam volna én valami sus-kust?

Sokáig törte a fejét Pinkász ur is meg életpárja is, hogy miért idézte be Ráday? De biz nem birtak semmit kisűtni.

— Mit is törjük a fejünket — szolt Róza asszony — hallottam én, hogy sok ártatlan ember is ül ott benn a várban!

Még csak ez a kis biztatás hiányzott Pinkász urnak. Ugy járt-kelt mintha esze ment volna el. Se éjjele, se nappala nem volt. Étél is alig érte a száját. Még a husvétii gombóc, kedvenc étele, sem kellett neki. Jóbarátainak elpanaszolta baját és tanácsot kért tőlük. De vajjon ki tud ilyenkor tanácsot adni? Még ha tudnának se adnának, mert még szóba állni is félnek olyan emberrel, aki Rádayhoz van idézve.

Keserves lelki kinokkal és aggodalmakkal teltek a napok. A nevezetes napot megelőző éjjel éppen úgy virrasztott Pinkász ur, mint egy halálra ítélt a siralomházban. Azon az éjszakán ágyba sem feküdt. Le sem vetkőzött Rendezkedett. Reszkető kézzel írásban intézkedett a jövőbeli teendőik iránt. Reggel aztán megölelte, megcsókolta feleségét és könnyezve búcsúzott el tőle:

— Ki tudja édes fiam, mikor látlak megint? . . . Róza asszony keservesen zokogott. A Zsiga gyerek nagy darab pászkával kezében ámulva nézte a szokatlan jelenetet.

cérkodott velem a szép asszony. Szolgálatkés mosolyomat látva, hozzátette:

— Vagy ha igen, csak hébe-korba. De nem feleségnek, az otthona szentélyében, évek sorára.

— Nagyséd, — feleltem komolyan, — Ön félreismer engem. Ha más véleményen vagyok is egyben-másban, de szeretném ha olyan feleséget kapnék . . .

— Tehát még legényember?

— Igen. Mondom, olyat szeretnék, a ki megérti gondolataimat és a kinek magának is vannak gondolatai. Ne gazdaasszonyom, hanem barátom, társam, tanácsadóm és a szeretőm legyen egyben.

— Látja, most megértettük egymást . . .

— (Érsekujvár! — kiáltozták odakinn.) És az alatt a harminc perc alatt jobb barátok lettünk mintha éveken át ismertük volna egymást mint konvencionális ismerősök.

Bemutatkoztunk.

— És szabad kérdezni, folytathatjuk-e még ezt a beszélgetést? kérdeztem.

— Szívesen, kedden vagy szerdán Pesten leszek, az operában, földszinten egyik zsölyeszékben. Isten vele! A viszontlátásra!

— Kezét csókolom. A viszontlátásra!

Schober Béla.

Tavaszi mese.

Irta: Szilágyi Lajos.

Tavaszi volt újra, tavasz, mint már annyiszor volt, napfényes, derűs kacagó tavaszi nap. A föld a napsugarak csókjától felbressztve szendergéséből párakkal illatosította be a levegőt, az égbolt visszanyerte élénk szép kék színét s mosolygott, mintha egy szerelmes szép leány kék szeme volna. Halk, lágy szellők simogatták végig a nyíló természetet s ha odakünn megállt az ember a zöldbe borult mezőkön, a világ ébredező életének távolból odaható zaja, lágy, édes symphoniába olvadt össze.

Szép volt a tavasz, egyesítette magában a fejlődő leányszépség minden báját s ha az ember emelkedő kebellet megállt bámulni a csodás szépet, — szinte vágyott volna az egész mindenséget odaölelni a szívére.

S a langymeleg sugarak által végigözönlött gyaloguton, egyedült haladt a mezőn egy leány. Fialat leányka volt, ruháján finom izlés munkája látszott; kékes hab selyem öltönyének ráncait meg-meg reszkettette a szellő; haja, mely dús volt és szőke, a napsugarak özönében arany-zománcot kapott, s a kék selyem szalag, mely hajfürteibe volt fűzve, épen úgy ragyogott, mint nagy, kék szemek, melyek a gyönyör egy nemével me-rengtek el a távolban. Kezében nem tartott semmit, csak egy fakadó rügyekkel tele ágacskaival játszadozott filigrán ujjacskaik között, talán öntudatlanul törte le ezt az ágacskaikat s most maga sem tudta, hogy az a kezében van. A járása ingó, légies volt, szabadon levő hófehér nyakán szerényen húzódt meg egy vékonyka arany lánc.

És amint elmerengve haladt az uton, egyszerre társnője akadt. Egy másik leányka épdeglét ugyanazon irányban, de ez a másik leány nem volt hasonló hozzá. Talán egy idősek lehettek, de ez a másik vékonyabb volt, sovány barna arcáról lemosódott a gyermekévek üdesége és korai vénség ránco-cskáit ültek a helyükbe. Szemei nagyok voltak és feketék, de beesve bujtak meg a sápadt arcban, a haja is fekete volt, lesimitva szép ívű homlokára, de fürtjei csapzottak voltak s az egyszerű kendőcske alól, mely fejét fődte ki-kísűsztak. A ruhája egyszerű volt és szegényes, a lába-cskáin pedig a cipő olyan elviselt, félretapodott sarku. A kezében kosarat vitt, amely régi vörös kendővel volt borítva — és sietett.

És mivel hogy sietett, míg a másik lassan elmélázva sétált, egymás mellé kerültek.

— Hová mégysz, leány? — kérde nyájas, barátságos mosollyal a kékruhás leányka.

— Egy uton vagyunk, mindketten amaz ismeretlen hely felé megyünk, a melynek boldogság a neve.

— De miért sietsz?

— Nekem sietnem kell, mert nincs olyan sok időm. Minduntalan meg kell állnom. Sok megálló hely van előttem, az emberek küzdésnek nevezik őket, azért sietsz. Te mehetsz lassabban is, neked nem kell ott megállnod.

A szőke szép leány egy darabig hallgatva ment komor barátnője mellett, majd hirtelen megszólalt:

— Nézd milyen szép a tavasz.

A szürke ruhás leány körülhordta tekintetét a tájon azután egykedvűen szolt:

— Éhes vagyok.

— Éhes vagy?

— Igen. Még ma nem ettem, pedig sokat dolgozom, hogy eltarthassam az öregözvegy anyámat, meg a kisebbik hujomat.

— Te tartod el őket?

— Igen. Én. Ebben a kosárban kenyérke van, a hugocskámnak viszem. Én inkább nem eszem, csak hogy nekik adhassak.

— És nem tölti el a szivedet annak a látása, hogy milyen szép a tavasz.

— Szép, mondod. Nekünk csak másik év-szak az egész. Azért szép, mert nem kell már fűtenünk, nem kell már fagyoskodnunk, mert meleg van. De kenyér azért most sem terem a fákon. Mig mások ráérnek ölbe tett kezekkel nézni a szép természet csodáit, addig én dolgozom. Gép fölé hajolva minden percért egy csepp véretem, egy morzsányi életemet áldozva. Ti irtok és szavaltok szép költeményeket, sétáltok a langyos levegőben, de nekem arra nincs időm, mert szegény vagyok, mert dolgoznom kell. Pedig jól tenne nekem, mert köhögök. Száraz és nehéz kezd lenni a mellem. Apám is ilyen bajban halt meg.

A rózsás arcú szőke leányka megilletőve hallotta e szavakat. Valami megfoghatatlan súly nehezedett a lelkére s vissza szoritotta az ajkára tola-kodó szavakat. Jó darab ideig némán mentek egymás mellett, egyszerre a kékruhás uri leány megállt és megfogta a munkásleány érdes bő-rű kis kezét. Szótlanul vette le nyakáról az arany láncocskát és odanyujtotta neki.

— Itt van, nekem ez nem kell, add el és végy ami kell és ne dolgozz olyan sokat.

— A munkásleányka arcára szomorú mosoly derült.

— Köszönöm jószívű uri kisasszonykám, de tedd vissza a nyakadra a láncocskát. Igaz, hogy egy keveset segítene rajtam, de nem én vagyok ám az egyedüli, aki kis kosárral kezében, rongyos ruhában halad ezen az uton. Milliók vagyunk mi, kis barátnőm, s nincs annyi nyakláncod, a mivel mindet megsegítenéd. Engedd, hogy siessek én a magam útján, milliók mentek előttem, milliók jönnek utánam ezen az uton. A te jótékony szivecskéd nem segít rajtunk, mert nem mindenkinek van olyan szíve. Csak eredmény nélkül megfosztanád magad egy ékességedtől, a nyomor útját úgy sem tudnád bearanyozni. Isten veled, én nekem sietnem kell.

A barna kis leány szapora léptekkel sietett előre, mind távolabbra ért s mindig kisebb lett karcsu alakja, míg végre elveszett a kékruhás leány tekintete előtt.

Az pedig némán forgatva ujjai között a visszakapott arany láncocskát csendesen haladt előre. Ragyogott a nap, a világ zaja zugva olvadt egybe a mező harmonikus csendességével, de a kis kék ruhás leány úgy találta, hogy nem olyan fényesek a napsugarak, mint az előbb voltak, a szellő sem oly édes lágy fuvallat, mint előbb s a kis kék ruhás szőke leányka összeborzongva húzta össze kék habselyem ruháját a szellő hűs áramlata előtt.

Krisztiánia környékén.

Irta: Vértesi Károly.

(Mutatvány a szerzőnek sajtó alatt levő, májusban szinnyomatu képekkel megjelenő „Norvégország címu utirajzából.)

Alkotmányos egyed uralommal bíró Norvégiának egész 316.700 négyszögkilóméter területén nem láttam annyi katonát mint Krisztiániában az Angyalvár nevű sziklavárban és akörül. A nemzeti élet hivatalosan is lüktet sorokban.

A nadrágsáv, sárga zsinór és kardkötő — mint rendesen — rikitó. A tiszték rangját csillagok jelölik ugyan, de azok egymás mellé vannak varrva. Rendjel nem borítja mellüket. Az egyik fején sapka, a másiknak félre-csapott kalapján lófarkforgó. Nekem úgy tetszett ez a katonai viselet, mintha valami katonai szervezetű egyesületnek volna az egyenruhája, ez itt megszokott. Egy derekas ember lovastisztet látok pofoncsapott formájú kalapban pej apaménon. A ló nem nézett ki olyannak, mely elsőnek futna be a szt. István napi versenyen s nevelője megnyerhetné a száz-ezer koronát. Akkor is lassu tempóban járt, mikor megharsant a kürt. A lovaskatonák ha szolgálatot teljesítenek vagy gyakorlatoznak, a földmivelőktől bérelik a lovakat.

Körülkémlelt helyen, fapadon egy zenész őrmester altisztje sarzsija sárgállik, lószőr-bojtja fekete. A nagyszál legény mellé simul egy némbér, aféle érzékeny szívű szakácsné lehet, ki elősze retettel viseltetik a színes hajtóka iránt. Az egyenruhának mindenütt megvan a vonzereje. A tagbaszakadt leány, az bizony nem volt szép, de ez az őrmestert ugylátszik nem feszélyezte. Az őrmester bizonyára nem járt Kelet világában, nem ismeri az arab közmondást: „Csunya lánytól ne kérj csókot, szegény embertől ne kérj kölcsönt.“ Az elem tárult képből látom, hogy az emberek egyformák, csak a szívük és az értelmiségük különböző.

Béke idején, (béke alatt nem értem a mi fegyveres békénket, mely ónsúlylyal nehezedik ránk. hanem az ő békéjüket, melynek az öle tele van sok jó természettel) mely közel száz év óta tart már, a katonai egyenruha, polgári ruhává vedlik s dolgoznak. Most is fa-apritást végez az egyik. Általában, itt mindenki dolgozik, a dologtalanság szégyen Norvégiában. A katonaságot sem vonják el a munkától.) Hadfiak és az ország sorsának az intézői, fejüket nem törik haditudáson háborugépen, a Schwartz Berchtold talál-mányának a tökéletesítésén, Uchacius ágyuszörnyetegek gyártásán, melyekkel embert lehet ölni törvényesen. Nekik béke kell, hogy dolgozhassanak, haladhassanak. A skandináv oroszán megöregedett, fogai kihullottak.

Kevésbé érdekelt engem az a két, történelmi nevezetességű, rozsdamarta, magtalan ágyucsó, melyek 1570 óta ásitának a régi vár időrágta bástyáján. Valamikor a város felé szegezett, halált rejtve, sötétlettek ezek a fenyegető csövek. Inkább érdekelt a vár faláról az a nyitott, felséges szép kilátás, mely tágul még a kastély magas tornyából. Látom az egész várost, palotát és kis házat, az összes fjordokat, kerteket a porfelhő nélküli mértöldes utvonalakat, a hajók árbóc-erdejét és füsttornyát, szóval mindent, a mi

1) Norvégiában megvan ugyan az általános hadkötelezettség, de kis időre szól a behívás, fegyverben állás. Az újonc első évben legfőlebb 80 napig tanul, a második évben 30 napig gyakorol.

a főváros összfogalma alá esik. A ki nem így nézi meg Krisztiániát, annak az emlékezetéből könnyen mosódik el a látkép, valamint az olyan városé, mely madártávlatából meg nem nézhető. Nevető vidék, festői tájalakulás Kis fodrokba gyűri a szelid esti szél a vizek tükrét.

A kalmár város kikötőjében szinte fölbecsülhetetlen érték van felhalmozva; láb-szárvastag kötelekkel vannak a hajók kikötve. Szinte szédítő az árbócok sűrűsége. Előttük-mellettük társzekerek gördülése, vasuti kocsik ide-oda tolása, a kocsi-ütközők zaja, sürgés, forgás, a dobogókon megállás, kikerülés. Kereskedő bujja a raktárt. Egyszer fönt van, másszor lekerül, mintha Merkur szárnyán röpülne. A napibérért veritékező, szurtos kezű munkába fogottak száma nagy. Elvértve se találkozik lődörgő. Este, villanyvilágítás mellett folyik a ki- és berakodás nehéz munkája, verejtéktől csurog homlokuk, roppanik a hátgerincük. Meztelen karukon szinte kidagad, az idegük, erős nyakukon az üterek. Ilyen fárasztó munkában erős termetű emberen is megereszkedik a legrugalmasabb izom, arca eltorzul, közönséges arckifejezése nem marad meg. A léptek megnehezedenek, mintha hinárban járnának. Rakodás, érték felhalmozása lomha járásu lovak igavonása.

A konstantinápolyi hamal jut eszembe mikor látom az itteni erőembereket. Az egész képe pedig, mely szemembe esik, hasonlatos a méhkaptárhoz. Gabonás zsák alatt nem görnyedeznek, de annál nagyobb arányokat tölt a fakereskedés, szállítják a jó minőséget több országba, Éjszak Amerikába. Az Egyesült Államok kékmezős lobogóját most is lengeti a szellő egy nagy hajó farán. Negyvenöt fehér csillag a lobogón. Ennyi kisebb-nagyobb államból áll az Unió. Egyel még több³⁾ lesz a csillag.

Dúsgazdag Angliából hajó, akármennyi. Ennek az élelmes kereskedő népnek gyakorlati érzéke felülmulhatatlan. Nemzeti munkájuk legfontosabb ága az üzlet. A hajók hoznak és visznek, soha se szünetelnek, cirkálják a vizeket, szóval, itt a hajók folytonosan futkosnak. Különböző vizekre indulnak. Eljutnak a japán partokhoz is, hol legmélyebb az óceán. A vállalkozás meg tudja mozgatni a társadalmat. Az egész világ egy nagy verseny, hihetetlenül fokozódik itt az üzleti verseny melyet olykor kiméletlen önzés vezérel.

A kertekben, mulató csarnokokban ráérkező uri nép. Zárkózott kedélyek, melyekből nem sugárzik az élet melege. Erényerkölcs a mitől megfagynak. Ha a nő csak elvált, már sehol sem fogadják, állapotát a családi élet züllésének veszik, ketté hasítva a gyermekek, - élő szülék árváinak otthona. A családi és társadalmi életben azt az összetartozandóságot, a mely itt van, déli népeknél hiába keressük. A hosszú tél, a hosszú éjszaka, a lakházakba való tömörülés, az embereknek az egymásra való utaltságát hozza magával.

A divat ártalmasságai.

Irta: Sátoriné Etelka.

A világtörténelem lapjain ezredekkel ezelőtt élő nemzetekről megírva olvassuk, hogy a fényűzéssel karöltve járt az erkölcstelenség is, mely megsemmisítette őket s örökre letö-

³⁾ Híradás szól Washingtonból, hogy a tanács Oklahoma néven új államot szervez.

rölte a szereplés színpadáról. — Mindig és mindenben a nőt keresték és találták is hibásnak. — Szerény véleményem szerint azonban a férfiben van egyedül az ok. Merész álláspontom védelmére a következő magyarázattal élek.

A nő, teremtésénél fogva gyöngébb alkotás testre és lélekre egyaránt. Isten virágnak teremtette, hajlékony virágnak; mely egy erős férfi oldalához kötve találjon menhelyet az élet viharai ellen. Repkény a nő, mely szorosan fonódik, mint e növény a fatörzsek köré, hol bátran dacolhat bármily kritikus idővel szemben. S mert ezt érzi a gyenge nő, ösztönből már ifju korában minden képességét arra fordítja, miként találja meg az ő védő fatörzset, melyen egy életen keresztül diszeleghet üdén, zölden. Innen nővi ki magát a divat számtalan káros hóbortja, mely sikos talajon aztán halad a nő feltartóztatlanul; — no igen, mert a férfi, a helyett, hogy utját állaná, — tisztelet a kivételeknek, — még ápolja e sinkózási hajlamát.

Vegyük mindjárt elsőnek a fejet. Nem-e tetszik a férfiaknak a mai kócos, az arcot formájából kivevő fésülési divat? Erősen megvagyok győződve róla, hogy igen. Mert ha szeretnék a haját, a nőnek eme koronadiszét, magáért a hajért: úgy hozzátartozóinak nem engednék meg, hogy szép hosszú hajszálaikat agyon süssék forró vasakkal, természetellenes gyapjassá tenni egy bizonyos időre, hogy aztán eltörődve kihullván gyököstől, letaroltan hagyja a gömbölyű fejét, mint a perzselő kánikula a szép, zöld mezőt. Tndva levő dolog, hogy a haj, csöves növényhez, a nádhoz hasonlít, mely színét a benne rejlő festanyag-tól nyeri. A folytonos sütés folytán a hajszálban a nedv kiszárad; — mosva a fejbőr, — a örökös fejdísz miatt, — évek során alig van: így, az összerakott rétegek mellett füledt lesz s olyan sorsra jut, mint a növény, mely forró napon öntözetlenül él. — A fejbőr párolgása nem eszközölhető szabadon; a haj közt vastag korparéteg képződik, mely mind ellensége a hajnak. — A por ellen mosásra használják aztán a szárító hatású benzint, — a sajátos füledtségi szagot pedig illatos hajkenőcsökkel igyekeznek ellensúlyozni. Ennyi ártalom mellett még a mostani hajviselet az arcot is véníti: s mégis némelyek majdnem Semiramis függő kertjét rakatják fejükre, a sima, magyaros fonatok helyett, csak hogy a férfiak tetszését megnyerhessék. Azért vezetett oda egyenes következtetésem, hogy a mai káros fej éppen a férfinek tetszik; mert ellenkező esetben oda hatnának szeretteiknél, hogy más fésülködési módot találnának ki, melyben gyönyörködhetnék minden természetimádó: a sima haj és szabad homlok magasztos voltában. — Oh! ne mondják a férfiak, hogy a divat ellen nem küzdhetnek... Sokkal jobban ismerem a szépszem gyengeségét, mintsem ne engedne a szépen kérő szónak, ha az szeretett férjétől vagy vőlegényétől határozott alakban lépne fel. Az erős férfi, ki parancsolni született és kér: ez lefegyverzi a legharciasabb természetű nőt is. Hány nő lenne így megmentve a korai kopaszodástól! De sem férj, sem vőlegény nem él eme biztos fegyverével; tehát nekik tetszik a boglyas fej. Ezért kócos majdnem minden nő haja, a serdülő leánykától kezdve föl a mamókáig!

Menjünk tovább a törzsré. Micsoda barbár találmány tartja jelenlegi férfi izlés szerint, — tisztelet a kivételnek, — tetszetős(?) formában a nő legfontosabb testrészét, a törzset? El nem tudom képzelni, hogy egyetlen nő is úgy kinezna magát önmagáért, ha a férfinek, ez óriás erejű mágnesnek, vonzása nem okozná! — Mert ki tagadhatja le, hogy nem kinez egy olyan eszköz, mely vasvagy kemény halcsont pántokból van sűrűn összeróva vékony vászonszeletek által?

Ez ártalmas készülék a bordákat benyomja a nemes szervekbe, tüdőbe, májba; nyomást gyakorol a gyomorra, zavarólag hat az emésztésre; akadályozza a vérkeringést; innen a hiányos vércépződés s tömördek sápkóros

és sűrűn elájuló gyöngé nő. Az erős fűzés következtében a fűző a májba bemélyedvén, azt mély barázda által két részre osztja, melynek jó része tönkre megy, elsorvad a tartós nyomásnak hatása alatt. Az ilyen máj nem működhetik rendesen; a gyomor nyomása által kevés tápot vehet fel a nő s rendetlen emésztés után legkevésbé ártalmas jelenségei lesznek a 30-as években hivatlanul jövő éles, sárgás színű, határozatlan alakú rajzok az arcon, a »májfoltok.« Erre aztán elfogy pár tégely kenőcs, néhány doboz rizspor, de a rajz makacsul kitart a — sirig. Hja! mért hívták elő? . . . A gyomorra okozott nagy nyomás nem engedi fejlődni a kebleket úgy, mint az a természetből különben rendelve lett volna; — így a nő látván hiányos fejlődését, pótolni igyekszik termetei kellékeit . . . vattával. De még kellemetlenebb a belső zavar élő jelentkezése: a szájbüz. No de ha ez nem volna, akkor hogyan élne meg a sok illatszer és szájbőlítív víz készítő?! Hát a medencében székelő nemes szervek, melyek a nőnél fontosabbak mindennél, mit szólnak a legkisebb területre való visszazoritás ellen; nem is említve a fűző által örökösen nyomott, fontos funkcióju veséket?? Igen ám, de másképen nem volna kelete a sok tengeri, meg specialis női gyógyfürdőknek! Mindezek után bátran mondhatjuk, a legtöbb női baj okozója: mindez!

Azután a káros fűző által kínos érzésen nyert alak megfelel-e az aesthetikai szép fogalmának? A görögök Vénus szobrán a derek a csipőknel csak kevéssé hajlik be; nem szabálytalan, hirtelen, ugynevezett »darázsderék«, mint a vaspántok okozta karcuság! Rendkívüli ártalmassága mellett tehát a mieder által elért eredmény: se nem szép, se nem maradandó; mert a fűző használata után újból átveszi a test nyomott része természetes alakját, mint a nyomott gummi-lapda kiugrik a nyomás megszűntével. Kérdem most már, mért szeretik hát mégis a férfiak a vaspántokkal bepréselt derekat? Ne adj' Isten, hogy egy uri nő az utcára ki merne menni fűző nélkül; sőt némelyek ott-hon még alvás közben is viselik a betegséget szerző eszközt. — A bálban meg éppen nem illik mieder nélkül táncolni, nehogy a férfi keze a nő puha derekát érintse, mint a parasztknál. Pedig, — ezt egy már föld alatt nyugvó ó-mamától hallottam — »a miedert nem ismerő korban élő férfiak a nő természetes derekát, — látván a nő részéről bennök helyezett bizalmat, — nagyobb tisztelettel karolták át, mint — tisztelet a kivételnek, — a jelen vaspántos korban felnöttek. Az akkori nők is, tudván derekuk puhaságát, erényüket szilárdították meg annál jobban, mint — tisztelet a kivételnek, — a jelenlegi miederük keménységében bíró, vértés hölgyek.« A napokban azt mondta nekem egy fiatal nő: »Nem bírnék egy nap sem fűző nélkül lenni; reggel ahogy felcsatlom, egész este 10 óráig rajtam van; másképp fájna a hátam.« Igen, de annak az a szomorú magyarázata van meg, hogy ismét csak a mieder sorvasztotta el század viselése óta a hátizmokat az illető éppen anyjánál nagyanyjánál, úgy, hogy átöröklés folytán az utódnak, a mostani női testnek, alig van kevés hátizma vagy csak annak a nyoma, mely a törzset egyenesen, eszköz nélkül tartani tudná. Szinte látom harcias állásban a kövér nőket, mondván: Nekünk meg éppen szükségünk van a fűzőre, hogy ellensúlyozza az elhízást!« Nagyon csalódnak! . . . Mert a szertelen kövérségnek, szerény véleményem szerint, ugyancsak a mieder az okozója.

Ugyanis a fűzőtt nő törzse összeszorítottván, a tüdő nem működik rendesen; az akadályozott légzés folytán nem jut annyi élény a vérbe, annál is inkább, mert a fűzőtt test nem szeret mozogni. sokat ül füledt levegőjü szobák puha kerevetein, s így, valamint a kevés táplálkozás folytán való hiányos vércépzésnél a csekély számban levő vörös vértekecs a szervezetbe jutott kevés okszigénnel nem tudja az anyagcserét úgy eszközölni, hogy a bekebelezett tápanyagok

tökéletesen szétbomoljanak, hanem lerakodnak, felhalmozódnak, zsiradékka alakulnak át. — Ebből világosan látható a mieder szerepe a kövéredés előmozdításában. — Mindezek után, ha már a nő szerint hogy megnyerje a cikkem elején említett védő hölgyét, részint utcai hiúságból oly borzasztóan elégteleníti Istentől nyert szabályos, szép testét. teljesen megfélekedzvé földi rendeltetéséről, melylyel pedig a szépség mellett nagyobb hivatás jutott osztályrészéül: hogyan engedheti meg a férfi, az ész és erő ura, egy oly eszköz használatát, mely párbátruttá, gyöngé, szabálytalanul mozgó alakká, beteg lényé teszi?! Mert, hogy a mozgást is rendkívül feszélyezi, azt én diplomás tornász, merem állítani. — Hol a füzött nőnél az a hajlékony test, a derékak kellemes mozgása mely a nő fő szépségét teszi?! Lehajolni éppen nem tud, — azért, ha a nő ügyetlenségéből, vagy Uram bocsás szándékából leejti zsebkezdőjét, legyezőjét stb. a férfi, a teremtés ura, szolgájává lesz a gyenge nőnek; mert az ő merev derekától a földön maradhatna a tárgy — Eme szomorú tényekből ismét az a levonás: azért uralkodik a mieder, mert a férfinek tetszik a látszólagos karcsu, merev, mozdulataiban korlátolt női termet; tehát nem lépnek fel ellene. — A nő meg érezvé gyengeségét, a vonzás törvényeinél fogva ismét a férfi kedvéért kinozza testét! . . . Vajh! mikor ébrednek fel édes hazám hölgyei arra, hogy a füzött elhagyván, a reform-ruhának nyujtsanak előnyt?! Más országok felvilágosult, hivatásuk magaslatán álló női, már megkezdték az uttörés nehéz munkáját. — Így a spanyol királynő 1898 ban július havában udvarhölgyeit lephotographoztatta Röntgen sugarakkal kik csontjaik fejlődésétől annyira megijedtek, hogy rábirhatta őket a füzött mellőzésére s egyenesen megfogadták, miszerint többé nem hordják, ő maga sem — Az északi Svédországban füzött nem igen hordanak, mert a svéd nő nem nyomorítja meg a testét vaspántokkal. — Pár éve annak, hogy a szász uralkodó meghagyása folytán a kultuszminiszter elrendelte, hogy az iskolás lányoknak nem szabad miedert viselniök; így a szász növendékek könnyű blousokban járnak iskolába. — Ezt a préselő, szorító barbár eszközt a kelet szépei éppen nem ismerik; pedig kelet szépei minden tekintetben kifogástalanok.

Menjünk még tovább egy szintén fontos ruhadarabra, a cipőre. Mennyire divatoznak az alakjában; pedig a jóságos Isten minden csecsemőnek egyenlő alakú lábat ajándékozott! A cipőnél a hegyes orr tartja magát most már évtizedek óta divatban. — Mivel a láb külső éle teremtésénél fogva a földön nyugszik, azért csak az egy tapra illő férfi cipő alakja felel meg a természetnek. — A női cipők magas sarka miatt a test egész sulya a lábujjakra esik, mely fáradságos állás ismét női bajok okozója. A munkára rendelt nőnek nagy a lába, mert folyton álló testét csak így tarthatja egyensúlyban; míg az ülő kényelmes foglalkozású nőké fejletlen keskeny marad különben is. A test nagyságához aránytalanul fejletlen, kis láb csak nem esztetikai szép?! Akkor hát mire jó a sokkal kisebb cipő, mely borzasztó kinokat állat ki hiru viselőjével? Megis érdemli szenvedését, mért oly természet gyűlölő és csufító?! Aztán mikor leveti cipőjét a modern Vénus: irtózáttal fordulunk el a cipőben picinek látszó, ugynevezett »piskótától,« mert ujjai egymásra növe, a kis ujjnál mogyoró nagysága, a hüvelyk ujjnál diónagysága bütyökkel diszeleg! Ez aztán aestheticus! Hallottam már nőtől, talán egy önfeledt pillanatban tett őszinte panaszt: „Tudod, oly keskeny cipőt rendeltem, hogy csak félóráig bírom ki a déli visite alkalmával, — aztán sziszegve sietek haza s már a kapuban kiáltom, papucsot hozzatok, mert mindjárt meghalok!“ Formás „piskóták“ lehetnek!! Ismét a férfit teszem felelőssé egy a szenvedésért, valamint az egészségben okozott későbbi szomorú eredményért. — Ha eme torturákra

hallgatagon ráveszi a nőt: mennyivel inkább tudná elfogadtatni az Isten és ember előtt ismert célszerű tárgyakat, ha ez néki, a férfinek tetszenék! S most őszintén kérdem a férfiakat: valóban oly elfajult tett legyen az izlésük, hogy a természetes nem tetszik? Avagy hizeleg az nekik, hogy a gyenge nő ilyen borzasztó áldozatokat hoz ő kedvéért? Aztán szeretik a férfiak, ha ezek után: korán öszülő, kopaszodó, foltos képű, poudertől ráncos arcú, a mulandó illuziókért általánosan használt fátyoltól meggyengült látásu kellemetlen szájszagu, fejletlen testű női bajokkal teli, ingó járásu nő lesz később az élet rögös útján vándortársa?! Mert mind eme nagy számban előforduló kóros állapot megszünése, szerény véleményem szerint a férfitől függ! Igen! Ne tegye hiuvá a nőt testére és ruhájára vonatkozó bókjaival; melynek gyenge lényénél fogva nem tud ellenállni, mint a fény mely inkább odaég, mint engedje elkergetni magát a biztos halált hozó lenglől. Az ilyen testére, ruhájára hiru, bókok által elkényeztetett nők csak a fényüzésre használják Istentől nyert éles elméjüket, — a legképtelenebb, rutító divatot találván fel. A házi dolog, gyereksírás elől a sétákra menekülnek, mely a férfiak kávéháza előtt vezetvén, ezeknek szereznek fáradság nélküli szórakozást, saját erősen befűzött, tikkadt testök le- és felfelülözésével alkalmat szolgáltatván a férfi nem kritizálásának. — Ellenben, ha a férfi a testi szépsége felett a szellemi képzettségét méltányolná: ugy a nők erre fogják minden szabad idejük kihasználásával lelki erejüket kifejteni; a szellemben való nevelés pedig az iskolából kimaradt leányt megfogja tanítani, miként és mily eszközökkel emelje érvényre szelleme házának, a testnek, természetes báját! Bizonyosan nem a kinzó mieder által fogja elérni testének arányos karcsúságát, — nem a léha sétákon üres fecsegéssel töltik idejüket: de a szellemi fejlesztéstől maradt szabad időben részint a háztartás és kertészettel foglalkoznak, részint a torna helyiséget látogatják, hol a női testnek megfelelő gyakorlatok által igyekeznek a majestatikus, magasba nyuló termetet hajlékony derekat, ügyes biztos járást, s mi a fő, kendőzés nélkül való piros arcot, fényes, dus hajjal körítve megszerezni. — Ez legyen a női ideál a férfiak előtt! Lelkére, földi rendeltetésére többet adó szellemes nő; ki nem a gyilkoló mieder, de a tornagyakorlatok által olvassza le testének csábos formáiról a rutító hájat; a sovány nő pedig ugyancsak e gyakorlatok által duzzassza petyhüdt izmait, — melyek hálásan emelik majdan fel dudorosán, eddig szunynyadó fejüket pólyáikból, s kerek, esztetikusan gömbölyűséget kölcsönöznek karnak, vállnak, kebelnek és lábszárnak egyaránt! Erős a hitem, hogy, ha a férfi legióban minden egyed megkezdi a maga hatáskörében a szeretet fegyverével az irtó háborút a mai társadalmi kór ellen: ugy a szerető nő elhagyja a káros ruhadarabokat, s követi a divatjában a már szabadabb gondolkozású svéd nőket, kik mint mondám a vaspántos mieder által nem akarják testüket megnyomorítani. Így a lelke művelésére nagyobb gondot fordító nő, a divatot egészségi alapra fektetvén, erős erkölcsös érzés mellett házias, dolgos, valódi segítő-társa leend a férfinek, — kik közül bizonyosan sokkal többen teszik le önkéntesen legény szabadságukat, felvevén helyette hymen rózsalancát.

Bizván a nemzete iránt való kötelességtudás magaslatán álló férfiaknak saját családban érvényesíthető akaraterejökben: szívélyesen üdvözlöm őket! Szerencse fel!!

A lelkiismeret.

Ivott bort jócskán a gyilkos, hogy feledjen De a szobalevegő fojtogatni kezdte, hát elsietett. Azaz sietni akart, de nem tudta merre? Már vagy egy órája támolgott ide-

oda a sima földön. A mámor kiment a fejéből. Megállott. Éjjeli sötétség körüle. Az erdőben volt. Borzasztó rémület és aggodalom futott rajta végig. A fák körülötte és távol — jól hallotta — összesusogtak. Iszonyu tervet szőtt ellene a sötétben meghúzódó és őt eltakaró erdő. A fák, a bokrok, a fű, a virágok mint szövetkezett aljas gonosztevők fogták körül s nem eresztették ki maguk közül.

Menekülnöm kell, gondolta, de rögtön tudta, hogy lehetetlen. Meglátta egy piciny darabon a csillagos eget s azt tervezte, hogy fölmászik egy fára. kidugja a fejét a levelek közül és azután kijut valahogyan.

Teljes szélcsend körülötte. Megállott és hallotta, amint távol az erdőben valaki vele egyidejűleg megáll. Elindult. Az is elindult. Hallgatózik. Az is. De nemcsak az, hanem az erdő meg az éjjel. A csendesség ugy tünt fel neki mint valami fülét hegyező borzasztó rém, aki ime mindjárt rárohan és megfojtja. Kiáltani és énekelni akart, de összeszorult a torka.

Végre cigarettát vett elő, rágyujtott s egy pillanatig önfeledten nézte a gyufa sárga tüzet; rémülten fölvetette a fejét egyszerre . . . az a valaki egész közéről nézte a tüzet vele együtt. De az erdő elrejtette előle. Dühre gerjedt, kiáltani akart, hogy adja ki neki az erdő, hogy elpusztíthassa ezt a szörnyet. Nem kiáltott, mert eszébe jutott, hogy nem ölhetné meg, nem bírná s hogy az csufusan legyőzné őt. Vánszorgott ide-oda, Nem is gondolt arra, hogy az utat megtalálhatja. Kitárta a karjait, homlokán hideg verejték ütött ki. Feltekinett a hunyorgó csillagokra kérve, hogy mentsék meg őt . . .

Az erdő összeszorult körülötte, mintha végre agyon akarná nyomni. Az a háta megett lépkedett csendesen.

— Végezni akarnak velem — gondolta kétségbeesetten s visszafordult, hogy birokra keljen a rémmel. de az már akkor a háta mögé került.

Kinozni akartok . . . mormogta kétségbeesetten és megtörölte verejtékes homlokát.

Hallotta, amint a levelek sutognak, a vén fák csendesen tanácskoznak a gyalázatos és furfangos terről, melyet végre fognak hajítani ellene a nagy sötétben.

Megfenyegette az erdőt.

— Erdőt elveszítesz és eltemetsz . . . de . . . még! — itt abbahagyta. Szorongása majd lerogyasztotta. Hallotta, amint az a rém villámgyorsan szaladgál körülötte, mint ahogy a saskeselyű kereng áldozata felett. — És az erdőn hideg szélroham vágatott keresztül. Hallotta, amint rákiabál a sötétség: véged van! Es a fák sugják: véged van.

Szértárta karjait, hogy nekimenjen az erdőnek. Rohanni kezdett, ordítva. Hallotta amint az utána ered csendes és gyors futással.

Kettőzte a lépést.

— Megmenekülök, elfutok az erdő elől . . . gondolta. Beleütközött egy nagy fába. Körülölelte és megakart rázni, kitépni és legyőzni.

A fa rémségesen megreccsent és eldőlt Görcsösen diadallal kapaszkodott hozzá, de az lenyomta őt a földre, összelapította koponyáját és mellkasát. A fején és oldalán csurgott a vér. Az erdő földje mohón fölitta.

Az erdő hallgatott az éjben, mint egy bűnös. Fekete csendesség ömlött el a leveleken s a csillagok elbujtak. Az a rém ott állott a ledőlt fa mellett. Nézte a hideg holttestet, azután elsietett.

József.

55237 59039 62607 64779 67088 68788
70482 74859 76454 82957 87775 99050
102148 106764 108809.

1000 koronát nertek: 5100 10362 20404
28497 31932 32060 33204 33268 33811
34782 37286 44862 48259 50654 52891
56091 62659 62859 63907 73082 74044
74641 77738 78950 80395 83262 83650
89691 89823 90786 91778 96589 96866
98909 99051 100655 104016 104154.

500 koronát nyertek: 658 5512 8180
8264 8829 10789 14436 16347 18185 21076
23106 27441 27885 27890 18473 30737
34812 35809 36025 36338 38597 40524
42839 43178 49320 51630 52752 53429
54111 54860 56357 58973 65838 71704
72046 73132 75182 75860 77382 78683
79586 83601 84241 85616 87867 89520
95041 97749 99310 99523 102549 104895
105136 105968 107485 109048 109064.

A többi kihuzott számok 200 koronát nyertek.

Az én husvétii tojásom.

— Szabad! Ki az?
— A postás! Tessék aláírni és átvenni.
— Hol a levél hát?
— Nem levél ez, hanem betört husvétii tojás, rá stemplizve 1904. s rá kaparva dr. Cirkalom, dr. Imre és dr. Józsi nevei s aztán a tojás oldalán ez: „szinügyi elnökség“ — de ez már olyanféle epeoldattal van odapingálva.

— Hát postás bácsi azt a rézangyalát jó, jó! de miért van épen betörve ott, ahol a „szinügyi elnökség“ olvasható?

— Azért kérem, mert a három ur a postapalota előtt, a bíró ur lakása alatt, addig-addig tucázott amíg betört, akkor aztán postára adták, — alászolgája!

Forgattam az én husvétii betört tojásamat, gondoltam, jó lesz a kanári madárnak, hadd etesse vele a fiait, amidőn a tojásban ide-oda guruló zörgést hallok, hirtelen bicsakommal ketté vágom, hát uram isten! kihullik belőle egy kis *ezüst koszoru* a m. kir. udvari vésnök olvashatatlan, eme gravirozásával: „18 évi szinügyi elnökséged... (ismét olvashatatlan) dr. Cirkalom, dr. Imre, dr. Józsi.“

No lám! és én hogyan haragudtam erre a gyerekekre, midőn a mult vasárnap mint sz. Sebestyént nyilaztak — ezüst szilánkokkal; most tojás, ezüst koszoru, bizalom az ősi erényhez stb. stb. Lám, bebizonyosodtak az irás eme sorai itten is, hogy a kövekkel dobálót ne kenyérrel, hanem ezüst koszorúval csapd oldalba.

A multkori nagy volt, aztán kevésbé illetékes kezek szoritották nyaka körül a bécsi gyártmányu koszorut, azon mint a teve a tü fokán ugy a hogy köröszül furta magát. Most adjunk az elnöknek magának is egyet, de oly kicsit, hogy a nyakára hurkolódjék s abban fojtja meg magát. Mert megérdemli, hogy több mint másfélévű szinügyi elnökséget munkával, költséggel és annyi idejének feláldozásával viselte. Elég örült volt, az ilyen ember kiméletet nem érdemel; boldog, aki mai napság, önzetlenül, ingyen dolgozik, mi sem tesszük, a szin. biz. ülésekre is akkor megyünk-jövünk, ha ott *hecc* készül, mert ez műpártolás. Az ilyen embert ki kell szekirozni a szinideszkákról, mert ottan még az utolsó kortinahuzónak is van gázsija. Ne adjon rossz példát a jövő nemzedéknek!...

Igaz, igaz ez az én husvétii tojásomba rejtett ezüst koszoru szinpadi sakkhuzás — matt! Mert ha én ezt kirakatba kitétetem, akkor aztán meg Móric elnöktársam, dr. Aurel barátom és a két aláíró is ellenem szavaznak, akkor igazán egyhangulag leleszek szavalva s elénekelhetem a *peleskei nótáriussal*: „Megesett nékem szerencsétlennek, mint a piros kukoricát fölakasztanak!“

Hé, városi rendőrök! leáldozó szinügyi el-

nöki napom, — azaz kezemből vigyéték szét a szinügyi tagokhoz az ülésre való e két meghívót. Az egyik ivre csak azon tagokat irassátok alá, akik *ellenem* szavaznak, a másik ivre pedig azokat, akik *nem* szavaznak — *me'lettem*.

Te pedig Sárkány Kata! Ezt az ominózus kis ezüst koszorumat, meg azt a másikat, amit Bottyánért kaptam, tedd bele a lángoló parázsba, hadd olvadjék egy gomolyba... de nem, nem! akkor is megvolna ennek az ezüst értéke s ez meg ismét veszedelmet rejtene; hanem tudod mit, küld be a a *zálogházba* ezt a tojásos kis ezüst koszorut onnan sem én, sem más emberfia, még a jövődöbeli szinügyi elnök sem váltja ki.

Colorado.

A „fotografus alkaptány“ vizsgája.

(Szinhely László alkaptány hivatalos helyisége, ott ülnek egy asztalnál a főkapitány, mellette a tanács 3 tagja mint „fényképészeti bizottság.“ László alkaptány ott áll a legnagyobb «Kodak» mellett. Oldalt egy betörő akin a vizsgázó tehetségét fogja bemutatni.)

A főkapitány. Van szerencsém ezennel jelteni a tekintetes bizottságnak, hogy eddigelé rendőrségünk egyik tagja sajátította el a fényképészeti művészetét. Legyen szives tehát László alkaptány ur, miután ön a «rendőrfényképész» címet elnyerni óhajtja, mindenekelőtt a következő kérdésekre felelni:

— Mondja meg először is, hogy a rendőrségi fényképésznek mi a célja?

— A rendőrségi fényképész célja mindig egy betörő, egy zsebmetsző vagy egyéb rovtott multu egyén!

— Jól van. Mondja meg mikor kell a rendőri közegnek fényképezni?

— Mindig nappal, mert éjjel ez sok bajjal járna.

— Helyes. Mondja meg mit kell a rendőri fényképezőnek éreznie.

— Első sorban is éreznie kell közelében a fényképező gépet és egy jól preparált lemezt.

— Mibe kerül a rendőri fényképészeti tárgya?

— Rendesen a dutyiba kerül.

— Hogy kell a betörőket mosolyra készíteni a fényképezésnél?

Vagy csiklantas, vagy pedig egy beszüntető határozat kihirdetése által.

— Hogy kell a képet lehuzni?

— Az ember először felhuzza és utána az ellenkezőt teszi.

— Ha az első kép nem sikerül, akkor mit csinál?

— Egy másikat.

— Ha kiküldetésnél a Kodakját ellopják, akkor hogyan készíti el a fotografiát?

— Bánatomban beülök egy sötét kamrába és nyugodtan várom a fejleményeket.

— Ha egy vénasszonyt akar lefotografálni, milyen intézkedésekre van szükség?

— A nyelvét kötöm le mert az mindig mozog.

(A főkapitány a jeles feleletek után kiadja az első rendőri fotografus diplomát. A bizottság tagjai melegen üdvözik az első rendőrfotografust, — aki örömeiben rögtön lekapja az egész bizottságot.) ☆

Ujtások a postán.

A kereskedelmi miniszter f. hó 15-én kelt 19409. számú rendeletével a külfölddel való utalvány és utánvétel szolgálatban az alább következő és a közönséget közölről érdeklő változásokat rendelte el:

1. A külföldre címzett posta-utalványokat a feladó folyó évi április hó 1-től kezdve nem többé korona értékben, hanem a rendeltetési országban érvényben levő pénznemben köteles kiállítani, és pedig:

Argentínába és Chilébe „pesora“ ; Bulgáriába, Congó államba, Egyptomba, Franciaországba, a francia gyarmatokba, Görögországba, Luxemburgba, Analtába, Olaszországba, Portugáliába, a portugál gyarmatokba, Romániába, Svájcba, Szerbiába, Törökországba és Tuniszba „frankra“ ;

Dániába, Norvégiába és Svédországba „skandináv koronára“ ;

Japánba, valamint Chinába és Koreában, levő japán postahivatalok „yenre“ ;

Nagybritániába és Irlandba valamint a brit gyarmatokba „sterlingre“ ;

Németalföldre és németalföldi Kelet-Indiába „németalföldi forintra“ ;

Németországba. a német védterületre és Siamba „márkára“ ;

Ausztriába, Bosznia és Hercegovinába, az idegen tengeren járó cs. és kir. hadihajókra valamint Montenegróba továbbra is „korona értékben“.

2. A külföldi pénznemben kiállított utalványok értéke ugy mint eddig is korona értékben fognak nyugtáztatni, ugyszintén az utalványozási díj a postahivatalban megállapított korona érték után lesz leróva.

3. Hogy a földök a külföldre szóló posta utalványokra befizetendő összegeket a posta hivatal igénybe vétele nélkül kiszámithassák, kereskedelmi miniszter az átszámítási táblázatokat külön füzetbe foglaltatta melyet a közönség 30 fillérért bármely postahivatalnál megrendelheti. — Addig is mig a közönség által megrendelt füzetek beérkeznek az utalvány feladási osztálynak hivatalos használatra kiadott s e célra szolgáló füzet a közönség által igénybe vehető.

4. A külföldre címzett utánvételes csomagokat terhelő utánvételek ugy mint eddig is korona értékben, mig a külföldre címzett utánvételes ajánlott küldemények utánvételi összege valamint a postai megbízás utján beszédendő összeg a rendeltetési ország pénzürtékében tüntetetendő ki.

5. Az eddig használatban állott és külföldi forgalomban használt utalvány ürlapok érvényessége folyó hó végével megszűnik és az ujonan kiadott ürlapok folyó évi április hó 1-ével lépnek érvénybe; a régi ürlapok folyó év július hó végeig bármely posta táv. hivatalnál ráfizetés nélkül új ürlapok ellenében becserélhetők. — Az ujonan kiadott utalvány ürlapok ára szintén két fillér.

IRODALOM.

Pataj Sándor verskötetete. Lapunk munkatársra dr. Pataj Sándor, kinek eddig megjelent versköteteteit (»Egy kritikus dalai« 1892. »Versek« 1900.) a közönség a sajtó osztatlan elismeréssel fogadta, újabb verskötetet ad ki a jövő hónapban »Nyár« címen. E verskötetetre az előfizetések (1 kötött példány 1 frt) a szerzőhöz Zomborba küldendők.

SPORT.

Husvétii labda verseny. A Szabadkai Sport egyesület mint jelezve volt, ez idei football mérkőzéseit már megkezdi. Az első mérkőzést április hó 4-én (husvét hétfőjén) d. u. 3 órakor a városligetben tartja meg a „Bajai Football Club“-bal, amely club erős trainingben van és így igen erős munkája lesz a Sport-egyesületnek.

A csapatok összeállítása a következő. A bajaiak részéről. Kapus: Devics. Hátvédek:

Farkas, Müllender. Fedezettek: Treszkity, Albert, Matkovics. Csátárok: Kocsis, Koller, Balla, Hámos és Feidter. A szabadkaiak részéről. Kapus: Páncsits. Hátvédők: Tary, Tankovits. Fedezettek: Szabó, Frank, Lepedát. Csátárok: Bacslia, Kuluncsics, Sztantics, Honárt és Schönfelder.

Belépti díjak: Ülőhely 1 kor. álláshely 40 fillér. tanulóknak 20 fillér. Az ülőhely női és férfi sport-egyleti tagoknak 60 fillér.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Jegyzői magánmunkálatok.

A Szabadkán megjelenő *Jogélet* című heti szaklap mai számában a fönnebbi címen ezeket írja:

A községi és körjegyzők illetményeinek szabályozásáról szóló törvényjavaslat 12. § a a következő rendelkezést tartalmazza: „E törvény rendelkezései a jegyzők által végezhető magánmunkálatokért, továbbá némely hivatalos működésükért engedélyezett szabályszerű díjfelszámítást, valamint a különféle átalányokat nem érintik.” A javaslat indokolása ehhez a következő magyarázatot fűzi: „Ellenkező rendelkezés hiányában különben is magától értetődnek, de esetleges félreértések elkerülése végett e §-ban kifejezetten is ki van mondva, hogy a jegyzők ezentul is folytathatnak magánmunkálatokat s ezentul is jogosítva lesznek némely hivatalos működésükért oly mérvű díjakat felszámítani, minőket részükre valamely törvény vagy törvényes szabályrendelet engedélyez. A helyzet e tekintetben nem változik.

Ez az első törvény, mely becikkelyezi a közhivatalnok „mellékjövendelmek” rendszerét, mely kifejezetten megengedi a közigazgatás legfontosabb szerveinek egy mellékfoglalkozás iparszerű üzését.

Mint értesülünk, az ország számos körjegyzői és ügyvédi kamarája készül a legközelebbi jövőben állást foglalni a javaslat ezen rendelkezése és általán a jegyzői magánmunkálatok ellen.

A budapesti körjegyzői kamara közgyűlésén elhatározta, hogy ezen tárgyban feliratot intéz az igazságügyminiszterhez, a budapesti ügyvédi kamara évi jelentése kimerítően foglalkozik e kérdéssel s e mellett a választmány külön felterjesztést is készít elő, a temesvári és pozsonyi ügyvédi kamarák már is feliratban fordultak a kormányhoz, a szabadkai kamara országos mozgalmat sürget, a budapesti ügyvédi kör pedig legközelebbi választmányi ülésében fog határozni a fölött, hogy mily módon vegyen részt az actióban.

Mint értesülünk a budapesti kamara április hóban országos értekezletet fog összehívni, amely hivatva lesz a kar egyetemének állásfoglalását az igazságügyi kormány utján a javaslattal szemben érvényre juttatni.

A Jogtudományi Közlönyből vesszük át ezt a közleményt, amelyhez még az a hozzátennivalónk van, hogy épen a szabadkai ügyvédi kamara kérdésére indította meg a budapesti kamara az országos mozgalmat. Egyebekben pedig utalunk arra a felhívásra, amelyet a *Jogélet* utolsó számában tett közzé a szabadkai kamara titkára. A jegyzői magánmunkálatokból eredt perek, hibás és hiábavaló beadványok, jogügyletek, okiratok stb. közlésének határidejéül az érintett felhívásban április 6-ika van megjelölve,

mert a felhívás közreadásakor még úgy állott az ügy, hogy az országos értekezletet a kamarák április 10-ike előtt tartják meg. Mivel azonban az értekezlet ideje kitolatott április 17-ére, a kamarai titkár azzal a kéréssel fordul a t. kartársakhoz, hogy az adatokat április 15-éig küldjék meg neki. Addig több gyűjthető össze.

A magunk részéről is figyelmébe ajánljuk olvasóinknak a nagvfontosságú ügyet.

Miért delegáltak az Eremits perben más bíróságot.

Közöltük, hogy a Curia az Eremits Pál volt országgyűlési képviselő gyilkosai ellen indított perben a meggyilkolt özvegyének kérelmére a nagyikindai törvényszék helyett a szegedi törvényszéket delegálta. A Curia érdekes határozatának indokolása szó szerint a következő:

Sibul Mladen és György terhelteknek a nyomozás alatt tett vallomása szerint Eremits Pál irányában elkövetett cselekményük indokát az képezte, hogy Eremits Pál a terheltek édesapját anyagilag teljesen tönkretette és úgy őt, mint egész családját koldusbotra juttatta. Sibul Pál anyagi tönkrejutásának alapjául állítólag a közte és Eremits Pál között 1886-ban kötött színleges adásvévesi szerződés szolgál, melyből az S. P. feljelentésére Eremits Pál ellen család, magánokirathamisítás és sikkasztás büntetetei miatt folyamatba tett bűnvádi per, utóbb pedig S. P.-nek Eremits Pál ellen szerződés érvénytelenítése iránt folytatott polgári pere keletkeztén, ezen pereknek elintézésére annak idején a nagyikindai kir. törvényszék helyett a szegedi kir. törvényszék küldetett ki. A kir. ügyésznek a kir. törvényszék részéről is magáévá tett előterjesztésében foglaltak arról tanuskodnak, hogy Eremits Pál által állítóan másokkal szemben is a S. P. esetéhez hasonló módon követett eljárás Nagyikindán közbeszéd tárgyát képezi s hogy Eremits Pálnak, mint a nagyikindai kerületi takarékpénztár volt igazgatójának a nagyikindai kir. törvényszék egész területére kiterjedkedett tevékenysége a nagyközségben Eremits Pál irányában oly gyűlöletes hangulatot keltett, melynél fogva alaposan lehet tartani attól, hogy az esküdteket határozatuk hozásánál ez a gyűlölet befolyásolni fogja. Minthogy tehát ezek szerint a nagyikindai kir. törvényszék mellett közreműködésre hivatott esküdtektől a jelen esetben teljesen részrehajlatlan eljárás és határozat nem várható, a kir. törvényszék részéről tett előterjesztésnek a BP. 29. §. 2. pontja alapján helyet adni s a nagyikindai kir. törvényszék helyett a szegedi kir. törvényszéket kiküldeni kellett.

LEGUJABB.

Münnich Aurél kitüntetése.

A hivatalos lap mai száma közli Münnich Aurél országgyűlési képviselő kitüntetését. A király ugyanis Münnich Aurélnak a közügyek terén szerzett érdemei elismeréséül a Lipót rend középkeresztjét adományozta.

A husvét utáni munka.

Bécsből jelentik, hogy a husvét szünetek utáni első héten közös minisztertanács fog tartatni, a melyen az 1905. évi közös költségvetés kerül tárgyalás alá.

Mozgósítás előtt.

A Magyar Estilap mai számában olvassuk a következőket: Most már minden előjel arra mutat, hogy az annyi-

szor dementált mozgósítás bekövetkezése már csak a legrövidebb idő kérdése. Ez a faktum, amit elvitatni hi-pokratáság volna. A boszniai vasutak beszüntették az áruforgalom lebonyolítását, a katonatisztek közül a nagy-szebeni, temesvári, zágrábi hadtestek-hez tartozók még a husvét szünidő-ből is csak két-három napot kaptak, a kaszárnnyákban kétségbeesett izgalom-mal folynak az inspicálások, egyik próbakonzignálás a másikat éri, vala-mennyi külföldön időzött főherceg sietve hazakerült, a király az annyira biztos kilátásba helyezett budapesti utját elha-lasztotta, báró Beck és Pitreich naponta járnak nála kihallgatáson, a hadsereg rendeleti lapjának nagy, májusi száma már április első felében megjelenik, a mire eddig még talán sohasem volt példa: csupa olyan véletlen, amelynek a találkozása felette különös. Nem akarunk rémeket látni sem fölösle-gesen és ok nélkül izgalmat keresni. De ha készül valami, a titkolózás csak rosszabbra teszi a helyzetet s annál keblemelenebb lesz, ha egész váratla-nul jön a meglepetés. A „Reichswehr“ tegnapi száma vezércikkében elmondja, hogy — Törökország mindenáron hábo-rut akar. Aki tudja, hogy ez a bécsi ujság a hadsereg orgánuma s hogy ilyen exponált állásfoglalásra vaktában nem szánja el magát, az megérti, mi an-nak az ujságcikknek a jelentősége.

A szerb összeesküvő tiszték.

A szerb lapok ma élénkebb com-mentárok nélkül közlik a hadsereg körében történt nyugdíjazásokat. Így tehát az összeesküvés utójátéka csend-ben ér véget. Dumba osztrák magyar követet más diplomatával váltják föl nemkülönben az angol követ szemé-lyében is változás történik.

Mattasich Nizzában.

Évek óta nem mulik el hónap, hogy Mattasich Keglevich Géza, a daliás főhadnagy és Kóburg Lujza hercegnő szerelmi regényének egy egy epizódja ne foglalkoztatná a nyilvánosságot. Csak néhány hete adtunk hírt róla, hogy a fogságból kiszabadult főhad-nagy naplóját és leveleit akarja közzé-tenni mindkettőjük rehabilitálása vé-gett. Most arról ad hírt a táviró, hogy Mattasich Keglevich megszabadítani igyekszik a hercegnőt a lindenhofi sza-natóriumból. E célból annak a nizzai hotelnek a tulajdonosához fordult, amelyben egykor szép napokat töltött a szerelmes pár. A hoteltulajdonos lát-szólag belement a segédkezésbe, titkon azonban értesítette a rendőrséget, amely azóta kettőzött figyelemmel kíséri Matta-sich minden lépését. Egyuttal a lin-denhofi szanatorium környékére de-ktiveket rendelték. Mattasich azonban kijelentette, hogy nem mond te terv-ről és a hercegnőt előbb-utóbb kiváltja a szanatoriumi kezelésnek nevezett rabságból.

Robellyt letartóztatták.

A tavalyi kaució szédelgések és most Jankovicsal a puhói nábobbal elkövetett automobil csalásai révén hirhedtté vált Robelly Jenő vivómestert tegnap Nizzában letartóztatták. A vivómester nagyon szánalmas állapotban van. A letartóztatás a nizzai kórházban történt, ahol Robelly álnév alatt beteg, összehörve, csontig lesóványodva fekszik. A vivómester két hét előtt jelentkezett a kórházban teljesen lerongyolódva és éhesen. Robellyt néhány nap múlva, amikor egy kissé összeszedi magát, Budapestre hozzák.

Ütközet Tibetben.

A tibetiekkel folytatott ütközetről kiadott hivatalos távirat megerősíti a már ismertetett részleteket, melyek szerint az angoloknak néhány sebesültjük volt, míg a tibetieknek 300 halottjuk és sok sebesültjük. Sokan fogságba is estek. A jelentésben arról is van szó, hogy a tibetiek nem akarták fegyvereiket átadni és nem hagyták magukat lefegyverezni, karddal és puskával támadva meg a csapatokat, mire az angolok viszonozták a lövöldözést.

SAKKROVATUNK.

A lapunk mult vasárnapi számába közlött 6 huzásos (Selbstmatt) feladat megfejtése a következő:

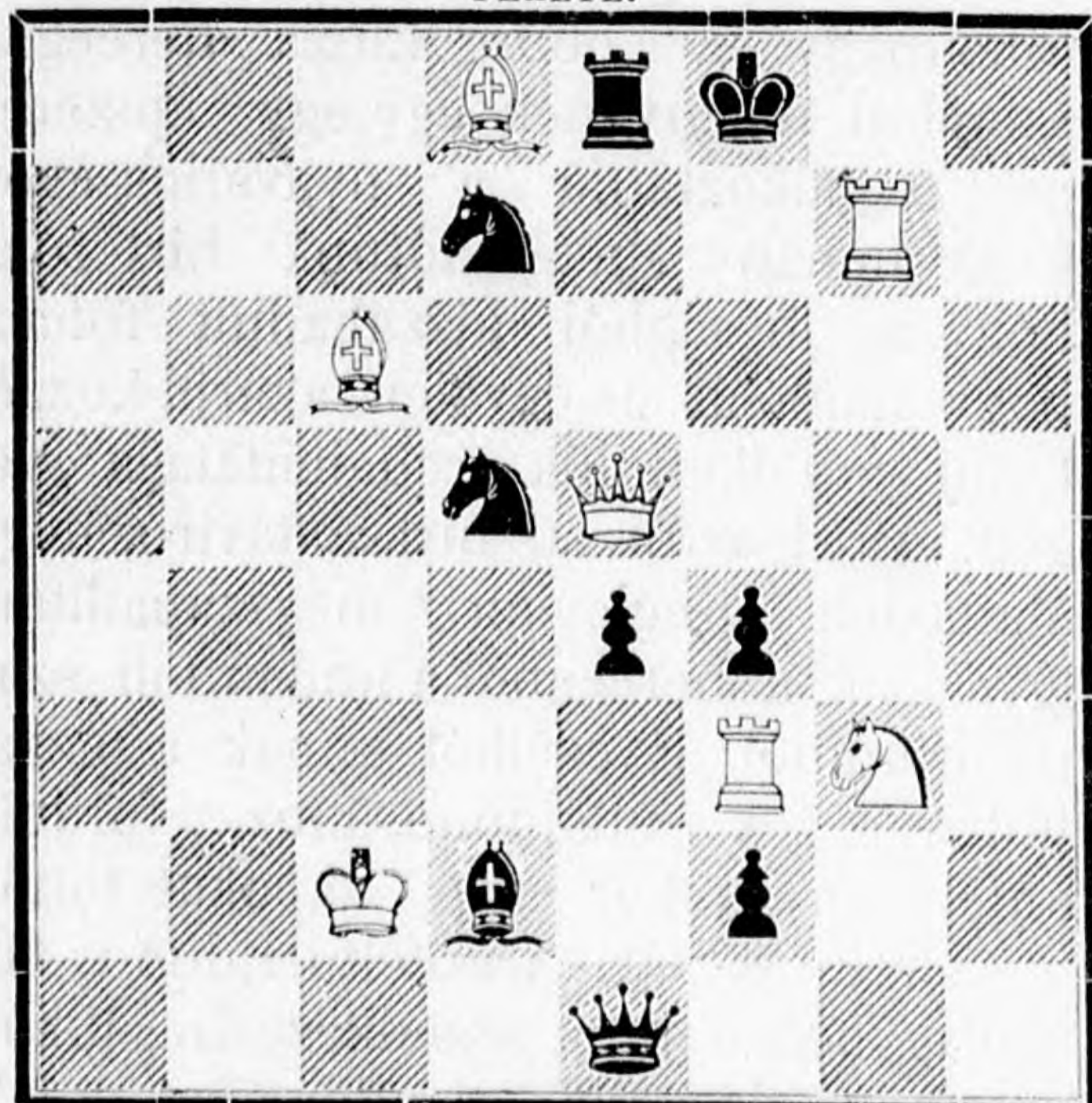
1. Bástyá d1—d8..... Futó C4—g8
2. Futó a5—c3+..... Futó e3—d4
3. Bástyá d8—a8..... Futó d4—e5
4. Futó c3—d4..... Futó e5—f6
5. Futó d4—e5..... Futó f6—g7
6. Futó e5—f6..... Futó g7: f6 matt!

Fehér tehát az utolsó huzásnál kényszerítette feketét arra, hogy g7-el elvegye a fehér futót f6-on, amiáltal kénytelen volt (mert más huzása nem volt) fehérnek mattot adni.

Ezuttal egy igen érdekes feladatot közlünk: *Az, aki kezdi, megverni ellenfelét 3 huzásban.* Tehát akár fehér, akár fekete kezdi, mattot ad az ellenfélnek 3 huzásban.

A feladat a következő:

FEKETE.

FEHÉR.

A ki huzáson van megveri ellenfelét három huzásban.

KÖZGAZDASÁG.

A selyemtenyésztés Bácskában.

Most küldték szerkesztőségünkbe Bezeredy Pál, országos selyemtenyésztési felügyelőnek a földmivelésügyi miniszteriumhoz felterjesz-

tett jelentését Bács-Bodrog vármegye selyemtenyésztéséről és selyemfonó iparának állapotáról. A 224 oldalra terjedő vaskos füzet függelékben ismerteti a többi megyék selyemtenyésztését is és 196 oldalon foglalja magának Bácskának selyemtenyésztésével. Bevezetésül általánosságban szól a megye selyemtenyésztéséről, majd járások és városok szerint a megye minden községét sorra veszi és számokban is hű képét nyújtja a létező állapotnak és a fejlődésnek. Mindenütt bőven fejt ki, hol mi a teendő. Érdekes statisztikai tabellákkal is szolgál.

Megtudjuk pl., hogy míg 1879-ben összes kereset, mely a selyemtenyésztéssel és selyemiparral foglalkozóknak kifizetett 7400 kor. — addig 1903-ban 4,805,182 kor. Bács-Bodrog megyére vonatkozólag érdekesek ezek az adatok:

Vár- megye	Év- szám	Közsé- gek és puszták	Selyem- termelő családok	Termelt. az egész várm.-ében összesen	A termelők keresete az egész vár- megyében a termelt gu- bók után
		száma	kgr.	dk.	kor. fill
Bács-	1902	128	23,484	409,301	40 740,717 52
Bodrog	1903	128	31,131	533,427	70 967,025 12
	1880-1903	—	—	—	6863794 07 12,828,946 78

Községek, melyekben legtöbb gubót termeltek és a termelők termelt gubók után legtöbbet kerestek

Község	Ter- melők száma	Termelték gubót 1903-ban	A termelők keresete termelt gu- bók után 1903-ban	A termelők keresete kezdettől 1903-ig
		kgr.	dk.	kor. fill
Zsablya	972	15,018	50	26,675 35 361,993 39
Gyurgyevo	670	13,542	—	2,667 57 233,917 57
Mélykut	543	11,429	40	20,985 78 200,192 —

Szabadkáról a következőkben emlékezik meg a jelentés:

Szabadka városban 1903-ban közterületeken és közutak mellett volt 638 drb. lomb-szedésre alkalmas szederfa. Esett egy selyemtenyésztőre átlag 5 drb. A magántulajdonban lévő szederfákon kívül a fenti szederfáknak köszönhetjük, hogy 115 selyemtenyésztő 2,427 kgr. gubót termelt és 4,468 koronát keresett. Átlagos keresete egy tenyésztőnek 38 korona volt; legmagasabb keresete pedig egy tenyésztőnek 181 koronára rugott. A selyemtenyésztés megkezdése óta 27,707 koronát fizettünk ki a városban.

Szederfaállománya: Az országos selyemtenyésztési felügyelőség kiosztott részint a városnak, részint magánfeleknek 1903-ban 40 drb. elültetésre alkalmas szederfát; működése óta pedig kiosztott 84 drb. elültetésre alkalmas szederfát; 30,000 drb. 2—3 éves szederfacsemetét.

Ez évben kiültettek közterekre és közutak mellé 1,500 drb. másnemű fát, dacára annak, hogy fentebb kimutattuk, milyen nagy mértékben veszi hasznát a szegény ember éppen a szederfának. Ez évben tönkrement 210 drb. szederfa.

Szabadka városban a selyemtenyésztési viszonyok előző évekhez képest. úgy látszik javulásnak indulnak. A selyemtermelők száma az idén 94-ről 115-re, az egy tenyésztőre esett átlagos kereset pedig 32 koronáról 38 koronára emelkedett. Sajnos azonban, hogy a selyemtenyésztés fejlesztésének útjában állott akadályok egészen elhárítottaknak még mindig nem mondhatók. A közhelyeken álló szederfák lelombozását a multban előfordult oly gyakori esetek, különösen Szalay Mátyás rendőrkapitány erélyes és hálás köszönetre méltó intézkedései folytán bár jelentékenyen

gyérültek, de teljesen elhárítottaknak nem mondhatók, amennyiben még az idén is, habár nem tömegesen, de egyes esetekben gátolták a lomb-szedést. Őszinte köszönettel ismerjük el, hogy a rendőrkapitány ezen eseteket is kellő eréllyel torolta meg és így remélhető, hogy ezen visszaélések végleg meg fognak szünni a városban. Nagyon sajnós továbbá, hogy a város még mindig nem méltatja kellőleg és nem fektet kellő súlyt a szederfa-tenyésztés emelésére, holott épp Szabadka egyik kiválóbb helye az ország azon vidékein, mely a selyemtenyésztés fejlesztésére és meghonosítására ugy égalji, mint minden egyéb viszonyainál fogva egyenest hivatva van. És bizonyára vannak Szabadka városának is nagy számban szegényei, kik nagyon is rászorulnának egy kifejlődött selyemtenyésztés után várható keresetre, ami bizonyára lendítene a város közgazdasági viszonyain is. Kérjük a várost, hogy a már meglevő szederfaállományának ép fentartása érdekében erélyesen intézkedni sziveskedjék; mert bizony nagyon sajnós az, hogy az idén is kétszáznál több fiatal szederfa pusztult el kellő gondozás hiánya miatt. Melegen köszönjük a t. tanácsnak, hogy szederfaiskola számára tiz évi ingyen használatra egy hold területet volt kegyes átengedni az országos selyemtenyésztési felügyelőségnek. A faiskolát a felügyelőség tartja fenn. Eddig teljesen ingyen kiosztott 1,966 darab kiültetésre alkalmas fát. Ez idő szerint 2,914 darab átiskolázott csemete van a faiskolában. Végül elmondjuk, hogy a városból 90 munkásnő volt alkalmazva az itteni selyemgubó raktárban.

A Triesti Általános Biztosító-Társaság (Assicurazioni Generali) f. é. hó 18-án tartott 72-ik közgyűlésén terjesztettek be az 1903. évi mérlegek.

Az előttünk fekvő jelentésből látjuk, hogy az 1903. december 31-én érvényben volt *életbiztosítási tőkeösszegek* 656, 787. 581 korona és 31 fillért tettek ki és az év folyamán bevett díjak 28, 731. 705 korona 08 fillérre rugtak. Az *életbiztosítási osztály díjtartaléka* 14,002.386 korona 03 fillérről 174,192.235 korona 16 fillérre emelkedett.

A *tűzbiztosítási ágba* beleértve a *betöréses lopás elleni és tükör-üvegbiztosítást* a díjbevétel 12,989,614.539 korona biztosítási összeg után 21,276.945 korona 70 fillér volt, miből 8,716.810 korona 37 fillér viszontbiztosításra fordított úgy, a tiszta díjbevétel 12,560.135 korona 33 fill. rugott, mely összegből 8,669.907 korona 26 fillér mint díjtartalék minden tehertől menten jövő évre vitetett át. A jövő években esedékessé váló díjkötelezvények összege 86,523.237 korona 41 fillér.

A *szállítványbiztosítási ágba* a díjbevétel kitett 3,729.916 korona 60 fillért, mely a viszontbiztosítások levonása után 1,161.348 korona 49 fillérre rugott.

Kárókért a társaság 1903-ban 26.668.093 korona 31 fillért folyósított. Ehhez hozzáadva az előbbi években teljesített kárfizetéseket a társaság alapítása óta károk fejében 768,682.165 korona és 96 fillérnyi igen tekintélyes összeget fizetett ki.

A *nyereség tartalékok* közül, melyek összesen 23,505.036 korona 95 fillérre rugnak, különösen kiemelendők: az alapszabályszerinti *nyereségtartalék*, mely 5,250.000 koronát tesz ki, az *értékpapírok árfolyam-ingadozására* alakított tartalék, mely a 3,729.624 korona 17 fillér külön *tartalékkal együtt* 16,778.952 korona 01 fillérre emelkedett, továbbá fel- emlíendő a 160,000 koronára rugó *kétes követelések tartaléka* és a 378,042 korona 47 fillérnyi ingatlan tartalék. Ezekon kívül fennáll

még egy 938.042 korona 47 fillért kitevő külön alap, melynek az a rendeltetése, hogy az életbiztosítási osztályban a kamatláb esetleges csökkenését kiegyenlítse.

A társaság összes tartalékjai és alapjai, melyek első rangú értékekben vannak elhelyezve, az ideai átutalások folytán 208,632.918 korona 73 fillérről 227,329.923 korona 25 fillérré emelkedtek, melyek következőképen vannak elhelyezve:

1. Ingatlanok és jelzálog követelések	35,297.680 k.	66 f
2. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök	12,464.641 „	25 „
3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök	723,807 „	13 „
4. Értékpapírok	157,833.474 „	11 „
5. Tárcaváltók	1,008.628 „	72 „
6. A részvényesek biztosított adóslevelei	7,350.000 „	— „
7. Bankoknál levő rendelkezésre álló követelések, készpénz és az intézet követelései, a hiteltelzők követelései levonásával	5,651.691 „	38 „
összesen	227,329.823 k.	25 f.

Ezen értékekből 45 millió korona magyar értékekre esik.

Grand Cirkusz Variete

Claire Laforte

Vasárnap, 1904. április hó 3-án
este 8 órakor tartja

disz megnyitó előadását.

A társulat tisztán elsőrendű művészek és művésznőkből áll. Saját Corps de Ballet és zenekarral bír.

Holnap hétfőn, április 4-én

2 nagy előadás 2

délután 4 órakor és este 8 órakor.

Helyárak: Zártszék 1 kor. 60 fill., I. hely 1 k. 20 fill., II. hely 80 fill., III. hely 60 fill. Karzati álló 30 fill. Gyermekek és katonák örmestertől lefelé: Zártszék 1 kor., I. hely 60 fill. II. hely 40 fill., III. hely 30 fillér, Karzat 20 fillér.

Számos látogatást kér

Claire Laforte,
igazgató.

Budapesti gabonatözsde.

Kálnoky és Simon gabonatermék-kereskedő cég tudósítása.
— Április 1. —

Ma készbuzából elkelt 17.000 mm. változatlan, nyugodt áron.

Rozs, zab, árpa tengeri változatlan.

A határidő-üzlet.

A határidő-üzlet ma nagyobb felmondásokra ellanyhult, de később mindön hire járt, hogy átvevők jelentkeztek, az üzlet megszilárdult.

	Déli zárlat	Esti zárlat
Buza ápr.-re	803—807	806—07
Buza máj. 1904	807—813	811—12
Buza okt.	801—804	803—04
Rozs ápr.-re	628—631	631—32
Rozs okt.-re	648—651	651—52
Rozs áprilisra	—	—
Zab okt.-re	543—527	—
Zab	—	—
Zab október	547—551	554—55
Tengeri máj	519—520	518—19
Tengeri	—	—
Teng. jul. 1904	529—530	529—30
Repce	—	—
repce aug.	11.00—11.10	—

15744/904.

Pályázati hirdetmény

a fiumei cs. és kir. hadtengerészeti akadémiába való felvétel tárgyában.

A következő 1904/905. iskolai év kezdetén (szeptember 16-án) a fiumei hadtengerészeti akadémiában előreláthatólag 50 egészen ingyenes és féldíjmentes (a közös hadügyi tárcából javadalmazott) kincstári illetőleg fizetéses és alapítványi hely fog betöltetni.

Felvételnek csak az I-ső évfolyamba van helye.

A felvétel általános kellékei a következők: a magyar vagy osztrák állampolgárság (külföldiek részére Ó cs. és kir. apostoli Fel-ségének legmagasabb engedélye kívántatik meg);

testi alkalmasság ugy a katonai nevelésre mint az ezutáni tengerhadi szolgálatra, mely alkalmasság szabályszerű katonai orvosi bizonyítvánnyal igazolandó, kielégítő erkölcsi magaviselet;

a betöltött 14-ik és még tul nem haladott 16-ik életév;

a megkívántató előtanulmányok, nevezetesen: valamely nyilvános reáliskola, vagy gymnasium (polgári), vagy ezekkel egyenjogositott s az osztrák-magyar monarchiába levő egyéb tanintézet négy osztályának kielégítő összeredménnyel való bevégezése.

A (közös hadügyi tárcából javadalmazott, kincstári helyekre katonai tiszteknek s katonai, udvari és állami hivatalnokoknak fiai birnak igényvel.

Ezekon kívül a féldíjmentes kincstári helyek adományozásánál a szükség mérvéhez képest és kivételesen még más pályázók is figyelembe fognak vétetni.

Fizetéses növendékekül általában magyar vagy osztrák állampolgárok fiai, kik a megkívántató feltételeknek megfelelnek, felvehetők.

Az élelmezési átalány fizetéses helyért ez idő szerint évenként 1600 korona, féldíjmentes helyért 800 korona, mely összegből a növendékre az intézetben fordítandó minden kiadás fődíjmentes. Ezen átalány két egyenlő részben félévenként előre küldendő meg a fiumei hadtengerészeti Akadémia parancsnokságának és pedig az első részlet minden évnek szeptember hava 16-án, a második pedig március hava 16-án.

*) A magyar állami alapítványi helyekre

nézve külön pályázati hirdetmény bocsátatik ki.

**) A felvételi feltételek nyomtatott teljes kiadásban „Seidl L. W. és fia“ cégnél Bécsben kaphatók és kívánatra a cs. és kir. közös hadügyminisztérium tengerészeti osztálya, a pólai cs. és kir. kikötő tengerügyi hivatala, a triesti tengerészeti kerületi parancsnokság és a fiumei hadtengerészeti akadémia parancsnoksága által is kiszolgáltatnak.

A pályázók közül felvételre kijelölt ifjak Fiumében felvételi vizsgálatot kötelesek tenni.

Ezen vizsgálat tárgyai:

- németnyelv,*)
- mennyiségtan,
- történelem és földrajz,
- természettudományok.

Ezen tárgyakból oly terjedelemben teendő a fővételi vizsgálat, amelyben azok a középiskola négy alsó osztályában előadtnak.

A fővételi vizsgálatok szeptember 10-én kezdődnek, s ezekre a kijelölt pályázó ifjak idejekorán fognak Fiuméba behivatni. A hadtengerészeti akadémiában a kiképzés 4 évig tart. A IV. évfolyamot kielégítő eredménnyel bevégezett növendékek II. osztályu tengerész-hadapródokká neveztetnek ki. A legfelsőbb évfolyamban, minden fizetéses növendék részére az élelmezési átalány utolsó részletének lefizetésekor azon összeg is lefizetendő, mely annak tengerész hadapródi felszerelésére szükséges. A kincstári növendékek és az alapítványosok felszerelése a közös hadügyi javadalomból fedeztetik. A hadtengerészeti akadémiába való felvételt kérő folyamodványok a cs. és kir. közös hadügyminisztérium tengerészeti osztályához Bécsbe intézendők. Állami vagy udvari szolgálatban levő egyének felettes hatóságaik után, magán személyes pedig a legközelebbi katonai tér-, állomák vagy kiegészítési kerületi parancsnokság után nyujtsák be folyamodványaikat. Ezen kérvényeknek legkésőbb július 31-ig a közös hadügyminisztérium tengerészeti osztályához kell beérkezniük: elkésve érkező folyamodványok tehát nem fognak figyelemre méltatni.**) A fővételi folyamodványokhoz melléklendők:

- a keresztlevél vagy születési bizonyítvány;
- a honossági (a községi illetőséget is igazoló) bizonyítvány;
- katonai orvosi bizonyítvány;
- a himlőoltási bizonyítvány, amennyiben a beoltás a katonai orvosi bizonyítványban nem igazoltatik;
- a középiskolában nyert összes iskolai bizonyítványok, ideértve az utolsó félévre vonatkozó bizonyítványt is. A hosszabb tényleges szolgálati kötelezettség elvállalásáról szóló nyilatkozatok kiállítására — miután e kötelezettség már a védtörvény által ki van mondva, nem kívántatik. Budapest, 1904. március havában. — *) Azoknak, akik magyar (vagy horvát stb.) tannyelvű iskolát látogattak, legalább annyira kell birniok a német nyelvet, hogy az előadásokat (az oktatást) haszonnal hallgatni képesek legyenek.**) A magyar állami alapítványi helyekre pályázók részéről — az ezekre nézve külön kibocsátott pályázati hirdetmény értelmében **I. évi május hó 15-ig** a m. kir. honvédelmi miniszterhez nyujtandók be a felszerelt kérvények.

TRIESTI ÁLT. BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG

(ASSICURAZIONI GENERALI)

BUDAPEST, V., DOROTTYA-UTCA 10. SZÁM.

A közgazdasági rovatban közöljük a Triesti Általános Biztosító társaság, a legnagyobb, leggazdagabb és legrégebb biztosító intézetünk mérlegének főbb számadatait. Teljes wérleggel a társaság minden kinek, aki e célból hozzá fordul, a legnagyobb készséggel szolgál.

Az intézet elfogad: élet-, tűz-, szállitmány-, üveg-, betöréses-lopás- és harang-törés és repedés elleni biztosításokat. Közvetit továbbá: jégbiztosításokat a „Magyar jég- és viszontbiztosít r.-t., valamint baleset elleni biztosításokat az „Első o. általános baleset ellen biztosító társaság“ számára.

A szabadkai főügynökség: **LÖWY M. L.**

Hirdetmény.

Az 1903/904. évi időszakra alakított adó-kivető bizottság az 1883. évi XLIV. t.-c. 11. szakasz a) pontja értelmében az 1903. évre megadóztatandó foglalkozások és üzleteket érdeklő adók tárgyalását a folyó évi április hó 6., 7., 8., 9., 12., 13. és 14. napjainak d. e. 8 óráján tartja meg a Pest szálloda kistermében. Felhívtnak ennél fogva az érdekelt felek, hogy nevezett határnapokon adójuknak letárgyalása céljából annál is inkább jelenjenek meg, mert ellenesetben adójuk hivatalból fog megállapíttatni.

Megjegyeztetik végül, hogy a tárgyalás pontosabb határnapjáról a városi adóhivatalnál nyerhető értesítés.

Városi Adóhivatal.

Egy teljesen

jó karban levő

üzleti berendezés

jutányosan eladó

Bővebbet a kiadóhivatal.

Jó házból való, képesítéssel bíró,
róm. kath. vallású

ÓVÓNŐ

intelligens családhoz szerény feltételek mellett **nevelőnőül** ajánkozik.

Egy kereskedelmi iskolát végzett
gyakorlattal bíró ifju

könyvelői állást

keres. Esti könyvelést is elfogad.
Czím a kiadóhivatalban.

Nagymennyiségű
szép és nemes faju

rózsák

nagy választékban
és jutányos áron kaphatók

BAGICS JÓZSEF kertésznél

Bednác - féle kert, az erdő bejáratával szemben.

Ugyanott szebbnél-szebb
alkalmi csokrok megrendelhetők.

Feltűnő! UJ! Feltűnő!

4 fill. szájillatosító pasztillák

dohányzók részére.

4 filléres szájillatosító pasztilla mindenkire nézve, de különösen dohányzók részére nélkülözhetetlen!

4 filléres szájillatosító pasztilla a dohányfüst és nikotin utóízét megsemmisíti! Frissítő, kellemes illatot és ízt kölcsönöz a szájnak.

4 filléres szájillatosító pasztilla nagy melegben az ártalmas vizivárost pótolja, mert a szomjat oltja, s így a legjobb és legolcsóbb üdítőszere.

4 filléres szájillatosító pasztilla tiszta összetétele folytán az emésztést elősegíti, étvágyat gerjeszt, tehát senkinél se hiányozzék!

Kapható : egyedüli elárusítójánál Szabadka és vidékére
GOLDARBEITER HERMAN első szabadkai csukorka gyárosnál.

Kitűntet e
Budapest 1896.

Kiállítási érem.

HORVÁTH SÁNDOR

KOSÁRFONODÁJA

Jókai-utca Szabadkán, Vermes-féle ház, 38 sz. alatt.

Elvállal, készít és raktáron tart:

Gyermek kosikát, utazó kosarakat,
legfinomabb nád- és palma kézikosarakat,

fatartó kosarakat,

gyékény szatyorokat, piaczi kosarakat
fedéllel és fedél nélkül, virág állványokat
legdiszesebb kivi elben.

Kosci kasokat koczkás és sima fonással.

Nádszékek a legjutányosabb áron készítettnek.

Kitűntetve
Szegeden 1899

Ezüst érem.

539 sz. eln. 904.

Pályázati hirdetmény.

Szabadka sz. kir. város törvényhatóságánál üresedésben levő s

2400 k. évi fizetéssel javad.	egy községi birói.
2000 " " " " " "	gazd. felügy.
1400 " " " " " "	II. földknyt.
1200 " " " " " "	I. o. irnoki.
1000 " " " " " "	II. o. irnoki.
1000 " " " " " "	vár. gazdai

állásra ezennel pályázatot hirdetek azon megjegyzéssel, hogy a községi birói és gazdasági-felügyelői állások a legközelebbi általános tisztújításig, a többi állások pedig életfogytiglan töltenek be, s hogy a városi gazdai állás kivételével valamennyi állás nyugdíjjogosultsággal van egybekötve.

Felhivom ennek folytán mindazokat, a kik ezen állások valamelyikét elnyerni óhajtják, hogy születési és erkölcsi bizonyítvánnyal, továbbá a minősítési törvény s illetőleg a vonatkozó városi szabályrendelet által megkívánt elméleti előképzettséget s a magyar állampolgárságot igazoló bizonyítványokkal kellően felszerelt kérvényüket és pedig a községi biró, gazd. felügyelői, II-od földkönyvnyilvántartói, valamint az irnoki állásokra vonatkozó kérvényüket méltóságos Schmausz Endre Szabadka sz. kir. város főispánjához, a városi gazdai állásokra pedig hozzám f. 1904. évi április hó 10-ik napjának d. u. 5 órájáig annál is inkább nyujtsák be, mert elkésve érkezett, vagy kellőképp fel nem szerelt kérvények figyelembe vételét nem fognak.

Szabadkán, 1904. évi március 21-én.

Dr. Biró Károly
polgármester.

Üzletátadás miatt
a raktárunkon nagy választékban levő összes
divat-szővet, selyem vászon,
batiszt és mindennemű
kézmű- és divatárukat
a mai naptól fogva
mélyen leszállított áron
árusítjuk el.
Schuulhoff Ignác Fia és Trsa.

Az üzleti berendezések igen olcsó áron eladók.

Egy háztartási mérleg és 1 üveg eredeti francia parfüm ingyen.

Mesésen olcsó árak mellett küldöm szét tulhalmozott raktáramból világhírű kiválóságukért általánosan kedvelt

mexikói ezüst árúimat

és pedig: 6 darab mexikó ezüst asztali kés, 6 darab mexikó ezüst evővillát, 6 darab mexikó ezüst evőkanalat, 12 darab mexikó ezüst kávéskanalat, 6 darab kiváló dessertkést, 6 kiváló dessertvillát, 1 darab mexikó ezüst levesmerítő kanál, 1 darab mexikó ezüst tejmerítő, 2 darab elegáns asztali gyertyatartót.

46 darab összesen csak 6 frt 50 kr.

Minden megrendelő ezenkívül jutalomban egy szavatosság mellett pontosan működő 12¹/₃ kiló hordképességű háztartási mérleget kap teljesen díjtalanul. A mexikói ezüst egy teljesen fehér fém (belül is), melynek tartósságáért és kiváló minőségéért 25 évi jótállást vállalok, Szétküldés a pénz előleges megküldése esetén vagy utánvétellel történik az európai raktárból.

Denker J. központi forgalom árúháza: Bpest, Hernát-u. 54.

5 koronáért

küldök 4¹/₂ kiló (kb. 50 drb.) kevéssé megsérült — finom enyhe **Pipereszappant** rózsa, liliumtej, orgona, ibolya, rezeda, jászmin és gyöngyvirágból szépen összeválogatva. A pénz előzetes megküldése esetén vagy utánvétellel küldi.

3 frt 40 krajczár

utánvétei egy vég szépebbé vá szon 6 teljes férfi vagy női ingre 90 cm. széles kitűnő minőségben, 5 évi jótállással; számos elismerés.

4 frt 50 krajczár

utánvétellel egy elegáns férfi öltönyre 3 méter divatos szövet egy elegáns férfi öltönyre tetszés szerinti színben kapható.

⇒ Mintákat nem küldök. ⇒

Kék zománcozott főzőedény! Legfinomabb gyártmány!

Bámulatos olcsó árban. — Próbarendelmény 6 drb főzőfazék és 6 darab lábas csak 3 forintba kerül utánvétellel.

Denker József Bpest

VII. Hernát-u. 54.

MORVAI NOVÁK G.

vasbeton és Rabitz munka vállalkozó, márvány mozaik és cementáru gyár. Vasbetonból épült saját házamban, a vasuti indóházzal szemben. Telefon 238. sz.

Elvállal: vasbeton és Rabitz munkálatokat, betoncsatornázás, beton műtárgyak, nedves falak szárazzá tétele és gránit-terazzo munkák.

Fürdő kádak, vitzartók, vizelők, szökő kutak, facement tetők.

Nagy és állandó raktár román és portland csementből.

Nagyban és kicsinyben a házhoz szállítva legjutányosabb árak mellett.

Nagy raktár mindennemű mozaik és csement lapokból 1—6 színben, keramit lapok, kőagyagsővek.

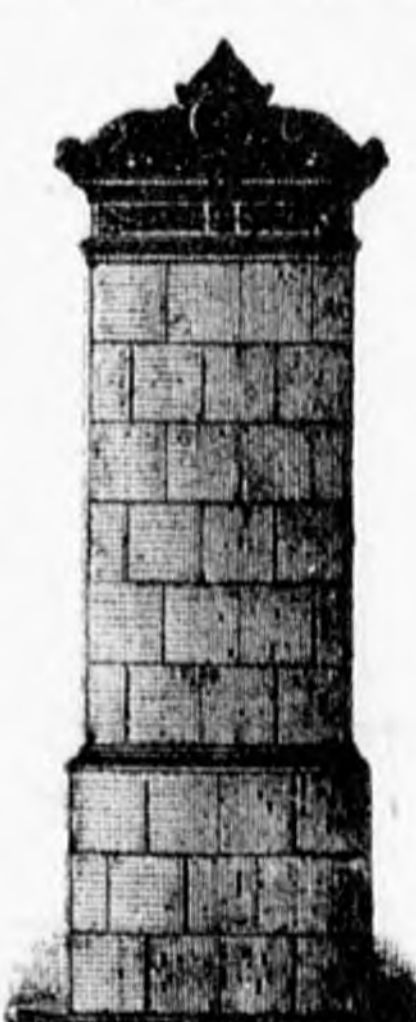
Szabadalmazott asphalt elszigetelő lapok nedvesség ellen. Asphalt papir, stb

Külön oszt ly :

Cserépkályha gyári raktár

ÜZLETVEZETŐ :
DÁNIEL A. JÓZSEF

Bathány-utca.

Előrendű minőségű MESZET, valódi beocsini portland és román CZEMENTET

métermázsánsként legjutányosabb árak mellett házhoz szállít

KERTÉSZ ALBERT

építési és gazdasági anyagok raktára
SZABADKA,

Petőfi-utca 88. szám.

Telefon 204. szám.

Vero-Cognac

különlegesség

Pfau és Tsa, Fiume,

conyaggyárából

ajánlja

Rukavina Nándor,
Szabadka.

A mű festőhöz czimzett egyházi szerek és festékek eskedés, mű- és iparfestészeti terem megnyitás.

Van szerencsém tisztelettel értesíteni a nagyérdemű közönséget, hogy a közel 20 éven át főnálló üzletemet megnagyítom és kibővitem

egyházi szer és festékkereskedéssel.

A „Műfestőhöz“ czimzett kereskedésben elfogadtatnak megrendelések egyházi képfestésre, templom festésre bármely stylben; szobafestések magyar stylben; termek és szállodák modern kifestése; aranyozások, oltár-építések, szobrok polikromironása, másolások, szóval minden a műfestési és festési szakmába vágó munkák.

Előnyös beszerzési források lehetővé teszik, hogy *redeti gyári árakban számíthatok, s így veendőmet olcsón és szolidan szolgálhatom ki.*

Ajánlom továbbá a festőknek és háztulajdonosoknak legújabb találmányomat

nedves falaknak sárassá tetele végett festés által, mely feleslegessé tesz minden grundolást, s hulladék leválást. Ezen új találmányom **a Bátori magyar új enyv,** mely kizárólag csak nálam kapható. — **100 filló 25 korona.**

FIGYELMEZTETÉSI

Minden háziasszonynak elkerülhetetlenül szükséges. Házilag festheti mindenki ruháit flos kelme festékekkel (örvényileg védve) Tizenöt perc alatt elkészül, függönyök, blousok férfi ruhák festésével. — A festék minden színben kapható.

Ára egy tubusnak, mely 45 méter szövet megfestésére elegendő 85 fill. vagy 1 kor.

Bátori (Blaskovits) Mihály

műfestész Szabadkán.

Üzlet: Deák-utca 70-72. ház. Lakás: VII. kör, Erdő-utca 66. sz.

Herczeg Ferencz * Kozma Andor

Kóbor Tamás * Kenedi Géza * Mikszáth Kálmán
főmunkatársai

AZ UJSÁG

független politikai napilapnak.

Felelős szerkesztő: GAJÁRI ÖDÖN

Előfizetési árak: 1 óra 2-40 fill. Negyedévre 7 kor,
AZ UJSÁG a DIVAT SZALON-nalegyüttessen előfizetve 1/4 évre 10K helyett 9K.

Tessék mutatvznyszámot kérni.

Gyönyörű pazar kiállítású ajándék: **AZ ÉN KORTÁRSAIM** című **MIKSZÁTH-ALBUM.** Minden előfizető megkapja, a ki félévre egyszerre küldi be az előfizetési díjat, vagy a ki félévi kötelezettséggel negyedévenként vagy havonként fizet elő **AZ UJSÁGRA.**

AZ UJSÁG kiadóhivatala Budapest, Kerepesi-ut 54 sz.

Eladó birtok.

Ugoosa vármegyében a megye székhelyétől és vasut állomástól 4 kilométer távolságban, búzát és dohányt termő igen jó karban lévő, 360 hold — 1200 □ ölével számított — tagosított, új uri lakással, 10 holdas belsőséggel és gazdasági épületekkel ellátott birtok — szabad kézből eladó.

Közelebbi felvilágosítást nyújt Nagy-Szöllősön: Czapáry Dénes nyug. gazdasági szaktanár.

SZÖLÖLUGAST

ültessük minden ház mellé és kertjeinkben föld és homoktalajon.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas, (bár minden kuszó természetű) mert nagyobb része ha megőrzi is, termést nem hoz, azért sokan nem értek el eredményt eddig. Hol ugyanis alkalmas fajokat ültettek, azok bőven ellátják házukat az egész szőlőérés idején a legkitűnőbb muskatály és más édes szőlőkkel.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s nincsen oly ház, melynek fala mellett a legcélszerűbb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb. a legremekesebb díszé, anélkül, hogy legkevesebb helyet is elfoglalna az egyébre használható részekből. Ez a legháládatosabb gyümölcs, mert minden évben terem.

A fajok ismertetésére vonatkozó, színes fénynyomatú katalógus bárkinek ingyen és bérmentve küldetik meg, aki címét egy levelezőlapon tudatja.

Cím

Érmelléki első szőlőültetvénytelep Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid.

Hol lehet legolcsóbban

Vásárolni

kész férfi öltönyt,
gyermek ruhát,
női kabátot
és paletot

Földes Samu és Társa

Szabadka, Főtér Vermes-palota.

Férfi öltöny	---	---	17 kor. feljebb
Ulster	---	---	22 " "
Felöltő	---	---	17 " "
Gyermek öltöny	---	---	5 " "
Gyermek felöltő	---	---	9 " "

Külön osztály női konfekciókban.

Női Jaquetok	---	---	11 kor. feljebb
Női Paletok	---	---	17 " "
Fü és leánygallérok	---	---	5 " "

Hegedüs Bálint Fia Ferencz

mokrini gőzmalmi liszt-raktár

Szabadka, Deák-utca, Vermes-féle ház.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy helyben Deák-utca, Vermes-féle házban a volt Lux-féle helyiségben a mai kor igényeinek teljesen megfelelő jól berendezett

MOKRINI GŐZMALMI

LI SZT-RAKTÁRT

nyitottam, ahol saját őrlésű legjobb minőségű lisztjeimet és naponta kétszer frissen sült házi- és rozs-kenyeret elárulásra hozom. A n. közönség szívest pártfogását kérve

maradok tisztelettel

Hegedüs Bálint Fia Ferencz

mokrini gőzmalom tulajd.

Naponta kétszer frissen sült házi és rozs kenyér kapható.

Teljes waggonrakományok bármely állomásra szállítva!

KERTÉSZ ALBERT

SZABADKA, VI. kör, Petőfi-utca 88. sz. (gimnáziummal szemben.)

Telefon 204. szám.

MELOCCO PÉTER Budapest

Márvány, mozaiklap, műkö és cementáru-gyár. Beton és vasb. építési vállalat

KÉPVISELETE ÉS RAKTÁRA.

Építési cikkek s gazdasági anyagok

raktára.

ELADÁS NAGYBAN ÉS KICSINYBEN.

Állandóan raktáron tart:

Építési anyagok: Elsőrendű minőségű biharmegyei fával égetett darabos és építési mész. Valódi beocsini román és portland cement eredeti ölmazott zsákokban. Hornyolt tetőcserepek. Tűzálló (chamoto) téglák. Valódi egeresi szobrász és alabástrom gipsz. Kátrány kőfedéllemezek. Szagtalan valódi asfalt lemezek. Asphalt elszigetelő lemezek. Vizmentes köszénkátrány. Elsőr. Carbolineum fotelítésre. Cement és mozaiklapok a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig. Csömöszölt portland és kőagyag csövek. Szurok fáklyák.

Gazdasági cikkek: Elsőrendű repeze olaj. Kék uszó és gazdasági kocsikenőcs. Carbolsav fertőtlenítésre. Valódi orosz gépolajok eredeti hordókban. Valódi oliva olajok. Hengerolajok. Nehéz és könnyű gépolajok. Elsőrendű gépszir (lowotte).

Sürgöny és levélcím: Kertész Albert Szabadka.

Jutányos árak. Csak elsőrendű árúk. Azonnali szállítás.

Kiváló szerencse Töröknel!

Felülmulhatlanul

kedvez főarudának a szerencse. Rövid idő alatt 15 millió korona nyereségnél többet fizettünk nagyrebecsült vevőinknek; csak a legutóbbi időben is

a legnagyobb nyeresémet és pedig:

a 605.000 koronás nagy jutalmat az 57080 számú sorsjegyre,			
a 100.000 koronás nyeresémet a 74366. sz. sorsj.-re	a 80.000 koronás főnyeresémet a 83061. sz. sorsj.-re		
a 100.000 " " a 52528. " "	a 70.000 " " a 81161. " "		
a 100.000 " " a 94780. " "	a 70.000 " " az 5498. " "		
a 90.000 " " a 109780. " "	a 60.000 " " az 51613. " "		
a 90.000 " " a 83610. " "	a 60.000 " " a 76347. " "		
a 90.000 " " a 97787. " "	a 50.000 " " a 4036. " "		

és ezeken kívül még egyéb sok nagy nyeresémet.

Ajánljuk ennél fogva, hogy a világ legesélydúsabb osztálysorsjátékában vegyen részt. — A most következő magy. kir. szabadalmazott 14. osztálysorsjátékban újból

110.000 sorsjegyre 55.000 pénznyeresemény

jut és összesen egy hatalmas összeget,

14 millió 459.000 koronát

sorsolnak ki rövid 5 hónap alatt.

A legnagyobb nyeresemény a legszerencsésebb esetben

1.000.000 korona.

Továbbá 1 jutalom 600.000, 1 nyeresemény 400.000,

1 à 200.000, 2 à 100.000, 1 à 90.000, 2 à

80.000, 1 à 70.000, 2 à 60.000, 1 à 50.000,

1 à 40.000, 5 à 30.000, 3 à 25.000, 8 à 20.000,

8 à 15.000, 36 à 10.000 korona és még sok egyéb;

összesen 55.000 nyeresemény és jutalom 14.459.000 korona összegben.

Az I. osztályú sorsjegyek tervszerű árai:

$\frac{1}{8}$ eredeti sorsjegy frt — .75 vagy kor. 1.50; $\frac{1}{4}$ eredeti sorsjegy frt 1.50 vagy kor. 3.—

$\frac{1}{2}$ " " " 3.— " " 6.— $\frac{1}{1}$ " " " 6.— " " 12.—

A sorsjegyeket utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése ellenében küldjük.

Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre kérünk

1904. évi április hó 17-ig

bizalommal hozzánk beküldeni.

TÖRÖK A. ÉS TÁRSA

BANKHAZA BUDAPEST.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték üzlete.

Főarudánk osztálysorsjáték üzletei:

Központ: Teréz-körut 46/a. I. fiók: Váci-körut 4/a.

II. fiók: Múzeum-körut 11/a. III. fiók: Erzsébet-körut 54/a.

Rendelőlevél levágandó. **TÖRÖK A. ÉS TÁRSA** bankháza Budapest.

Kérek részemre I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget kor. összegben $\left. \begin{array}{l} \text{utánvételezni kérem} \\ \text{postautalvánnyal küldöm} \\ \text{melléklem bankjegyekben (bélyegekben)} \end{array} \right\} \text{A nem tetsző} \\ \text{törleendő}$

Pontos cím:

Szőlős gazdák és kereskedők
f gyelmét felhívom

tölgy

szőlő karoimra

150—180—200 cm. hosszúságban
jutányos árban szállítva.

Braun H. fia

SZABADKA.

4649. sz. tan. 1904.

Árlejtési hirdetmény.

Szabadka sz. kir. város tanácsa ezennel közhírré teszi, hogy a Mária-Valéria köz-kórház szemészeti osztályának kibővítése folytán szükségessé vált vasbutor, fabutor, vas- és porcellánárak, ruhaneműek és ágy-felszerelések beszerzésére *folyó évi április hó 6-án d. e. 10 órakor* a Mária-Valéria köz-kórház hivatalos helyiségében zárt írásbeli versenytárgyalás fog tartatni, a melyre az illető vállalkozók ezennel meghívotnak.

Ugy a részletes szükséglet kimutatása, mint a költségvetés és az árlejtési feltételek a városházán a közművelődési ügyosztály hivatalos helyiségében a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ajánlattal egyidejűleg az ajánlati összeg 10%-a bánatpénz gyanánt leteendő.

Szabadkán, 1904. március hó 24.

A városi tanács.

Van szerencsém t. cz. szíves tudomására hozni, hogy több év óta fenálló szabó üzletemet a

női ruha elkészítésre

is kiterjesztettem, e célra berendezett műhelyemben (Tompa-u. 296. „vörös ökör” iskola mellett) elkészülnek — szakszerűleg — a legszebb női divat töltek, **angol kosztüm, díszes tavaszi és nyári ruhák** stb. — Különös figyelmébe ajánlom a

női felső-kabátokat és angol ruhákat,

melyek műhelyemben

férfi és női munkások által

készülnek. Remek állásért (Paletto, Spenser vagy testhez álló) kezeskedem.

BARTH HENRIK

férfi- és női szabó

Eötvös-utca 60. szám, (Halpiacz.)

Ösztrák-Magyar

Monarchia irásban és képben

ezimű diszmű, teljesen új, 21 vászon diszkötéses kötetben, melynek bolti ára **331 korona, 150 koronáért ELADÓ.**

SZINHÁZI HIRLAP

egész évfolyama

jutányos árban kapható a kiadóhivatalban